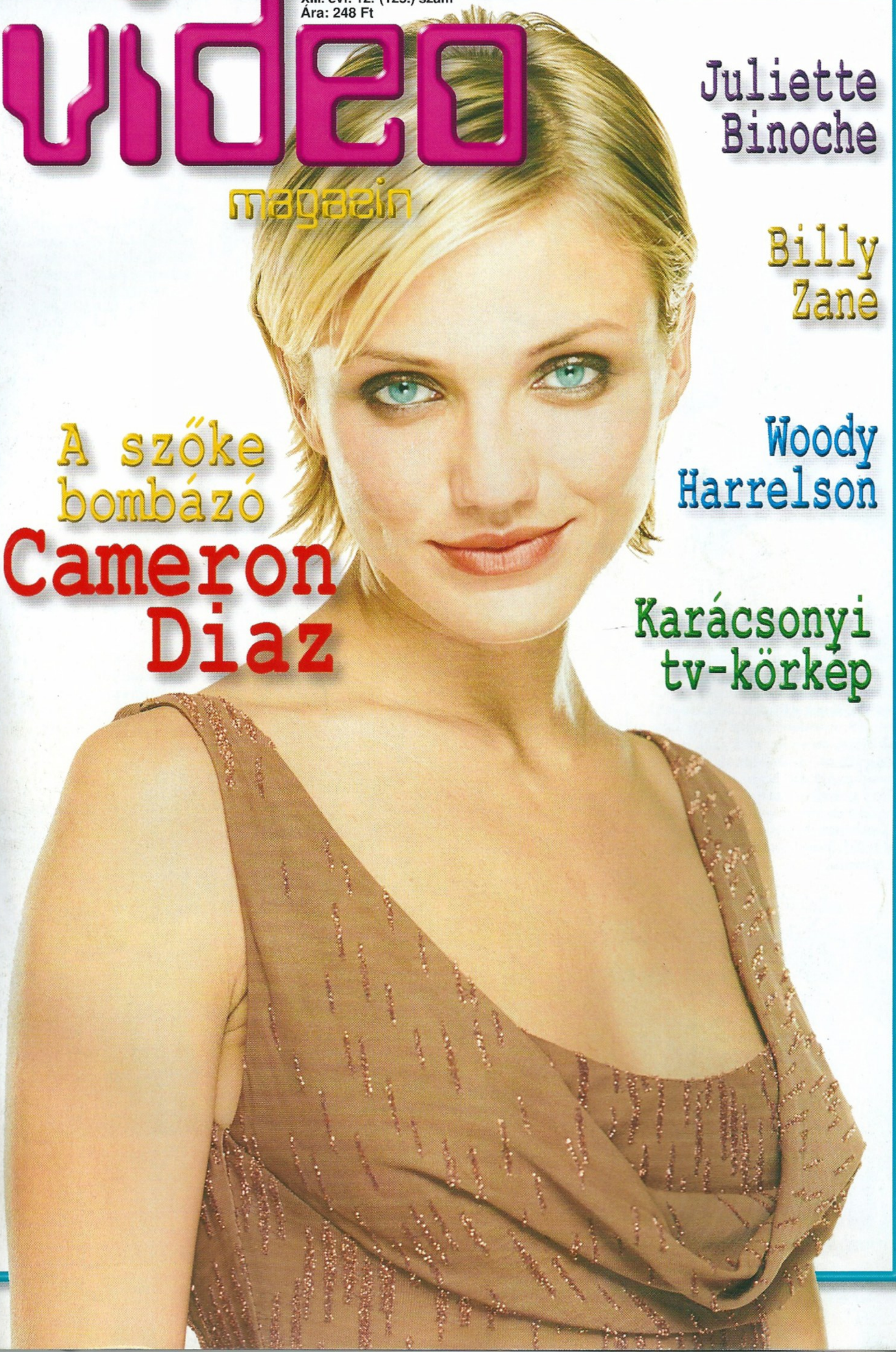
1997. DECEMBER
XIII. évf. 12. (125.) szám
Ára: 248 Ft

video magazin

Juliette Binoche

Billy Zane

Woody Harrelson

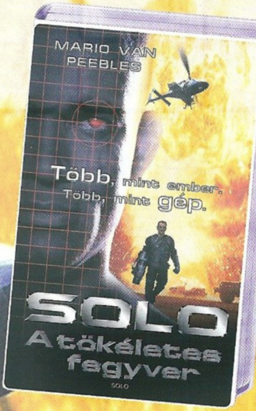
Karácsonyi tv-körkép

A szőke bombázó

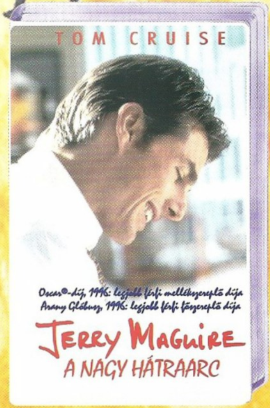
Cameron Diaz

KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

VIDEOPREMIER: DECEMBER 11.

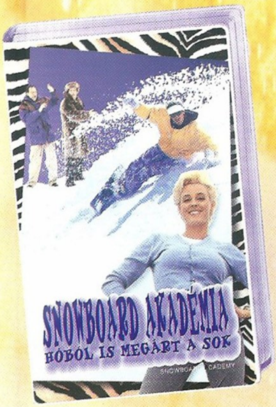

Solót (Mario Van Peebles) azért építették, hogy parancsra öljön. Feltalálói és üzembeállítói csupán egyet akartak. Egy olyan katonát, amelyik nem kérdez és nem fél, viszont testébe épített ultramodern fegyverzete, harci tudása és kiképzése győzhetetlenné teszi. Az atombomba óta Solo az amerikai hadsereg legveszélyesebb találmánya. És ahogy az atombomba, Solo is veszélyessé válhat saját gazdáira.

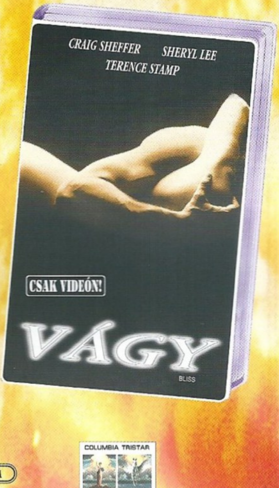

Joseph és Maria találkozik, megszeretik egymást és összeházasodik. Happy end? Dehogy, a kalandok még csak most kezdődnek. Mert Josephet nem hagyja nyugodni az érzés, hogy felesége nem boldog mellette, valami mást, többet akar. Azt, hogy együttmerüljenek el az igazi, ismeretlen Vágy mélységeiben...

Az élet olyan, mint a síugrás: egyszer fenn, egyszer lenn. Vagy nem is. Az élet sokkal inkább olyan, mint a lavina: egyszer fel, egyszer le. Sőt: az élet olyan, mint Dave Barry síparadicsoma: teljes a káosz, minden a feje tetején, mindenki mást akar és őrült is kicsit, de azok, akik csak nézik, nagyokat röhöghetnek rajta. A lényeg azért az, hogy ez a film felhőtlen szórakozást ígér havas és hószegény napokra mindazoknak, akik szeretnek fantasztikus snowboard trükköket látni és szeretnek jókat nevetni.

Jerry Maguire olyan tökéletes, hogy azon már tényleg csak egy alapos bukás segíthet. Jóképű, eszes, oldalán egy siker- és szexéhes managerlánnyal, és még a tetejébe ő Amerika egyik legmenőbb sportügynöke. Itt az ideje, hogy megtapasztalja, milyen, amikor nem mennek olyan simán a dolgok.

INTERCOM

COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO

1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736 e-mail:video @ intercom.hu

Megújult honlapunk: http://www.intercom.hu/

Kedves Olvasó!

A videókiadókat, a tékákat és a videózást nem kell féltenünk – írtam az elmúlt hónapban ezeken a hasábokon, annak kapcsán, hogy idehaza is beindult az igazi kereskedelmi televíziózás. Véleményemet fenntartom, annak ellenére, hogy november közepén az immáron nyolcadik dobogókői videóvásáron – ahol a videós szakma valamennyi piaci résztvevője képviseltette magát – a legtöbb szó a videópiac visszaeséséről, annak okairól és következményeiről esett. Az okok között elsősorban az új televíziók sorozat- és játékfilm-dömpingjét említették a szakmabeliek. Hogy meddig tart az új televíziók varázsa – s hogy meddig bírják a tulajdonosok és a szerkesztők sikerfilmekkel megtölteni az esti főműsoridőt –, az már néhány hónap, esetleg néhány hét múlva kiderül. De az is, hogy a videózástól ideiglenesen elpártolt néző mikor érzi úgy, hogy az egyelőre csak videókazettán látható alkotásra mégsem hajlandó egy, esetleg két-három évet várni, míg valamelyik csatorna házhoz hozza; mikor dönt úgy, hogy elege van már a filmeket örökösen megszakító bugyuta reklámokból; s mikor érzi szükségét, hogy egy filmet kiváló hang- és képminőségben akar élvezni. Ezért ajánljuk mi bátran továbbra is a tékák újdonságait, a megvásárolható és videókönyvtárba helyezhető filmek tucatjait, segítünk eligazodni a művek és alkotói között. Egy kicsit kitekintünk a technika világába, s képzeletben e hónapban elutazunk a távoli, egzotikus Ázsiába is. Jó olvasást kívánok, s remélem, jövőre is a Video Magazinnal tartanak.

Kellemes karácsonyt és boldog új évet kíván a főszerkesztő!

1997 december havában

Falus Tamás

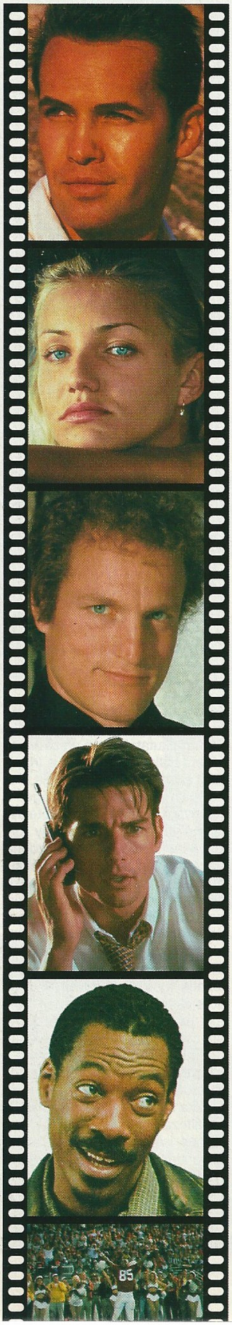
Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő:
Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 361-3859
E-mail: video@irisz.hu

Kiadja a Video Magazin Kft. • Felelős kiadó: Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés: MULTIMIX Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT.

Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők. • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1., levélcím: 1900 Budapest, Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

Címlapon: Cameron Diaz
Címlapfotó: Kate Garner
Ruhaterv: Nicole Miller

A video magazin TARTALMÁBÓL

ALKOTÓK, SZTÁROK

FILMEK, TÉMÁK

LAKOSSÁGI VIDEÓKAZETTÁK

JOGI KÉRDEZZ–FELELEK

KISLEXIKON

TESZT

MOZI- ÉS VIDEÓELŐZETES

Az angol beteg

Amikor jegyet váltottam *Az angol beteg*re, azt hittem, a nézőtéren kíméletlen harcot kell majd folytatnom eredendő türelmetlenségemmel. Elvégre egy majd háromórás film az irgalmat nem ismerő hosszúságú műalkotások kategóriájába tartozik. De nem így történt. A monstre szerelmi történet végén úgy jelent meg a *Vége* felirat, hogy észre sem vettem, több mint százötven percet üldögéltem a filmvászon előtt. Mielőtt rászántam volna magam a magyar grófból lett angol beteg históriájának megnézésére, szűk körű közvéleménykutatást végeztem a filmről hölgyismerőseim között. Kétféle választ kaptam: az idősebb korosztály tagjai bevallották, untatta őket a lassan folydogáló sztori, és az első félidő után diszkréten kilopakodtak a sötétből. Az ifjabb – és mellé fejlett esztétikai érzékkel rendelkező – mozinézők viszont elragadtatott szavakkal ecsetelték a táj szépségét, a történet fordulatosságát, a szereplők nagyszerű játékát. És nekik lett igazuk. De hogyne gondolkodnának ellentétesen a nézők, amikor a forgatókönyv annak idején már a szakmai közvéleményt is megosztotta? Hollywood befolyásos producerei nem láttak különösebb fantáziát a sivatagi mesében, és nem voltak hajlandók kockára tenni pénzüket olyan filmért, amelyet nem világsztárok visznek el a hátukon. Ám néha még a legdörzsöltebb szakértő is mellefog: az egyiptomi táj eleven díszletei között forgatott szerelmi történet tizenkét jelölést és végül kilenc Oscar-díjat hozott készítőinek. Az *Anthony Minghella* által rendezett filmből nemcsak kasszasiker lett, hanem „a filmtörténet klasszikus alkotása" titulusra is joggal pályázhat – máris olyan híres mozikkal emlegetik együtt, mint a *Casablanca* vagy az *Elfújta a szél*. A hazai mozinézők kíváncsiságát csak fokozza, hogy az angolul következetesen „Olmasi"-ként emlegett főszereplő figuráját honfitársunk, az 1895-ben született *Almásy László* ihlette. Hogy ki is volt igazándiból a nyughatatlan vérű Almásy gróf, arra a választ mindmáig senki nem tudja. Afrika kultúráját tanulmányozó tudós, a repülőgépekért rajongó felfedező, zseniális térképész vagy angol bajtársait a németeknek feladó áruló? A film szerint egyszerre valamennyi: úszó figurákkal kifestett ősrégi barlangot fedez fel, biztosan uralja a repülőgépet, helyt áll a szaharai expedícióban. De *Az angol beteg* Almásyja mindenekelőtt szerelmes férfi, aki azért adja át az afrikai hadszíntér kincseket érő térképeit a németeknek, hogy a tőlük kapott üzemanyaggal visszarepülhessen az Úszók barlangjában haldokló szerelméért. *Saul Zaentz* producer nemcsak az író *Michael Ondaatje* és a forgatókönyvíró-rendező *Minghella*, hanem a férfi főszereplő kiválasztásával is szerencsés lapot húzott. Az angol *Ralph Fiennes*t a nemzetközi közönség eddig elsősorban a *Steven Spielberg* rendezte *Schindler listájá*ból ismerhette, amelyben olyan hátborzongatóan formálta meg a szadista SS-tiszt, Amon Goeth alakját, hogy Oscar-jelölést kapott érte. Fiennes örömmel bújt bele Almásy gróf bőrébe, mint elmondta, elsősorban azért, mert a sztori *„tragikus szerelmi történet, de több is annál. Több rétege van és számtalan hőse, akik mind a saját útjukat járják, ám néha találkoznak"*. Közeli ismerősei szerint viszont Fiennes azért nagyszerű a gróf szerepében, mert saját személyisége is közel áll a szófukar, de hallatlanul vonzó fiatalemberéhez. Állítólag róla is elmondható ugyanaz, amit a női főhős (megformálója *Kristin Scott Thomas*) vág szerelme fejéhez: *„Te annyi nyelven beszélsz, mégis mindig hallgatsz."* A Szahara kutatója nem a szavaival, hanem hallgatagságában is lenyűgöző személyiségével hódítja meg kollégája bájos szőke feleségét. A megnyerő külsejű férfi sötétkék szemében annyi szenvedély ígérete világít, hogy a néző azonnal megérti, miért hagyja faképnél különösebb lelkifurdalás nélkül Katherine leginkább jóltáplált kismalacra emlékeztető, hiszékeny férjét. Az ilyen férfiak azért születtek, hogy megcsalják őket. Mivel a történet in medias res kezdődik, és közben az időben felváltva halad előre és hátra, nem lehet sok illúziónk: az ilyen hőfokon izzó szerelem csak rossz véget érhet. A párt időről időre egymáshoz sodorja a szenvedély, szeretkeznek padlón és fürdőkádban, állva az angol kolónia karácsonyi ünnepsége alatt, és a változatosság kedvéért olykor ágyban is. A férfit már az lángra lobbantja, ha meglátja kedvese nyakának finom mélyedését, amelynek oly prózai a hivatalos neve: kulcscsont alatti nyakgödör. De ez a szerelem valóban mindenkire pusztulást hoz. A bosszúszomjas férj elpusztul öngyilkos légibalesetében, súlyosan megsérült felesége a barlangban hal meg, a halott szerelmével menekülő Almásy pedig bennég lelőtt repülőgépében. Így lesz belőle angol beteg, és így kerül az olasz kolostorba, ahol egy bűbájos kanadai nővérke *(Juliette Binoche)* segíti hozzá a további élethez, majd a megváltó halálhoz. Az ápolónő szintén nem túl

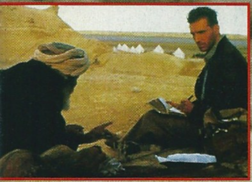
A legjobb

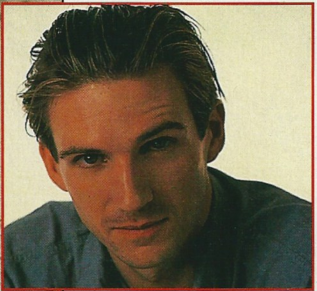
AZ ANGOL BETEG 9 OSCAR-DÍJA:

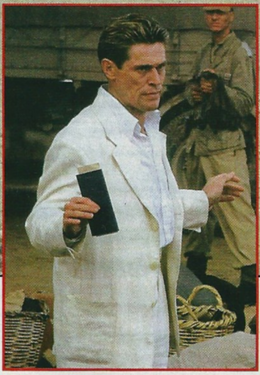
- film: **Saul Zaentz** (producer)
- rendezés: **Anthony Minghella**
- női epizódszereplő: **Juliette Binoche**
- operatőr: **John Seale**
- díszlet: **Stuart Craig, Stephenie McMillan**
- jelmez: **Ann Roth**
- vágás: **Walter Murch**
- filmzene drámai alkotásban: **Gabriel Yared**
- filmhang: **Mark Berger, David Parker** és **Chris Newman**

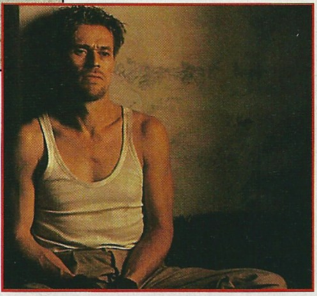

szerencsés a szerelemben: mindenki meghal, akit szeret. De a háború véget ér, és Hana abban a reményben ülhet fel a Firenzébe menő teherautóra, hogy ott megtalálhatja új szerelmét, Kipet.

Az angol beteg főszereplője tehát maga a szerelem, és a nagyszerű színészeken és a gyönyörű felvételeken túl ebben rejlik a titka. A nagy érzelmekre vágyó (hölgy)nézőnek alkalmat ad rá, hogy legalább a filmvásznon átélhesse a szenvedélyt és elábrándozzon Almásy gróf kék szeméről. Ha hazamegy és a tükörbe pillant, úgyis kénytelen lesz megállapítani, hogy belőle a Teremtő valahogy kispórolta azt a szexis kis nyakgödröt. De talán nem is baj. Elvégre már *Sebestyén Márta* gyönyörű hangja is figyelmeztetett minket a filmben: Szerelem, szerelem, átkozott gyötrelem.

Mörk Leonóra

ALMÁSY LÁSZLÓ, AZ IGAZI
(1895 – 1951)

Almásy László apja, *Almásy György* ugyan nemesi származással büszkélkedhetett, de nem volt gróf. Neves ornitológusként dolgozott, s földrajzi felfedező utazóként bejárta Közép-Ázsiát. Fia, László, másodszülött fiúgyermekként 1895. augusztus 22-én született a ma Ausztriához tartozó Borostyánkőn. A család Londonban, majd Oxfordban taníttatta, ahol műszaki tanulmányokat folytatott. Afrika földjére először a húszas évek derekán lépett, amikor a Steyer autógyár alkalmazottjaként egy új autótípust próbálhatott ki. Később már éveket töltött a Líbiai sivatagban, s hivatásos sivatagkutatóvá vált. Almásy számos expedíciót vezetett korábban ismeretlen helyekre, s a harmincas években több homokkővölgyet, -barlangot fedezett fel, elsőként rajzolt térképet számos sivatagi területről. Több barlangban először ő pillantott meg több évezredes barlangrajzokat, festményeket. Német és olasz néprajzkutatókkal, professzorokkal vette fel a kapcsolatot. A második világháború idején Berlinbe vezényelték, majd a német hadsereg katonájaként került vissza Észak-Afrikába, mint a térség legszakavatottabb ismerője. Felderítő tiszt lett, s ő készítette el Líbia légi földrajzát. Ismeretei birtokában úttalan utakon vezetett el német hírszerzőket az egyiptomi és angol csapatok háta mögött a Nílus völgyébe. Bár nem volt tagja a náci pártnak, a háború után népbíróság elé állították. Végül felmentették, de úgy döntött, nem marad Magyarországon, s nem tér vissza a szovjet megszállás alá került szülővárosába sem. Ismét Afrikát választotta. Előbb Egyiptomba ment, majd Mozambikban tűnt fel, vadászként kamatoztatta tudását. Májgyulladással és fertőzéssel tért vissza Európába, s egy salzburgi szanatóriumban töltötte élete utolsó heteit, 1951. március 22-i haláláig. Soha nem nősült meg, bár barátai tudni vélték egy norvég menyasszonyról 35 éves kora körül, de a házasság elmaradt. Egyes mendemondák homoszexuális voltáról is szóltak, de az soha nem bizonyosodott be. Arról sincs a mai napig hiteles információ, hogy a második világháború idején valamelyik fél titkosszolgálatával kapcsolatban állt volna.
A tudomány tisztelettel adózik Almásy Lászlónak, akinek élete bizonyára legalább olyan regényes volt, mint ahogy az látható a róla készült filmben – legfeljebb másképpen.

Jerry MAGUIRE – A nagy hátraarc

Egy film, amelyben senki sem visel fegyvert, senki sem hal meg, a szereplők mégis az életükért küzdenek: úgy, hogy közben a lelkük és a szívük tiszta maradjon

A jóképű, kedves, fiatal Jerry Maguire egy menő nemzetközi sportmenedzser-ügynökség ügynöke, akinek életét kitölti munkája és szerelme. Jerrynek azonban van egy baja: mintha túl nagy lenne a szíve, s elméje és lelke földöntúli magasságokban szárnyalna. Mindezt nem érti meg menyasszonya, de nem értik meg munkatársai sem. Egy este rádöbben, nem folyhat így tovább sem az ő élete, sem az ügynökségé, ahol szinte rabszolgaként dolgozik. Egyetlen éjszaka papírra veti korszakos jelentőségűvé egyhamar nem váló művét *„Ami a szívünkön, de nem a szánkon: kezünkben az üzletünk jövője"* címmel. A mennyiség helyett a minőségre kellene a sportmenedzseri cégnek összpontosítania – fogalmazza –; nem a pénz a mindenható úr, a dollárnál fontosabbak az emberek – figyelmeztet. Sokszorosított művét szétosztja munkatársai, felettesei körében.

Természetesen azonnal kirúgják.

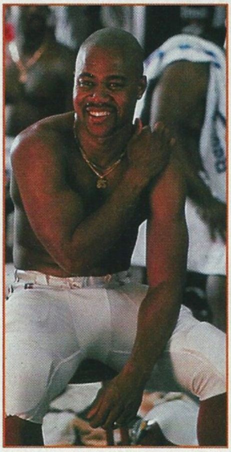
Elhagyja barátnője is, így egyedül kell nekivágnia új életének. Kirúgva, csalódottan. Mindössze két társ szegődik mellé. Egyikük egy gyermekét egyedül nevelő könyvelő, másikuk egy másodosztályú sportoló, Rod, az ügynök egyetlen versenyzője, akit sikerül megtartania.

❖

Cameron Crowe író–rendező–producer újságíróként kezdett dolgozni, s először akkor találkozott *Tom Cruise*-zal, amikor egykoron meginterjúvolta az *Interview* című lap számára. Cruise akkor került életében először címlapra.

Az egykori hírlapíró 1979-ben, 22 éves korában jelentette meg könyvét *Kicsapongás a Richmont gimiben* címmel, mely nem kerülhette el a megfilmesítést. A forgatókönyvet ő maga írta. Talán ez adhatott további ihletet számára, mert 1989-ben már filmrendezőként debütálhatott *(Say Anything)*, s ő jegyzi rendezőként a *Facérok* című alkotást is, *Matt Dillon*nal, *Bridget Fondá*val a főszerepben.

A Jerry Maguire forgatókönyvét négy éven át írta. Mivel sportügynökökről még nem készült játékfilm, úgy vélte, itt az alkalom, hiszen a pénz utáni hajsza, a feszültség az e foglalkozást űzők körében

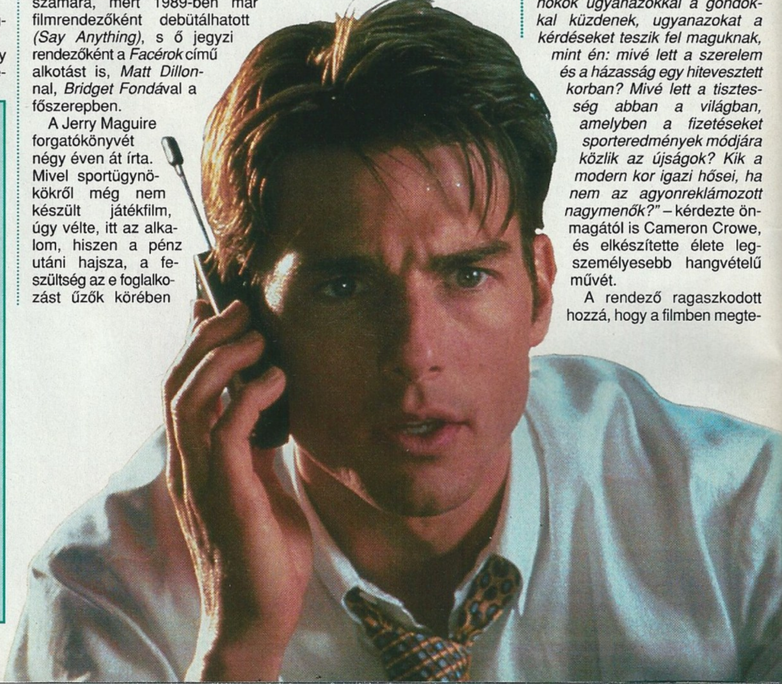
Cameron Crowe rendező:

„Nem olyan időket élünk, amikor divat az optimizmus. A világ tele van cinikusokkal. Aki meri vállalni önmagát, az könnyen pórul is járthat. Erről szól Jerry utazása."

könnyen tetten érhető. A lehető legalaposabban próbálta felmérni, megismerni a sportmenedzserek világát. Az újságírószakmából jól ismert beható kutatómunkával térképezte fel ezt az érdekes, ám kevéssé ismert munkát. Sportmenedzserekkel, sportolókkal vette fel a kapcsolatot, s hosszú beszélgetések során hatolt egyre mélyebbre e világban. Lehetősége volt együtt utazni csapatokkal, feljegyezte a játékosok, a menedzserek jellemző párbeszédeit, de eljutott az amerikai futballisták, sportügynökök otthonaiba is.

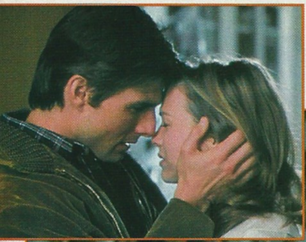
„Arra a következtetésre jutottam, hogy a sportolók és az ügynökök ugyanazokkal a gondokkal küzdenek, ugyanazokat a kérdéseket teszik fel maguknak, mint én: mivé lett a szerelem és a házasság egy hitevesztett korban? Mivé lett a tisztesség abban a világban, amelyben a fizetéseket sporteredmények módjára közlik az újságok? Kik a modern kor igazi hősei, ha nem az agyonreklámozott nagymenők?" – kérdezte önmagától is Cameron Crowe, és elkészítette élete legszemélyesebb hangvételű művét.

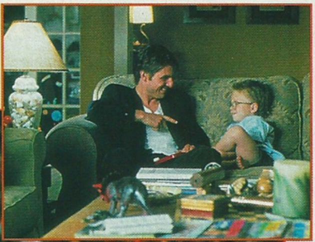
A rendező ragaszkodott hozzá, hogy a filmben megte-

Tom Cruise, Jerry Maguire megszemélyesítője:

„A Jerry Maguire-rel nagy fába vágtuk a fejszénket. Egészen mélyre akartunk leásni, az emberi természet rejtelmeibe. Szerettük volna, ha a film hősei érzelmileg hitelesek lesznek. Ez tette érdekessé számomra a munkát. Olyan vizekre evezhettem, ahol eddig még nem jártam. Új dolog volt számomra például a komédia drámaisága – a jó komédia tud igazán csontig hatolni. De persze ebből táplálkozik a humor is... amikor képes vagyok azonosulni egy szereplővel és azt mondom: igen, valamikor én is ilyen voltam...
A film részben annak köszönheti összetettségét, hogy az egyes figurákat nagyon jól írták meg. A mű hű képet ad a ma társadalmáról és kultúrájáról."

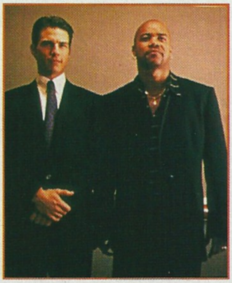

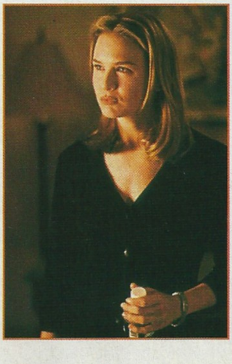

remtett sportvilág a lehető leghitelesebb legyen. Éppen ezért 37 valódi sztárt szerződtetett filmjéhez az amerikai futball világából: sportolókat, edzőket, sportklubtulajdonosokat, sportriportereket – és természetesen sportügynököket. Crowe semmit sem bízott a véletlenre: még a futballmeccsjeleneteket is pontosan megtervezte. A profi játékosok számára könnyű volt a feladat, hozzájuk kellett felnőnie a színész *Cuba Gooding Jr.*-nak, aki bár középiskolás korában űzte ezt a sportot, de a forgatás előtt kemény edzésbe kellett állnia...

A produkciót négy hónap alatt hetven forgatási helyszínen rögzítették, s a rendező elégedett lehetett mind a vérbeli profi *Tom Cruise* s a többi színész – *Cuba Gooding Jr., Kelly Preston, Renee Zellweger* – első osztályú játékával, mind a végleg megvágott változattal, mely az elmúlt év egyik sikerfilmje lett a nagyvilágban.

Cuba Gooding Jr., Rod megformálója:

„Rodnak van egy fia. Nekem is van. A filmben Rod felesége várandós. Az én feleségem is épp terhes volt, amikor a filmet forgattuk. Rod otthagyja a nagy ügynökséget egy olyan emberért, akiben hisz. Én is pont most pártoltam át egy kisebb ügynökséghez. Rod tűzközelben van a nagyok között, de a nagy áttörés még várat magára. Ez is stimmel."

(Az Oscar-díj elnyerésével azóta az áttörés megtörtént – csakúgy, mint a filmben.)

Díjak, alkotók

A *Jerry Maguire* szereplői közül *Tom Cruise* 1997 januárjában Golden Globe-díjat kapott legjobb férfi főszereplőként, *Cuba Gooding Jr.* pedig márciusban vehetett át Oscar-díjat a legjobb férfi epizódszereplő kategóriában. A filmet a legjobb eredeti forgatókönyv és a legjobb film kategóriában is jelölték Oscarra.

A produkció alkotói közül korábbi munkájukért már négyen is büszkélkedhetnek Oscar-díjjal, összesen nyolccal. *James L. Brooks* producer munkája, a *Becéző szavak* 1983-ban három aranysztobrot kapott, *Janusz Kaminski* a *Schindler listája* jutalmazott operatőre, *Joe Hutsing* vágó a *Született július 4-én* és a *JFK – A nyitott dosszié* Oscar-díjas vágója, *Michele Burke-Winter* maszkmester pedig *A tűz háborúja* és a *Drakula* című filmjeiért érdemelt Oscart.

espace vidéo européen eve

MÁR MEGJELENT:

ODEON ART-VIDEO

EGY FRANCIA NŐ
(Une femme francaise)

Egy francia nő, aki a háború előestéjén megy férjhez... Aki minden hazatérő katonában a férjét látja. Aki képtelen az elvárások szerint nemet mondani az életre, az örömre, a szerelemre. Aki hátat fordít fényűző diplomataéletének, hogy megismerje az igazi szenvedélyt. Aki utánahal élete egyetlen és igazi szerelmének.

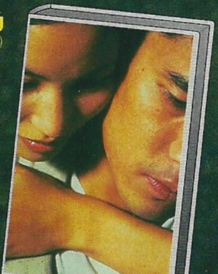
Színes, szinkronizált francia film (1995)
Főszereplők: Emmanuel Béart, Daniel Auteiul, Gabrielle Barylli, Jean-Claude Brialy
Rendezte: Regis Wargnier • 100 perc

SZÁJBÓL SZÁJBA
(Boca a Boca)

Victor színésznek készül, meghallgatásokra jár és közben járja a várost a gyorsan kihűlő pizzákkal. Állását elveszítve igazi „szakmai" feladatot vállal, a „Forró drót" telefonos szexvonalnál elsősorban fiúknak suttogja mély átéléssel mondatait. Aztán persze beleszeret egy női telefonálóba és az őrült kavalkád még csak tovább fokozódik. Hamisítatlan nagyvárosi vígjáték, amelyben mindenki mindenkinek hazudik, mindenki megpróbálja túlélni az egészet és senki nem lesz már ugyanaz, mint aki a film kezdetekor volt.

Színes, szinkronizált spanyol film (1995)
Főszereplők: Javier Bardem, Maria Barranco, Josep Maria Flotats, Aitana Sánchez-Gijón
Rendezte: Manuel Gomez Pereire
104 perc

A RIKSÁS FIÚ
(Cyclo)

Ho Si Minh-város zajos forgatagában a több ezer riksással együtt robotol Cyclo, épp annyi pénzt keresve, amennyi elegendő az életben maradáshoz. Az elképzelhetetlen gazdagság mellett az országban végtelen nyomorúság és bűnözés veri szét a családok életét. Cyclót is hatalmába keríti a jobb élet lehetősége, a helyi alvilág korrupt szorításába kerül. A kisebb bűnök elvégzése után azonban parancsot kap: ezúttal embert kell ölnie. Vissza lehet-e fordulni ebből a rémálomból, vagy már csak a csoda segíthet...

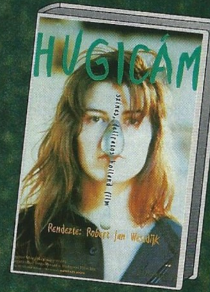
Színes, szinkronizált vietnami–francia film (1995)
Főszereplők: Le Van Loc, Tony Leung-Chiu Wai, Tran Nu Yen-Khe
Rendezte: Tran Anh Hung • 120 perc

ELŐ A ZSEBKENDŐKKEL
(Preparez vos Mouchoirs)

Solange, a gyönyörű feleség unatkozik. Unja a világot, férjét és szeretőjét egyaránt. A két férfi tehetetlen, képtelenek kiismerni a nőt. A furcsa hármas végül a tengerparton keres kalandokat, ahol a két „szőrösen is unalmas hím" a legnagyobb átverés áldozatává válik: az asszony egy tizenhárom éves kiskamaszt választ szeretőjéül. Egy újabb, a Bliertől már megszokott provokatív fekete komédia. Kellemes megbotránkozást!

Színes, feliratos belga–francia film (1978)
Főszereplők: Gerard Depardieu, Patrick Dawaere, Carole Laure, Michel Serrault
Rendezte: Bertrand Blier
109 perc

HUGICÁM
(Zusje)

Daantje huszadik születésnapján váratlanul felbukkan a lány testvérbátyja, aki hihetetlenül agresszívan küzdi magát vissza a lány életébe. Videókamerájával folyamatosan filmezi húgát, eszeveszetten táncolja körül érzelmeinek tárgyát. Daantje megpróbálja kordában tartani bátyját, de az elmerül incesztuózus érzelmeiben. A tét egy elsüllyedt gyermekkori titkuk feltárása. Amikor a traumatikus eseményekről kiderül az igazság, Martyn végre megszabadulva bűntudatától, immár leteheti a kamerát. Felnőtt.

Színes, szinkronizált holland film (1995)
Főszereplők: Kim van Kooten, Hugo Metsers III, Roeland Fernhout, Ganna Veenhysen
Rendezte: Robert Jan Westdijk • 91 perc

RIZSPOROS INTRIKÁK
(Ridicule)

Versailles, 1781. XVI. Lajos udvara és előszobái, a miniszterek és a királyság hatalma és a kérvényezők seregei reményének színhelye. Itt próbálkozik a lecsúszott vidéki nemes világjobbító ötletével. Az ajtók azonban sorra becsukódnak előtte, mígnem az udvari intrika „Nagyasszonya" kiveti rá a hálóját. A sajátos ellenszolgáltatás révén felcsillan a remény, hogy a király színe elé kerülhet. Mozgásba lendül persze a „nagyok" gépezete, bevetik a legkipróbáltabb fegyvert, az intrikát. S mint tudjuk, ebben a mondén és tunya világban, ahol a szellemesség a legfőbb mérce, a nevetségesség öl.

Színes, szinkronizált francia film (1996)
Főszereplők: Charles Berling, Jean Rochefort, Fanny Ardant, Judith Godreche
Rendezte: Patrice Leconte • 102 perc

VAD ÉJSZAKÁK
(Les Nuits Fauves)

Operatőr. Író. Színész. Rendező. Biszex. AIDS-es. Ez mind volt Cyril Colard, aki a Vad éjszakák főhősét magáról mintázta. HIV-pozitív, de eltitkolja barátnője elől egészen az első együtt töltött szerelmes éjszakáig. A lány kitart mellette, mindenre hajlandó és mindenre képes, hogy el ne veszítse. A közeledő halál árnyékában a kábítószeres vad éjszakákon régi és új szerelmek bukkannak elő a sötétből. Sajátos haláltánc veszi kezdetét...

Színes, szinkronizált francia film (1992)
Főszereplők: Cyril Colard, Romane Bohringer, Carlos Lopez, Corine Blue
Rendezte: Cyril Colard
126 perc

Ügynökeink:
Interfilm 1113 Bp., Karolina út 17. Tel.: 166-4032 • **Video Nívó** Bp. XIII., ker. Vág u. 9. Tel.: 149-1335

1136 BUDAPEST XIII., HOLLÁN ERNŐ U. 7. TELEFON: 329-2065

MEGJELENÉS: DECEMBER 3.

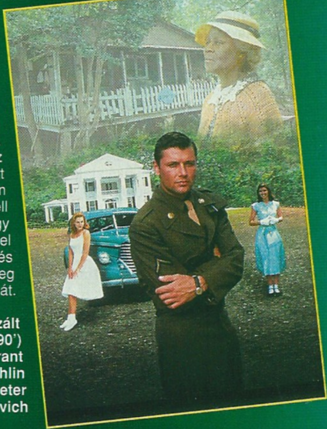
BIRTOKLÁS
(Possession)

Anna és Mark házassága visszavonhatatlanul és véglegesen megromlott. A nő nyíltan bevallja férjének, hogy szeretője van és elhagyja őt. Mark azonban még mindig szerelmes feleségébe és megpróbálja minden eszközzel marasztalni. Egymást követik a családban a testi és lelki inzultusok, amíg Anna végleg el nem költözik. A férfi magándetektívet bérel fel, hogy kiderítse, ki csábította el feleségét. Ám azokra a borzalmakra, amik eztán következnek, Mark még a leglidércesebb rémálmaiban sem gondol...

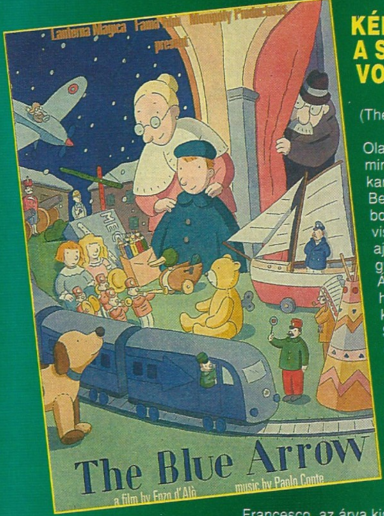
Színes, szinkronizált francia thriller (120') • Főszereplők: Isabelle Adjani, Sam Neill • Rendezte: Andrzej Zulawski

BIZTONSÁG HITELBE
(Blessed Assurance)

A koreai háborúból az ambiciózus Jerry azzal az elhatározással tér haza, hogy felülemelkedik a családjára és barátaira jellemző szegényes életformán. Úgy véli, különb életre van esélye, mint a háború előtti sorsa engedte volna. Miután elnyeri a kacér és gazdag Claire figyelmét, lehetősége lesz bepillantani az áhított felsőbb körökbe. Ám szembesülnie kell azzal a ténnyel, hogy senki sem szakadhat el a gyökereitől és tagadhatja meg önmagát.

Színes, szinkronizált amerikai játékfilm (90') Főszereplők: Grant Show, Lori Loughlin Rendezte: Peter Bogdanovich

KÉK NYÍL – A SZERETET VONATA
(The Blue Arrow)

Olaszországban minden karácsonykor Befana, a jó boszorkány visz ajándékokat a gyerekeknek. Ám az idén helyettese, a kapzsi Scarafoni osztja szét a játékokat, aki pénzt kér az ajándékokért, a szegény gyerekeknek pedig nem ad semmit. Francesco, az árva kisfiú hiába szeretné megkapni a gyönyörű játékvonatot, a Kék Nyilat. Felháborodásukban a játékok úgy határoznak, hogy elszöknek a Kék Nyíl segítségével, amely elrepíti őket a gyerekekhez. A gonosz Scarafoni azonban a nyomukba ered...

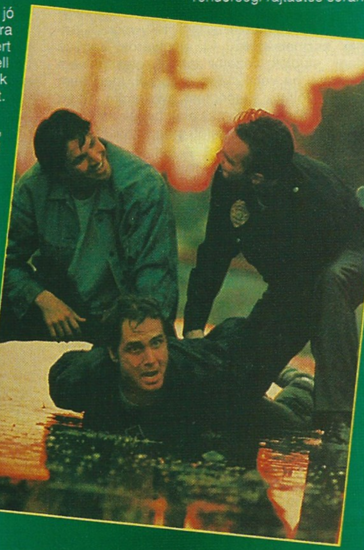
Színes, szinkronizált olasz rajzfilm (90')
Rendezte: Enzo D'Alo

MEGJELENÉS: DECEMBER 10.

VÉGSŐ DÖNTÉS
(Final Decision)

Brion és Kyle jó barátokként nőnek fel, úgy gondolják, jóban, rosszban mindig együtt lesznek. Ám a sors elválasztja őket egymástól. Kyle a rendőrség és a pénz buja világában él. Bár megpróbál kilépni e bűvös körből, úgy tűnik, végleg a kegyetlen alvilág csapdájában ragad. Egy rendőrségi rajtaütés során az egykori jó barátok egymásra fegyvert szegezve kell hogy meghozzák a végső döntést.

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm (92') Főszereplők: Jonathan Gorman, Darryl Drake Rendezte: Geno Hart

A producerek producere:

SAUL ZAENTZ

Mi az, ami összeköti a „kakukktojás" Randall P. McMurphy, Gandalf, a varázsló, a csodagyerek Mozart és gróf Almásy László személyét? Ami közös a négy, egymástól igencsak eltérő figurában, hogy mindnyájuk életét, történetét filmre vitték, és mindegyik film producere ugyanazon személy volt. Saul Zaentz, a joviális, szemüveges öregúr, nagy ősz szakállal és bajusszal.

Megjelenése miatt kedvesen csak Karácsony apónak becézi a *The New York Times* kritikusa. Mifelénk talán kevesen tudják; hogy a világ egyik legsikeresebb producere. A filmtörténetben példa nélkül álló teljesítménye, hogy bár csak nyolc film megszületésénél bábáskodott, ezek közül három tizenkilenc Oscart, és több tucatnyi egyéb díjat, elismerést gyűjtött be. A filmművészet legrangosabb díjából Zaentz hármat őriz odahaza, ráadásként 1997 márciusában megkapta a legjobb producernek járó Irving G. Thalberg-díjat, mellyel egy kivételes életművet ismertek el az Amerikai Filmakadémia tagjai.

A Thalberg-díj átadásakor az Amerikai Filmakadémia elnöke, *Arthur Hiller* így köszöntötte az ünnepeltet: *„Saul Zaentz a producerek producere. Az ő bőkezűsége és a filmkészítés iránt érzett nagy szerelme, valamint kimeríthetetlen energiája és tehetsége tette méltóvá e díjra."* Az elismerés értékét tovább növeli, hogy Zaentz személyében független producert díjazott Hollywood. A szakmában őt tartják az utolsó ilyen nagy producernek, aki *„a lehető legközelebb áll a független filmgyártó idealizált képéhez"*.

❖

Ez az elnevezés arra utal, hogy viselője megpróbálja magát távol tartani Hollywoodtól, annak eszmeiségétől. Az álomvárost irányító nagy stúdiók vezetői természetesen nem szeretik, ha valaki kilóg a sorból, mert nem tudnak fölötte ellenőrzést gyakorolni. Ezért egyfelől állandó nyomás alatt tartják a független filmeseket, másfelől megpróbálják magukhoz édesgetni őket. A két fél ellentéte egészen az amerikai film megszületéséig vezethető vissza. A század elején három nagy stúdió, az Edison Társaság, a Biograph és a Vitagraph alkotta tröszt, a Motion Picture Patents Company uralta a piacot. A század tizes éveiben azonban néhány kelet-európai bevándorló jelent meg a színen. Magyarországról *Zukor Adolf* és *Fuchs Vilmos*, Lengyelországból a *Warner*-testvérek és *Samuel Godfish*, a német *Carl Laemmle* és az osztrák *Marcus Loew* hamar felismerte a mozi mint új iparág kínálta lehetőséget, és megvolt a tehetségük is ahhoz, hogy megvalósítsák elképzeléseiket. Edisonnak és társainak persze nem tetszett mindez, harcot kezdtek a betolakodók ellen. A trösztönkívüliek, az úgynevezett függetlenek azonban – olykor szó szerint – vérrel és verejtékkel kiharcolták helyüket a filmiparban. Más kérdés, hogy uralomra jutásuk után szinte azonnal létrehozták a maguk trösztjét. Az Independent Motion Pictures megalakulásától kezdve ugyanazt a retrográd szellemet képviselte, mint Edisonék trösztje, megpróbált gátat vetni a feltörekvők újabb hullámainak. Ez olyannyira sikerült, hogy a harmincas évektől kezdve gyakorlatilag öt nagy és három kisebb stúdió kezébe összpontosult a hollywoodi filmgyártás.

A trösztök háborúja, de különösen Hollywood megszületése óta a független filmkészítők fogalma egyre inkább mást takar. Míg kezdetben a piac felosztásáért folytatott harc résztvevőinek egyik csoportját takarta, addig a hatvanas évek lázadó ifjainak köszönhetően már egyértelműen a hollywoodi normákkal való szembefordulást, a művészi szabadságot jelenti. Az ide sorolható filmesek legtöbbje különös, sajátos nézőpontból figyeli a világot, képzelete szabadon, mindenféle kötöttség nélkül szárnyal. Mindezért azonban súlyos árat kell fizetni, hiszen jóval nehezebb egy-egy filmre a pénzt összeszedni, a forgalmazását megoldani. Azért akad néhány olyan filmes, aki tökélyre vitte mindezt, elég legyen csak *Roger Corman* nevét említeni. Új-Hollywood mozi-fenegyerekeinek többsége nála tanulta ki a szakmát, az ő pénzéből forgatta első filmjét.

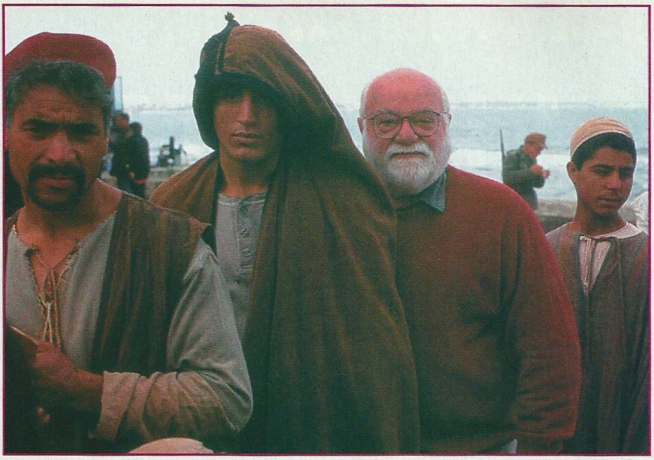
❖

Saul Zaentz szerencsésebb helyzetben van, hiszen nemcsak a filmkészítésből él. Orosz-lengyel szülők gyermekeként született 1911-ben, a New Jersey állambeli Passaicben. Már gyermekkorában eljegyezte magát az irodalommal, a zenével, a színházzal és a filmmel. Jellemző az ifjú lelkesedésére, hogy a kedvenc könyveiről másolatot készített, amit barátai között osztogatott. Ugyanakkor tevékenyen részt vett az irodalmi kör életében, melynek tagjai a kölcsönös tisztelet jegyében végeztek alkotói tevékenységet. Miután végigharcolta a második világháborút, 1948-ban telepedett le San Franciscóban, ahol hanglemezek terjesztésével foglalkozott. Később egy évre viszatért a keleti partra, Norman Granz zeneimpresszárionál vállalt munkát. Itt került közelebbi kapcsolatba a dzsesszvilág megannyi kiemelkedő muzsikusával. Többek között koncerteket szervezett, és *Duke Ellington, Dave Brabeck, Gerry Mulligan* és *Stan Getz* oldalán végigturnézta Amerikát.

1955-ben azután ismét San Franciscóban bukkant fel. Egy feltörekvő zenei kiadóhoz, a Fantasy Recordshoz szerződött. Ennek nevéhez fűződik *Dave Brubeck, Lenny Bruce* és *Mort Sahl* első lemezeinek kiadása. A kiadó számára *Vince Guaraldi* lemeze jelentette az áttörést. Idővel egyre nagyobb befolyásra tett szert Zaentz, mígnem 1967-ben egy befektetőcsoporttal közösen megvette a céget. Egy évvel később már dörzsölhették is a tenyerüket, a *Creedence Clearwater Revival* meghozta számukra a világsikert. Azóta a világ egyik legnagyobb és legrangosabb dzsesszműhelye lett a Records.

Zaentzet mindig is érdekelte a film. A zenei kiadó és más cégei anyagi nyereségének egy részét a filmkészítésbe fektette. Olyan mozikba vágott bele, amelyekben a nagy stúdiók nem láttak fantáziát, különböző okok miatt féltek elkészíteni. Ellentétben a producerről kialakult képpel, Zaentz mindig szoros kapcsolat, barátság kialakítására törekedett a rendezőkkel, közreműködőkkel. Amolyan atyai figuraként fogja össze a filmes csapatot, miközben mindig kényesen ügyel a minőségre. Sikere nagyrészt ennek és a jó ízlésének, remek üzleti érzékének köszönhető, mintsem a szerencsének. Függetlenségének látványos bizonyítéka, hogy Hollywoodtól távol dolgozik. A nevét viselő filmközpontot a kaliforniai Berkeleyben építette ki. Mindaz megtalálható itt, ami az önálló munkához kell: a legmodernebb hangstúdió, filmvágó és -keverő műhely. Több jelentős produkció utómunkálatait végezték már itt. Az irodák és a filmes részlegek mellett a központ hétemeletes épülete ad otthont a Fantasy Records munkatársainak is.

Száll a kakukk fészkére: 1998-ban végre videón is láthatjuk

A producer Az angol beteg forgatásakor, statiszták között

Saul Zaentz 1975-ben, a *Száll a kakukk fészkére* című filmmel tette le névjegyét a filmvilágban. Bemutatkozása nem is sikerülhetett volna jobban: negyven évvel az *Ez történt egy éjszaka* (It Happened One Night, 1934) után először nyerte el újra ugyanaz a film az öt Oscar-főkategória (legjobb film, rendező, forgatókönyvíró, színész és színésznő) díját. Pedig nem volt könnyű *Ken Kesey* regényének megfilmesítési jogát megszereznie. Az ugyanis *Kirk Douglas* kezében volt, aki régóta szeretett volna filmet csinálni belőle: természetesen ő játszotta volna a főszerepet. A pénzt azonban nem sikerült összeszednie. Végül átadta fiának a megfilmesítési jogot. *Michael Douglas* korrekt, megbízható partnerre talált Zaentz személyében, közösen sikerült tető alá hozni a filmet. Az elmegyógyintézetben játszódó, *Milos Forman* rendezte történet hősei szánalmas emberroncsok. Egyhangú, beszűkült életüket alaposan felkavarja egy új páciens érkezése. McMurphy figurája, egész lénye azt sugallja, hogy a reménytelen kiszolgáltatottságban is lázadni kell az embertelenség ellen, mert ez az áldozat sohasem hiábavaló, mindig van remény az elveszett emberséghez való visszatéréshez.

Az angol beteg kilenc Oscar-díjat kapott

Három esztendővel később újabb meglepő produkcióval kockáztatta pénzét Saul Zaentz. *Ralph Bakshi* rendező őrült tervének valóra váltását segítette. A neves rajzfilmes J. R. R. Tolkien klasszikus mondájából, A gyűrűk urából készített filmet. Pokolian nehéz feladat volt, hiszen Tolkien műve a világ talán legismertebb és legnépszerűbb mondája, generációk kultikus rajongásának tárgya. Bakshi filmje mérföldkőnek bizonyult a műfaj történetében. Nemcsak letért a Walt Disney által kitaposott ösvényről, de új alapokra is helyezte a rajzfilmkészítést. Először történt ugyanis, hogy az egész filmet „élőben" forgatták, hogy azután az animátorok ez alapján dolgozzanak. Bár összességében a film csak részeiben adja vissza Tolkien művének hangulatát, a szín és a forma szerencsés összjátéka lenyűgözi a nézőt.

*Milos Forman Amadeusá*nak (1984) egyik fő témája a művészet és a hatalom viszonya. Akárcsak a zeneszerző esetében, a filmkészítésnél is meghatározó szerep jut a mecénásnak, a producernek. Talán nem meglepő, hogy újra csak Zaentz nevével találkozik az ember. A *Peter Shaffer* színdarabjából készült film története a rendező megfogalmazásában *„olyan, mint egy krimi... Ezenkívül a zene hatására is lehet számítani, alkalom nyílik a komédiázásra, és fel lehet fogni az egészet úgy is, mint egy árnyalt metafórát az életről, a halálról, szerelemről, a gyűlöletről, a féltékenységről, a csodálatról."* Zaentzet kezdettől fogva vonzotta a téma, hiszen egy életre eljegyezte magát a zenével. Forman személyében pedig megtalálta azt a rendezőt, aki képes volt maximálisan megfelelni elvárásának. Mindezt természetesen úgy, hogy szokásához híven művészi téren teljes szabadságot adott neki.

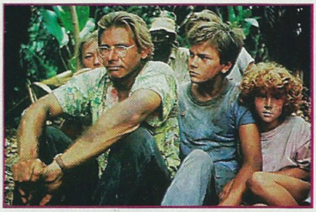
❖

*Az angol beteg*et máris a kilencvenes évek egyik meghatározó filmjeként tartják számon, melyet némely kritikus egyenesen a *Casablancá*val (1943) és az *Elfújta a szél*lel (Gone With the Wind, 1939) állít párhuzamba. Talán egyedül csak Zaentz bízott az elkészítésében. A 20th Century Foxszal egyezett meg, hogy a harmincegymillió dolláros gyártási költségből a stúdió 26 milliót, a maradék ötöt Zaentz állja. A Fox visszalépése miatt már–már leállt az előkészítő munka, amikor az utolsó pillanatban beugró Miramax megmentette a helyzetet. A produkció igazi nemzetközi összefogással készült: a kanadai *Michael Ondaatje* regényét angol és amerikai filmesek vitték filmre, angolszász és francia színészekkel. Hab a tortán, hogy a történet a magyar *Almásy László* életéről szól, és *Sebestyén Márta* énekel benne. A film az évtized egyik legnagyobb sikerét aratta, kilenc Oscar-díjjal halmozták el. És persze ne feledkezzünk el Zaentz életmű-díjáról sem.

❖

Saul Zaentz a filmvilág egyik legkülönösebb alakja, a független producer megtestesítője. Következetesen járta a maga útját, sohasem hódolt be Hollywoodnak. Irigykednek is rá eleget, hiszen, kis túlzással, bármihez is nyúl, arannyá változik a kezében. A művészetek apostolának két szerelme is van, a film és a zene. Belegondolni is szörnyű, mi lett volna, ha fantasztikus energiáját kizárólag csak az egyiknek vagy másiknak szenteli. A zene és film szerelmesei örökre hálásak lesznek neki.

Sz. G. G.

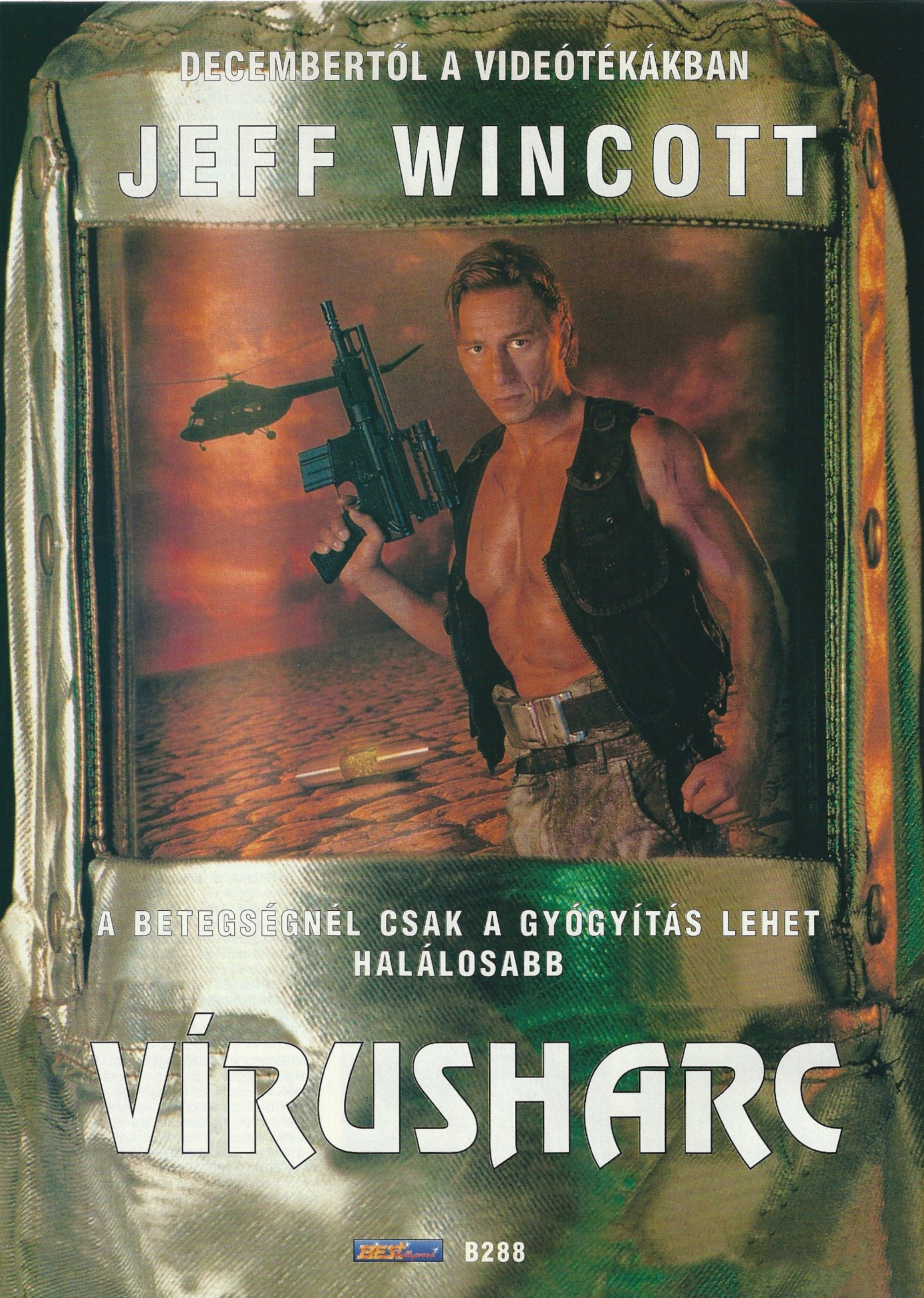
Harrison Ford A Moszkitó-partban

Márciustól kazettán is: Amadeus

Saul Zaentz filmjei:

Pay Day (1972) r.: Daryl Duke
(jön videón, várhatóan bő egy év múlva: InterCom)
Száll a kakukk fészkére (One Flew Over the Cuckoo's Nest, 1975) r.: Milos Forman
(jön videón, 1998 második felében: InterCom)
Three Warriors (1977)
(jön videón, várhatóan bő egy év múlva: InterCom)
A gyűrűk ura (The Lord of the Rings, 1978) r: Ralph Bakshi *(jön videón, 1998 második felében: InterCom)*
Tell A Riddle (1988) r.: Lee Grant
(jön videón, várhatóan bő egy év múlva: InterCom)
Amadeus (1984) r.: Milos Forman
(jön videón márciusban: InterCom)
A Moszkító-part (The Mosquito Coast, 1986) r.: Peter Weir *(jön videón 1998 második felében: InterCom)*
A lét elviselhetetlen könnyűsége (The Unbearable Lightness of Being, 1988) r.: Philip Kaufman *(jön videón 1998 második felében: InterCom)*
At Play in the Fields of the Lord (1991)
r.: Hector Babenco *(jön videón, várhatóan bő egy év múlva: InterCom)*
Az angol beteg (The English Patient, 1996)
r.: Anthony Minghella *(Flamex Video)*

DECEMBERTŐL A VIDEÓTÉKÁKBAN
JEFF WINCOTT
A BETEGSÉGNÉL CSAK A GYÓGYÍTÁS LEHET HALÁLOSABB
VÍRUSHARC
B288

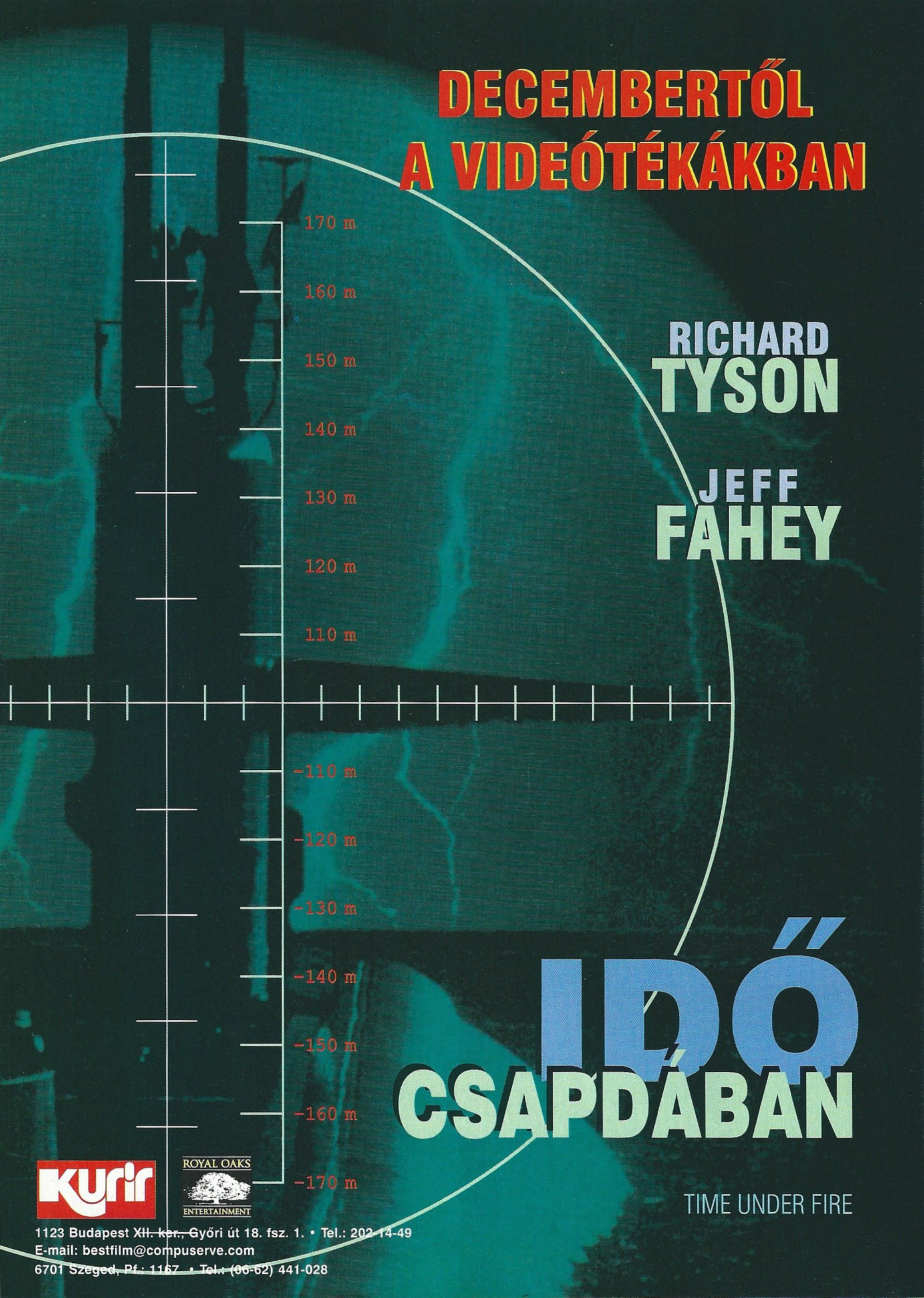
Kettős halál

Napjaink egyik legprovokatívabb filmkészítője *Nicolas Roeg*, akinek bizarr filmjeiben mindig helyet kap a rejtély, a misztikum. Jól ismerhetjük ezt a tékákban fellelhető alkotásaiból is. A *Boszorkányok*ban például egy kisfiú csöppen bele egy boszorkánykongresszusba, *A színésznő és a relativitás*ban *Einstein*, a tudós *Marilyn Monroe*val találkozik, *A földre pottyant férfi*ben egy idegen bolygóról érkező lény kalandjait mutaja be, *A sötétség mélyén* című filmben egy őrült hittérítővel találkozhatunk. Legújabb filmje, a nálunk videón látható *Kettős halál* (Two Death) is tele van titokkal, ellentmondással, megfejtésre váró emberi lelkekkel. Ráadásul e történet különös helyen, s sorsfordító időszakban játszódik, éspedig nem másutt, mint Romániában. 1989-ben járunk, a forradalomnak nevezett felkelés(?), fegyveres puccs(?) véres utcai zavargások idején. Az utcai tüntetések, csaták sem befolyásolnak egy különös társaságot, hogy megülje évente egyszer esedékes összejövetelét. Ezúttal a megbecsült orvos, dr. Daniel Pavenic elegáns otthonában gyűlnek össze a barátok, hogy egy kiadós vacsora keretében elmeséljék, mi történt velük az elmúlt egy esztendőben, és kellemesen elbeszélgetve szórakoztassák egymást. Az asztaltársaságban valamennyiük közül a házigazda a legsikeresebb, ő örvend a legnagyobb hírnévnek és megbecsülésnek. De a vacsora során, ahogy követik egymást a fogások, a vendégek megdöbbenésére egyre rejtelmesebb és sötétebb dolgok derülnek ki a tiszteletre méltó, nagyra becsült vendéglátóról. Rádöbbennek, hogy a doktort furcsa kapcsolat fűzi Anna Puscasuhoz, akit a vendégek a doktor felszolgálójaként ismertek meg, ám valójában csapdában van, s más szerepet is betölt a házigazda életében...

A misztikus este történései végül is az eseményekkel teli utcán végződnek, s halálos véget érnek...

A doktort *Michael Gambon* személyesíti meg, akit legutóbb *John Malkovich*csal és *Julia Roberts*szel láthattunk *A gonosz csábítása*ban, de *Robin Williams* oldalán szerepelt a *Játékszerek*ben, s *Michael Caine*nel a *Pekingi kapcsolat*ban is. *Sonia Braga* formálja meg a „felszolgálót", aki *Raul Juliá*val játszott együtt a *Lassú tűzön*ben, *Clint Eastwood*dal pedig *A zöldfülű*ben.

DECEMBERTŐL
A VIDEÓTÉKÁKBAN
170 m
160 m
150 m
140 m
130 m
120 m
110 m
-110 m
-120 m
-130 m
-140 m
-150 m
-160 m
-170 m
RICHARD TYSON
JEFF FAHEY
IDŐ CSAPDÁBAN
TIME UNDER FIRE
Kurir
ROYAL OAKS ENTERTAINMENT
1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1. • Tel.: 202-14-49
E-mail: bestfilm@compuserve.com
6701 Szeged, Pf.: 1167 • Tel.: (06-62) 441-028

SPICE GIRLS
Csípős történetek – EXKLUZÍV DOKUMENTUMFILM
MEGRENDELEM A „SPICE GIRLS – CSÍPŐS TÖRTÉNETEK” C. VIDEÓKAZETTÁT
1990 Ft-os ÁRON .... PÉLDÁNYBAN, UTÁNVÉTTEL , LAKOSSÁGI HASZNÁLATRA
(A KAZETTA ÁRA A POSTAKÖLTSÉGET IS TARTALMAZZA.)
☐ KÖLCSÖNZÉSI JOGGAL
MEGRENDELŐ NEVE: ....
CÍME: ....
FORGALMAZZA: BEST Kft.
1123 Budapest, Győri út 18. Tel.: 202-1449
6701 Szeged, Pf. 1167 (06-62) 441-028
....
megrendelő aláírása
MEGRENDELHETŐ TELEFONON, ÉS E MEGRENDELŐRŐL KÉSZÜLT FÉNYMÁSOLATON IS

Michael Collins

és társai

Az angol–ír ellentét

Történelmi találkozót tartottak 1997. október 14-én Belfastban. Hetvenhat év után először fogott újra kezet a brit kormányfő és az északír függetlenségért küzdő Sinn Fein vezetője. *Tony Blair* miniszterelnök és *Gerry Adams*, az Ír Köztársasági Hadsereg (IRA) politikai szárnyának tartott Sinn Fein vezetője, ha nem is békejobbot nyújtott egymásnak, de újabb lendületet kívánt adni a békefolyamatnak. Legutóbb 1921-ben volt erre példa miután véres harcok árán megalakult az Ír Szabad Állam: akkor *Lloyd George* miniszterelnök és *Michael Collins*, az IRA alapítója rázott kezet egymással. Az a *Michael Collins*, akinek életéről nemrégiben játékfilm is készült.

Az utóbbi időben mintha megszaporodtak volna az ír témájú filmek. A filmtérkép egyik utolsó fehér foltja kezd eltűnedezni, hiszen az angol–ír ellentét ábrázolása sokáig ugyanolyan tabunak számított, mint az Egyesült Államokban a vietnami háború. Egészen pontosan készültek ugyan ilyen filmek, de legtöbbjénél mindez csak háttér volt, meg sem próbált eljutni a probléma gyökeréig. Az első „fecskét," a nyolcvanas évek közepén kezdtek feltünedezni, ám az igazi áttörésre még jó egy évtizedet kellett várni. Ebben döntő szerep jutott *Neil Jordan* filmjének, a *Michael Collins*nak.

NEMZETI HŐS VAGY ÁRULÓ?

A film az ír történelem egyik legellentmondásosabb alakjának életét dolgozza fel. Nemzeti hős volt vagy áruló? Collins személye máig megosztja a közvéleményt, alakja viták kereszttüzében áll. Kulcsszerepet játszott az 1916-os húsvéti felkelés kirobbantásában, az IRA megalakításában, az angolok elleni gerillaháború, szabotázsakciók megszervezésében, majd az angol–ír békeszerződés kidolgozásában. Tagja volt az Ír Szabad Állam ideiglenes kormányának, mígnem 1922-ben egy fölbujtott ír nacionalista lelőtte.

Mozgalmas élete, tettei ma sem teljesen ismertek. Vagy ahogyan az ír származású rendező fogalmaz: *„Collins és kora, különös tekintettel az 1916–22 közötti időszakra, teljesen feltáratlan. Zavarában vagy félelmében még senki sem merészkedett ennek a kellemetlen témának a közelébe."* Nehéz fába vágta fejszéjét Jordan, amikor elhatározta, hogy filmet forgat róla. Meggyőződése szerint Collins igazi államférfi volt, aki békét és szabadságot akart népének. E cél elérése érdekében hajlandó volt az ördöggel is cimborálni, valóságos gerillaháborút folytatott az angolok ellen. Mindezt olyan tökélyre fejlesztette, hogy módszerét a világ számos más pontján átvették. Ám a meggyőződéses forradalmár jól látta, hogy az igazi győzelem egyetlen lehetséges formája, ha kiegyezésre törekszik az angolokkal. E felismerés vezetett az Ír Szabad Állam megszületéséhez és Collins nimbuszának lerombolásához. Hiszen sokan árulónak tekintették e lépés miatt. Ugyanakkor bukásában közrejátszott az is, hogy a kormány nem volt hajlandó teljesíteni azon néptömegek szociális követelését, amelyek győzelemre vitték a szabadságharcot. Mindez polgárháborúhoz, és *Michael Collins* meggyilkolásához vezetett.

Jordan filmje ugyanilyen kettős fogadtatásban részesült. Egyfelől üdvözölték, díjakkal halmozták el bátorságáért, szókimondásáért, másfelől élesen támadták, hogy IRA-propagandafilmet készített. A legfontosabb üzenet azonban, hogy Észak-Írországban csak akkor lesz béke, ha a régi sérelmeket félretéve végre tárgyalóasztalhoz ülnek a felek, és nem az utcán, fegyverrel akarják eldönteni a kérdést. Mert a terror nem vezet sehová, az erőszak csak önmagát gerjeszti, az ártatlan áldozatok vére a gyilkosok fejére száll.

> **„Minden országnak megvan a maga hivatalos történelme. Az ír történelem 1916-ban véget ért."**
> **Neil Jordan**

HARRISON FORD ÉS AZ IRA

De mit kezdjen egy fiatalember, aki olyan országba született, amely nyolcszáz éve folyamatosan harcolni kényszerül a szabadságáért? *„A gyűlölet náluk családi örökség, életforma is egyben. Aki ilyen körülmények között nő fel, aki egész életében csak háborúskodást és engesztelhetetlen gyűlöletet lát maga körül, aligha tud elképzelni más életet. Valamennyire érthető, ha ő maga is fegyvert ragad."* Csupa veszélyt rejt ez az élet, de sokan nem ismernek mást. A játék neve hol „síró játék", hol túlélés. Francis McGuire vagy ahogy jobban ismerik, *Az ördög maga* (The Devil's Own, 1997) az egyik legjobb, ha nem a legjobb játékos.

A balul sikerült terroristaakció után a szervezet az Egyesült Államokba küldi. Így nemcsak a rendőrség látóköréből tűnik el egy időre, de fontos feladatot is kap. Néhány rakétát kell megszereznie, amivel jelentősen módosulna az addigi erőviszony. Kapcsolatai révén a legbiztonságosabb helyen, egy ír származású rendőr otthonában talál menedéket. Az egyetlen bökkenő, hogy a zsaru mit sem tud előéletéről. A *Harrison Ford* játszotta rendőr szárnyai alá veszi a fiatalembert. Apja helyett apja lesz, de összecsapásuk elkerülhetetlenül bekövetkezik.

Érdekesség, hogy a szupersztár *Ford* nem először kerül szembe az Ír Köztársasági Hadsereggel. 1992-ben forgatta a *Férfias játékok* (Patriot Games) című filmet, melyben először keltette életre Tom Clancy népszerű figuráját, Jack Ryant, a „CIA-katonát". Ryan a családjával nyaral Angliában, amikor a férfi belekeveredik a gyilkos terrorakcióba. Bár sikerül meghiúsítani a merényletet, még keményebb kihívással kell szembenéznie, a bosszúra éhes IRA-legények az ő és családja vérére szomjaznak. Hogy sikerrel vegye fel a harcot a terroristákkal szemben, szükség van a férfi minden intellektu-

Michael Collins

ális és fizikai erejére. Ryan azonban nem szuperhős, csak egy átlagos(?!) ember (ügynök), akit a körülmények rendkívüli cselekvésre kényszerítenek. Valljuk be, Jack Ryannak igazából kevés esélye van, hogy Indiana Jones vagy Han Solo – minő véletlen, mindkettőt ugyancsak Harrison Ford alakította – nyomába lépjen. *Phillip Noyce* filmje ettől függetlenül nagy kasszasiker lett. Két óra akció, tömény izgalom. Ford jóvoltából némi érzelemtől sem mentes.

Egy másik Ford, *John Ford* nevéhez fűződik az ír kérdés első markáns feldolgozása. Az 1935-ben forgatott filmjét, a négyszeres Oscar-díjas *A besúgót* (The Informer, USA) a legtöbb amerikai filmtörténész és kritikus a második világháború előtti időszak legjelentősebb filmjének tartja. Érdekesség, hogy régi művészi törekvéseket újít fel, és képi (műtermi) világában német hatást tükröz. Bár manapság talán kissé mesterkéltnek hat a történet, a színészi játék ma is élő, eleven. A *Lian O'Flahert* regényéből készült film 1916-ban játszódik Dublinban, ahol a nagyszerű *Victor McLaglen – John Ford* kedvenc színésze, westernjeinek utolérhetetlen őrmestere – egy erőszakos, korlátolt embert játszik. Gypo Amerikába szeretne menni, de ehhez pénzre van szüksége. Hosszas vívódás után a júdáspénzért cserébe a rendőr-

ség kezére ad egy ír forradalmárt. Tette azonban nem maradhat titokban, elnyeri méltó büntetését. Gypo elvakultságát egy vak ember jelenléte hangsúlyozza: éppen akkor tűnik fel, amikor a besúgó átveszi az árulás bérét, s állandóan a nyomában van, akárcsak az élő lelkiismeret.

Az ír légkör érthető módon közel állt az ír származású, de már Amerikában született Ford – eredeti neve Sean Aloysius O'Fenney – szívéhez. Bár *A besúgó* sikerét kiaknázni szánt *Dublin 1916* (The Plough and the Stars, 1936, USA) fogadtatása messze elmaradt a várakozástól, később is gyakran vissza-visszatért kedvenc témájához. Forradalmi hevülete azonban érthető módon alább hagyott. A film egyébként Sean O'Casey színdarabjának adaptációja. Az ír forradalom egyik vezetőjének és feleségének drámája rajzolódik ki, az asszony félti a férje életét. A férfi két malomkő között őrlődik, népe és asszonya ellentétes elvárásának próbál megfelelni.

VALAHOL ÍRORSZÁGBAN

Négy évtizeddel később forgatta izgalmas, bár kissé hihetetlen thrillerjét Don Sharp. Hennessy felesége és gyermeke ártatlan áldozatául esik az ír tüntetők és az angol rendőrség közötti összecsapásnak Belfastban. A férfi képtelen megemészteni szerettei elvesztését. Bosszút esküszik, elhatározza, hogy a királyi család látogatása napján fölrobbantja az angol Parlamentet. Testére szerelt dinamittal, élő bombaként indul terve végrehajtására.

Évekkel később a helyszín Londonderry. Cal (1984), a fiatal, katolikus munkanélküli beleszeret Marcellába, a szintén katolikus, özvegy könyvtárosnőbe. Marcella egy rendőr felesége volt, Cal pedig tagja annak a kommandónak, amely a rendőrt megölte. *Pat O'Connor* filmje nem az északír politikai helyzetet elemzi. Olyan szerelemről szól, amely megzavarja az embert, amelyért Cal fel akarja áldozni az ügyet, amelyet védelmez. De egy románc képtelen megoldani egy ilyen bonyolult helyzetet. Vagy ahogy a L'Humanite szakírója mondja: *„Londonderry nem Velence. A dráma szereplői belekeverednek abba a rivalizálásba, amely vérfürdővé tette az országot. Állás kell foglalniuk, akár tetszik, akár nem."* Mint ahogy állást kell foglalni minden józan gondolkodású embernek. A *Valahol Írországban* (The Railway Station Man, 1992) című film középpontjában is a szerelem áll. Julie tragikus körülmények között veszítette el férjét. Az asszony Írországban, a tengerparti apró falucskában próbál megnyugvást találni. Újra festeni kezd, a munkájába temetkezik. Ennek kapcsán ismerkedik meg a restaurátorral, aki a helyi vasútállomás épületén dolgozik. Jól megérteti magát a férfival, ám lassan kibontakozó románcukat beárnyékolja a múlt, a megoldatlan északír kérdés.

A vég nélküli öldöklést, az értelmetlen gyilkolást, az ártatlan áldozatokat aligha lehet megszokni. A küzdelem ilyen formájának elfogadása, megítélése még az IRA tagjait is megosztotta. Ez a probléma több filmben is felszínre került. Az *Árulás*ban (Act of Betrayal, 1987) a szervezet egyik vezetője undorodik meg

TÖRTÉNELEM DIÓHÉJBAN

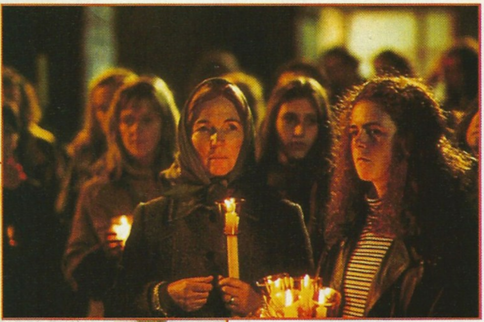
Az (észak)ír probléma több évszázadra tekint vissza. A szembenálló feleket leginkább a vallási hovatartozás szerint különböztetik meg, az ellentétek gyökere azonban mégsem elsősorban a vallási megosztottságban rejlik, sokkal inkább gazdasági, polgárjogi, területi és határkérdésre nyúlik vissza.

Az angol korona a XI. századtól uralja Írország egyes részeit. A konfliktus magvát 1598-ban, a Tudor-ház uralma elleni lázadás jelentette. A vereség után angolok és skótok ezrei vándoroltak be, többségük a sziget északkeleti részén telepedett le, kapott földet. Idővel itt túlsúlyba kerültek, ami később ugyancsak hozzájárult a megosztottsághoz. Két évszázad elteltével megintcsak elbukott az angolok elleni felkelés. Ennek következményeként Írországot gyakorlatilag Angliához csatolták. A kegyetlen elnyomás mellett elhúzódó éhínség és járványok tizedelték a lakosságot, majd a tömeges kivándorlás miatt a népesség csaknem a felére csökkent. A múlt század végi reformkísérleteknek, liberális törekvéseknek köszönhetően a huszadik század első évei viszonylagos nyugalomban teltek. Ekkorra tehető a kelta kultúra újjáéledése, és ekkor jött létre a Sinn Fein nevű politikai párt is, amely szokatlan ötvözete volt a populizmusnak és a nacionalizmusnak. Az ellentéteket azonban nem sikerült rendezni.

A világháború kirobbanása megint csak elodázta a kérdést, viszont megakadályozta a polgárháborút. Az 1916-os dublini események azonban tovább növelték a feszültséget. Három évvel később *Michael Collins* megalakította az Ír Köztársasági Hadsereget, amely megkezdte elhúzódó gerillaháborúját a britek ellen.

A londoni parlament 1920-ban hozott döntésével tulajdonképpen kettéosztotta az országot. Így jött létre az Ír Szabad Állam és az angol befolyás alatt álló Észak-Írország. Ez azonban nem a harc végét, hanem a polgárháború kezdetét jelentette. A hatvanas évek végén újra válaszút elé került Írország. A világszerte fölerősödő béke- és szabadságmozgalom a katolikus és protestáns csoportok közötti erőszakban öltött testet. Az Észak-Írországban többségben lévő protestánsok igyekeztek megszilárdítani hatalmukat, míg a az északi katolikusok erőszakmentes polgárjogi mozgalom révén próbáltak változást elérni. A két fél 1969-es véres összecsapása után azonban brit katonák vonultak be Észak-Írországba. Erőszakos fellépésük egyenes következménye volt az időközben teljesen háttérbe szorult IRA újjászületése. A brit megszállás politikai ingoványná vált, amelyből máig nem sikerült megtalálni a kivezető utat. A katonaság bevetése után drámaian megnőtt az erőszakos cselekmények száma, sőt a „háború" kiterjedt Angliára is. 1994 szeptemberében *Gerry Adams*, a Sinn Fein vezetője tűzszünetet kötött az angol kormánnyal. Másfél éves nyugalom után azután minden kezdődött elölről. Az új megegyezés, a történelmi kézfogás halvány reményt nyújt, hogy talán mégis sikerül megállítani az értemetlen erőszakot, és tárgyalóasztal mellett rendezni az ír kérdést.

tettüktől; a karácsonyi bevásárlás idején elkövetett robbantásos merényletnek több gyermek is áldozatul esett. A férfi feladja társait. A családja emiatt megveti, a gyermeke nem áll szóba vele. Az angol biztonságiak mindent megtesznek, hogy megmentsék a terroristák bosszújától. Michael McGurkot és családját Ausztráliában telepítik le. Lassan sikerül beilleszkedniük, elnyerik szomszédaik bizalmát, ám a családi nyugalom mégsem áll helyre. A férfi nagyobbik fia képtelen megérteni, elfogadni apja árulását. Felveszi a kapcsolatot az IRA vezetőivel, akik profi bérgyilkost küldenek utánuk. Hiszen itt is, akár a maffiában, nincs bocsánat, nincs könyörületet. De leszállni sem lehet a terror robogó vonatjáról. Az *Ima egy haldoklóért* (Prayer for the Dying, 1987) című filmben az IRA egyik bérgyilkosa csömörlik meg. Szakítani akar addigi életével, de az utolsó megbízatást még teljesítenie kell. Az általa elkövetett merénylet egyetlen szemtanúja egy pap. A tiszteletes később akaratlanul is cinkosává válik a templomban bújkáló gyilkosnak.

SÍRÓ JÁTÉK

„Nem akartam őrült pszichopatáknak ábrázolni az IRA tagjait. Olyan emberek ők, akiknek nagyon sajátos hitrendszerük van, és néha olyasmit tesznek, ami elfogadhatatlan a többség, de olykor önmaguk számára is" – mondja *Neil Jordan,* a *Síró játék* (The Crying Game, 1992) rendezője. Hőse, Fergus a társaival együtt elrabol egy fekete bőrű brit katonát. Miközben túszként fogva tartják, megtörténik, amit a legkevésbé várt. Fölfedezi, hogy Jody éppen olyan emberi lény, mint ő. A maga módján a fekete ugyanolyan elnyomottnak érzi magát, sebezhető, gyűlöl, fél és szeret. A két fiatalember – a rab és a rabtartó – között különös kapcsolat alakul ki. Fergus hagyja, hogy ez a végzetes találkozás elhomályosítsa az ítélőképességét, ami végül a katona halálához és barátai pusztulásához vezet. Igazi pokoljárása azonban csak ekkor kezdődik.

Őt is anya szülte

JÓ APÁK, JÓ ANYÁK

Kimenős katonákkal volt tele a guilfordi kocsma. A bomba 1974 októberének egyik szombat estéjén robbant. Fél órával később újabb merénylet történt. Az eredmény: öt halott és negyvenkét sebesült. A rendőrség hamarosan letartóztatott négy fiatalt. A „guilfordi négyek"-et életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélte a bíróság. Ügyük a brit igazságszolgáltatás egyik legnagyobb – tudatos – „tévedése", amely alapjaiban rázta meg az angol jogrendszert. Az *Apám nevében* (In the Name of the Father, 1993 USA–ír) sajátos allegória a történet politikai síkja és az apa–fiú konfliktus között. A rendező, Jim Sheridan szerint ugyanis *„a társadalmak és a vallások apa–elképzelésre épülnek. Anglia egyfajta apa-figurává vált, akivel az írek régóta próbálnak szembeszállni. ... Egy jó apáról akartam filmet csinálni, mert az ír irodalomban nincsenek jó apák."* Az Oscar-díjas *Daniel Day-Lewis* játssza azt a fiatalembert, aki rendkívüli körülmények között, apjával közös börtöncellában ülve válik felnőtté. Hitelesen, nagy átéléssel ábrázolja azt a belső, lelki folyamatot, azt az átalakulást, amely a börtön hosszú évei alatt végbement benne.

Az embertelen börtönviszonyok miatt kezdtek éhségsztrájkba a letartóztatott IRA-terroristák 1981-ben. Gyermeke közelgő éhhalála arra készteti édesanyját, hogy a többi anyát is mozgósítva harcot kezdjen a jobb körülményekért, a jobb ellátásért, az északír polgárháború békés rendezéséért. *Terry George* már videókazettán is látható filmje, az Őt is anya szülte (Some Mother's Son, (1996, ír–GB–USA) szintén valóban megtörtént esetet dolgoz fel. Bár rokonszenvezik az IRA elképzelésével, a módszereivel semmiképpen sem ért egyet.

A nyolcvanas-kilencvenes években készült sikerfilmek jóvoltából még sohasem került ennyire a figyelem középpontjába az északír válság. Végső megoldást persze aligha kínálhatnak, viszont a maguk módján hozzájárultak ahhoz, hogy a világ végre valós képet kapjon erről a súlyos kérdéskörről.

A filmesek, színészek igazán kitettek magukért. Most már a politikusokon a sor.

Szilágyi G. Gábor

INTERFILM

Az ország legnagyobb nagykereskedése várja a videótékásokat budapesti központi bemutatótermében és vidéki kirendeltségeiben!

Valamennyi videótékás vásárlónk havonta ajándékba kapja tőlünk a Video Magazint!

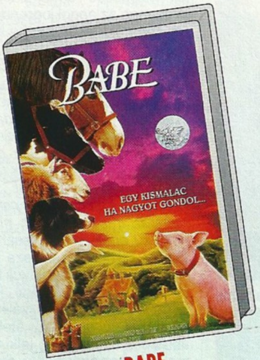
Videótékások, Figyelem!

Nálunk egy időben és egy helyen vásárolhatják meg a tékás és a lakossági videófilmeket!

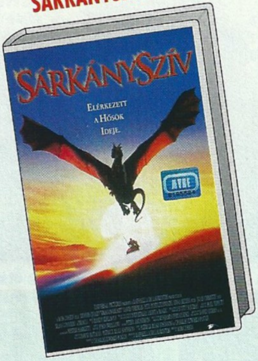
DECEMBER LAKOSSÁGIFILM-SLÁGEREI:

SÁRKÁNYSZÍV

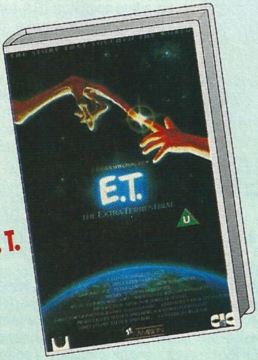
A KERESZTAPA I–III.

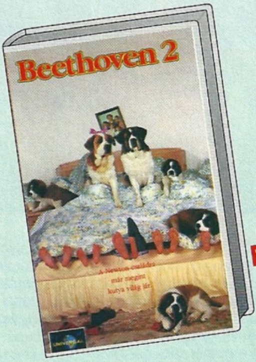
BABE

E. T.

BEETHOVEN 2.

Interfilm Kft.
1113 Budapest, Karolina út 17. • Tel.: 166-40-32, fax: 166-40-37

9024 Győr	7636 Pécs	6000 Kecskemét	6723 Szeged	8200 Veszprém
Lajta u. 38.	Visnya E. u. 12.	Szabadság tér 3.	Kereszttöltés u. 31.	Damjanich u. 7/B
Tel./fax: 96-427-481	Tel./fax: 72-448-601	Tel.: 06/30-536-866	Tel.: 62-469-785	Tel.: 88-428-433

GARANTÁLTAN
KELLEMES KARÁCSONY
PolyGram Video
MENNYBŐL AZ ANGYAL...
AZ ANGYAL
főszerepben ROGER MOORE
1 KÖTET
ITC
PolyGram Video
AZ ANGYAL
főszerepben ROGER MOORE
KÖTET 4
Új!
AZ ANGYAL
főszerepben ROGER MOORE
2 KÖTET
AZ ANGYAL
főszerepben ROGER MOORE
3 KÖTET
ITC
PolyGram Video
BEANOM - DÁNOM!!!
ROWAN ATKINSON
MR. BEAN
Láthatatlan lénye
Új!
ROWAN ATKINSON
MR. BEAN
ROWAN ATKINSON
MR. BEAN
CSIPŐS CSÍNYTEVÉSEI
ROWAN ATKINSON
MR. BEAN
MR.BEAN
Kockázatos küldetései
ROWAN ATKINSON
MR. BEAN
ROWAN ATKINSON
MR. BEAN
Tökéletlen tréfái
Új!

Fantasztikus, mekkora karriert futott be három év alatt ez a kubai–spanyol–amerikai(német) keverékvérű, szőke, kék szemű, bombázó alkatú szépség, a Hulláző kedélyek, a Álljon meg a nászmenet!, a Féktelen Minnesota, A maszk sztárja.

Eleinte, mármint első két filmjében *Cameron Diaz* még csak egy durcás szexszimbólum volt, olyan kedvességgel, amellyel *Marilyn Monroe* rendelkezett szintén kezdő korában, majd további alakításaiban már ígéretes színészi képességeket is felmutatott. Így új mozifilmjében, a *Julia Roberts* sztárolta *Álljon meg a nászmenet!*-ben (My Best Friend's Wedding). Ebben ő az a nő, akit el akar venni feleségül Julia legjobb barátja, az elbűvölő *Dermot Mulroney*. De nemcsak ebben a menyasszonyszerepben győz, hanem a film egyik döntő jelenetében is, ahol Julia, hogy megszerezze későn felismert szerelmét, Mulroneyt, egy étterembe karaoke-éneklésre kényszeríti a vonakodó, szerény, iruló–piruló kis Hamupipőkét, Cameront. Nos, róla *A maszk* óta tudjuk, hogy remekül énekel. Itt viszont olyan elbűvölően hamis hangokat ad ki magából ének gyanánt, hogy a néző is, de az étterem vendégei is fuldokolnak a kacagástól. Természetesen a szép szőkének ebben a helyzetben is sikere van. Akkora szimpátiát ébreszt a hallgatóságban, hogy a vetélytárs rosszindulatú tréfája visszájára fordul, és végül győztesként hagyja el a terepet. Bizony, bizony, Diaz komoly vetélytárs, nem csupán ebben a jelenetben, de az egész filmben.

Utálom a melltartókat

„Bármit viselek, az mindig a melleimet emeli ki. Nem azért, mert szexi akarok lenni, hanem mert utálom a melltartókat" – mondta őszintén 21 évesen, első filmje, *A maszk* premierjét követő nagy felhajtáskor. Talán nem véletlenül, hiszen elitmodellként kezdte. Aztán gondolt egy nagyot, és jelentkezett meghallgatásra *A maszk* című filmhez, minden színészi képzettség, gyakorlat vagy elhivatottság érzete nélkül. *„Az hittem, kapok majd egy kétmondatos szerepecskét, de legnagyobb meglepetésemre én lettem Jim Carrey mellett a női főszereplő, Tina Carlyle, a bártündér, a végzetes szőke bombázó, aki természetesen életveszélyes helyzetekben sem csúfítja el tökéletes pofikáját. Az apukám bejárt a forgatásokra megnézni, mit csinálok. Tetszettem neki. Ő egyébként munkás egy olajvállalatnál."*

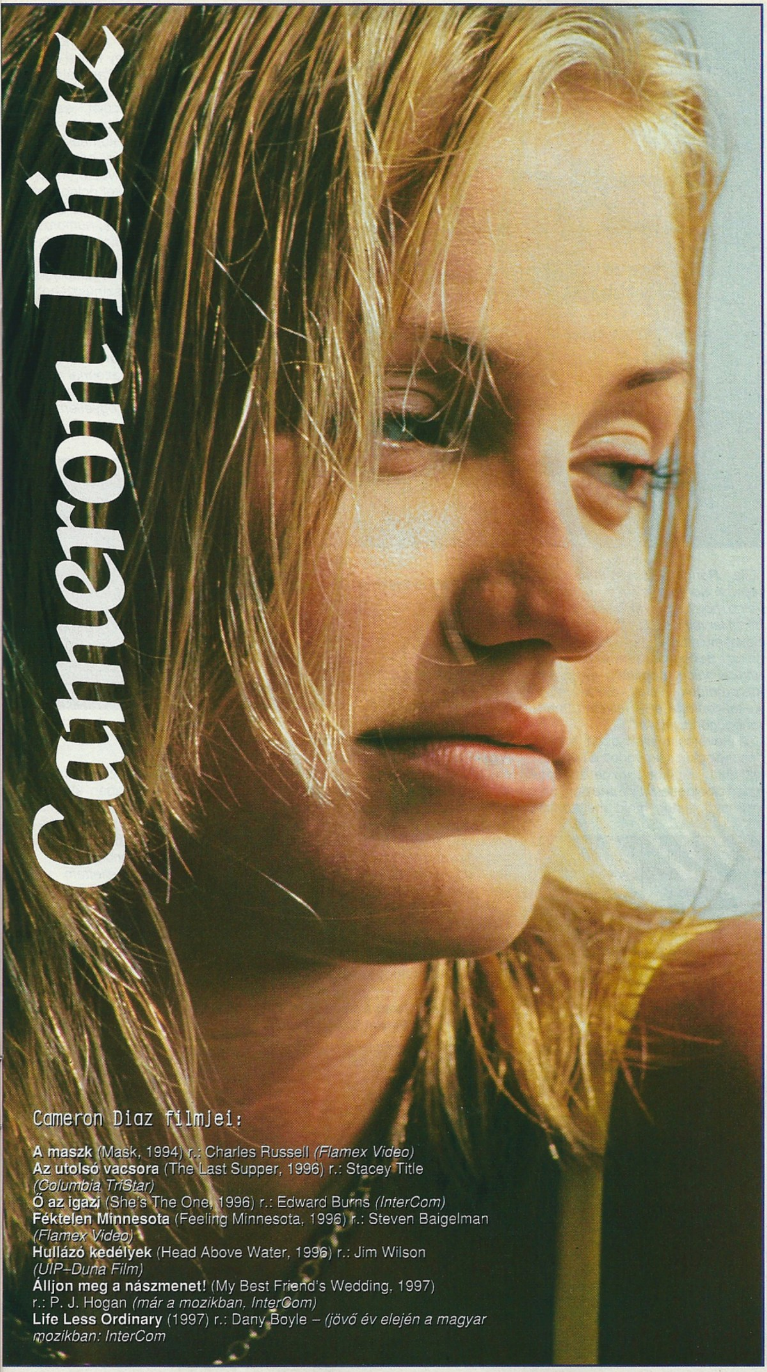
A most 24 esztendős Cameron az elmúlt két évben öt filmben is szerepet kapott. Egyre nagyobb és egyre igényesebb szerepeket. Hol van már az a modell, aki így vélekedett: *„Szeretem a rövid dolgokat. Szoknyákat, blúzokat, amelyek nem fedik a gyomrot, vagy kis baby doll-ruhácskákat, amik a nyaknál teljesen nyitottak és rövid a hosszuk. Nem zavar, ha a férfiak legeltetik rajtam a szemüket. Megszoktam a kifutókon. Nem zavar, ha a riporterek vagy paparazzik körülvesznek. Én nem verem meg őket. Tudom, hogy szükség van*

A Maszkban, Jim Carreyvel

Cameron Diaz

Cameron Diaz filmjei:

A maszk (Mask, 1994) r.: Charles Russell *(Flamex Video)*
Az utolsó vacsora (The Last Supper, 1996) r.: Stacey Title *(Columbia TriStar)*
Ő az igazi (She's The One, 1996) r.: Edward Burns *(InterCom)*
Féktelen Minnesota (Feeling Minnesota, 1996) r.: Steven Baigelman *(Flamex Video)*
Hullázó kedélyek (Head Above Water, 1996) r.: Jim Wilson *(UIP-Duna Film)*
Álljon meg a násznemet! (My Best Friend's Wedding, 1997) r.: P. J. Hogan *(már a mozikban, InterCom)*
Life Less Ordinary (1997) r.: Dany Boyle – *(jövő év elején a magyar mozikban: InterCom*

rájuk, hogy sokat segíthetnek az embernek, ha karriert akar csinálni. Márpedig én akarok."

Szexszimbólum helyett színésznő

Nem tudni, mi történt *A maszk* 1994-es bemutatója után, de tény, hogy következő filmje, *Az utolsó vacsora* a fiatal színésznő másik énjét is felvillantja. Hiszen aki egy kamarajellegű moziban, egy intellektuális szerepben hiteles alakítást nyújt, az nem lehet tehetségtelen. Öt egyetemi tanár illetve tanársegéd úgy küzd a társadalomban fellelt jobboldaliság, rasszizmus, bigottság, politikai rafinéria ellen – mint egy régi kedves angol vígjátékban, az *Arzén és levendulában* két öregasszony –, hogy egy vacsorameghívás ürügyén egyszerűen megmérgezik a gyanútlan áldozatot, majd tetemét szépen elássák a kertben, virágbokrokat ültetve a tetejére. A virágbokrok száma pedig

egyre nő... Az eleinte szép együttérzésben gyilkoló entellektüel-csapat közt erősödő széthúzás ennek arányában szintén növekszik, míg a költői igazságszolgáltatás eléri az ötösfogatot: valamennyien véletlen, ám bosszúállásból fogant italmérgezés áldozataként ússzák meg a rendőrségi nyomozást.

E filmmel egyben kezdetét veszi a Cameron Diazt fekete komédiában szerepeltető mozik sora.

Az *Ő az igazi* című filmben két fértestvér életét bolydítja fel hősnőnk. Egy házasságot és egy villámgyorsasággal létrejött szerelmi kapcsolatot, amely szintén házasságot eredményez. Cameron ártatlanul gonoszkodó, szexi és mulatságos. Végül is két szék közt a földre pottyan.

„Az mondják, túl gyorsan csináltam karriert. Nem hinném. Több mint egy évig üldögéltem otthon és nem csináltam semit. Nem lógtam az ügynökségek nyakán, hogy én voltam az a csaj A maszkban. Gondoltam, ha kellek, megkeres-

nek. Elvégre jelenleg Winona Ryderrel mi vagyunk a legfiatalabbak a piacon. Beszédórákra jártam és énekelni tanultam. A mozgásommal szerencsére nem volt már baj. Különben is nem olyan szerepekre vágyom, mint A maszk énekesnője. Nem szexszimbólum szeretnék lenni, hanem színésznő, persze klassz formában. Eleinte olyan szerepekkel jöttek, hogy: Nem akarna eljátszani egy orosz doktornőt, egy pszichológust, akit derékig levetkőztetnek?"

Nem akarta.

Féktelen szerepek

A Féktelen Minnesotát viszont annál inkább akarta: nem is ajánlották fel számára, hanem ő járta ki. Ebben egy férfi testvérpár között botladozik. Ő Freddie, a boldogabb életről álmodozó ledér hölgyemény, aki még az esküvői gyűrű felvétele előtt heves szeretkezésben ismeri meg alaposabban leendő férje zűrös életű testvérét. Nem sok jóval kecsegtet a házasság, mivel Freddie-t kényszerítik, hogy hozzámenjen a sztriptízbár könyvelőjéhez, aki a bevétellel saját pénzeként bánik. 25 ezer dollárért és a boldogságért folyik a filmben az egyenlőtlen küzdelem, melynek során Cameront – úgy tűnik – meg is gyilkolják. A szereposztás kiváló: *Keanu Reeves, Vincent D'Onofrio, Courtney Love* és *Dan Aykroyd* a partnerei. Diaz életében itt kaphatott rövid ideig magánéleti szerepet Keanu, aki azonban inkább nővére ápolásával foglalkozott, mint Cameronnal, így ez a kapcsolat már a múlté.

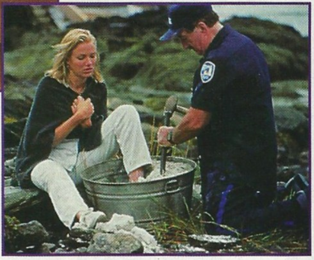
A filmen érezhető az a Tarantino-féle filmkészítési mód, amely a Ponyvaregényt oly élvezetessé tette. *„Ez a film nagy lehetőség volt számomra. A szerep olyan erős, olyan nagyszerű és zavaros volt. Ezért a szerepért meg kellett dolgoznom."*

Eddigi kedvence következő alakítása, a *Hullázó kedélyek.* Imádja a fekete komédiákat, és ennél feketébb nemigen kell... Ezúttal két férfi között évődik, igaz, egyikük már hulla. *„Rengeteget nevettünk a felvételek során. Soha nem hittem volna, hogy egy ilyen színészóriás, mint Harvey Keitel, így tud röhögni. Sokat mulattunk a hulla vízbe dobásakor. Sehogyan sem akart sikerülni a dolog. Legalább nyolcszor küszködtünk vele, akkor meg Keitel rontotta el a felvételt, mert röhögőgörcs jött rá."*

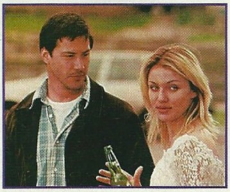
A nevetés mellett azért a színésznő sokat szenvedett a felvételek alatt. Jéghideg vízbe zuhant, aztán cipelgette *Billy Zane* nem pillekönnyű testét, majd megkötözték, s az óceánban kellett vacognia. A történet ugyanis arról szól, hogy egy idilli kis szigeten miként tünteti el a bíró és szépséges, húsz évvel fiatalabb felesége (ő Cameron) felbukkant, majd megölt szeretője holttestét, miként tűnik fel a kezdetben gyanútlan szomszéd srác, s egy idő után hogyan fordul a visszájára minden...

Jim Wilson, a *Farkasokkal táncoló* és a *Több, mint testőr* producere először vette kezébe a rendezői pálcát, hogy e feszes tempójú, feketénél is feketébb komédiát celluloidra vegye, s bizonyítsa, a dolgok nem azok, amelyeknek először hisszük őket. A rendező *Cameron Diaz, Harvey Keitel* és a korán elhalálozó *Billy Zane* játékával (majd utóbbi testével) tartja bizonytalanságban nézőjét, szinte az utolsó pillanatokig. *Harvey Keitel* örült a féktelen komédiázást engedő szerepnek, és bevallása szerint nagyon is élvezte, hogy olyan ifjú tehetségekkel dolgozhat együtt, mint amilyen Diaz és Zane *„Bűbájos, fiatal életerős, humoros, kedves hölgy"* – dicsérte Cameront.

A rendező szerint is tökéletes választás volt az ifjú színésztehetség: *„Amikor megismertem, lenyűgözött a fesztelensége, nyíltsága és sebezhetősége, nem is beszélve szépségéről. Olyan szereplőt formáz meg, akivel azonnal azonosulunk. Ez valójában Cameron meséje, mivel ő az egyetlen túlélő."*

Hullázó kedélyek

❖

A kaliforniai Long Beachben született, ma Los Angelesben élő színésznő ma boldognak tartja magát, túljutott azon, hogy folyton beleszeret partnereibe (*Keanu Reevesbe, Matt Dillon*ba).

„A családom mellettem áll jóban, rosszban. Vannak igazi barátaim, jól keresek. Mi kell még?" – kérdezi magától, miközben jól tudja: bár már befutott, van még mit tanulnia színészmesterségből.

T. E.

Féktelen Minnesota: Keanu Reeves oldalán

Álljon meg a nászmenet!: Dermot Mulroneyval

SELECT VIDEO

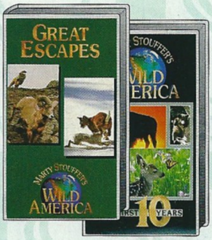
Műsoros videókazetták nagykereskedelmi értékesítése
1131 Budapest, Kámfor u. 22.
Tel./fax: 140-8391, tel.: 06/30-518-416

Van két jó hírünk minden kedves kereskedőpartnerünk számára:
Az idén is lesz karácsony!
És egyre kelendőbb ajándék a jó videókazetta!

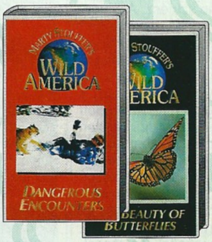
Új, 420 négyzetméteres nagykereskedelmi bemutatótermünkben
minden vevője számára találhat megfelelő választékot:

klasszikus mesék pazar, vadonatúj feldolgozásban, mindenki kedvence családi vígjátékok, elsőrangú ismeretterjesztő és természetfilm-sorozatok, tengernyi újdonság, örökzöld kedvencek – és természetesen megint számtalan akció!

Ráadásul amit eddig csak a tv-hirdetésekből ismerhetett:

Nagy menekülések

Veszélyes találkozások

Az állatok kölyökkora

TV SHOP videókazetták:
kereskedelmi forgalomban kizárólag nálunk – igazán meglepő áron!

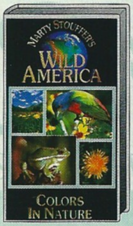
A teremtés csodái
I.: A Föld II.: Az állatvilág III.: Az emberi lét

Naprendszerünk

A Tejútrendszer és azon túl

A természet színei

SELECT Video – Budapest XIII., Kámfor u. 22. Tel./fax: 140-8391, Mobil: 06/30-518-416

BILLY ZANE

Akár egy új Mel Gibson is lehetne, ha lényében több lenne a szelídség, a báj. *Billy Zane* azonban kemény fickó. Új videófilmjében, a *Hullázó kedélyek*ben ezúttal keményebbnek bizonyulnak nála színészpartnerei...

Első sikeres filmje, a *Memphis Belle* után az új *Clark Gable*-nek titulálták. *Billy Zane* azonban nem lett akkora sztár, olyan ellenállhatatlanul lenyűgöző, mint Gable, aki után nők, férfiak, ifjak és idősek egyaránt bolondultak. Képességei alapján másodosztályú filmekből felkerülhetne a sikerfilmekbe is, hiszen a szakma véleménye szerint jobb színész, mint például *Steven Seagal* vagy *Christopher Lambert,* helyes fiú, marlon brandói szemöldökkel, ám mégse olyan sikeres, mint említett kollegái. Nevét inkább a videótékák polcairól alkalomszerűen leemelt filmekből ismerhetjük, mintsem kasszasikert produkáló vagy nagy felhajtással készült filmekből.

Férfias gazember-szerepek

Mindössze 31 éves, művelt családból való nős színész, aki ügyes próbálkozásokkal tört be a videóklip-forgatókönyvírásba, a szórakoztató rockzenébe, sőt néhány színdarabját is bemutatták az off-Broadwayn 1984 óta dolgozik a filmiparban, több mint harminc filmben kapott munkát – olykor jobb szerepeket is –, s három sikeres tv-sorozatba *(The Case Of The Hillside Stranglers, Twin Peaks, Mesék a kriptából)* volt látható. A szereposztó producerek úgy vélik, lényéhez elsősorban az első pillantásra szimpatikus, erotikusan csábító, derékig lemeztelenített, férfias szerepek állnak közel. A film cselekménye során azonban hamarosan kiderül, hogy a Zane által alakított fickó gazember, gyilkos, sőt pszichopata, akiről veszedelmes dolgok derülnek ki és a nézőnek sikerül határtalanul megutálnia. Megkönnyebbülést okoz, hogy többnyire eléri őt is a szörnyű halál. Pedig Zane valójában rendkívül művelt, szerény és visszahúzódó alkatú ember, akiről nem nagyon olvasni a lapokban.

Az 1966-ban született Billy húga *Lisa,* aki szintén színész. A Chicagóban született és nevelkedett gyermekek szülei megszállott színházrajongók a mai napig. Amatőrszínész-csoportokban szoktak játszani, így nem csoda, hogy a két gyermek korán megfertőződött a színház szeretetével. Mindketten már középiskolás korukban eldöntötték, hogy színészek lesznek. Mindketten a filmstúdióknál kötöttek ki, bár máig nosztalgiával emlegetik az olyan musicalokat, mint az *Oklahoma* vagy a *Guys and Dolls,* amelyekben énekeltek és táncoltak is.

„A vágyam az, hogy egyszer lehetőségem adódjon egy igazi musical-főszerepre, ahol énekelek és szteppelek, ahol girl-csapat vesz körül cilinderben, mint Fred Astaire-t. Na jó, ha ezt nem lehet, akkor burleszkre fáj a fogam, ahol egy jó nagy krémes tortát vágnak a képembe" – vallja be egyik ritkán adott interjújában.

Szerelem első látásra

A szülők szinte erejükön felül taníttatták a gyerekeket, így Billy 1982-ben Svájcban lett diákja az Amerikai Drámaírói és Színészi Mesterség Intézetének. Két év elteltével, 18 évesen azonban szedte a cókmókját és Hollywoodba költözött.

„Apám, ha egy éven belül nem sikerül valami eredményt elérnem, akkor visszamegyek Chicagóba, valamilyen egyetemen kötök ki és doktorátust szerzek" – fogadkozott egyik levelében. Szinte folyamatosan az ügynökségeken ücsörgött, részt vett mindenféle meghallgatáson, alig evett, erősítőtablettákon élt és Lisával megosztotta a nyomorúságát. De három hétbe sem telt, és kapott egy kis epizódszerepet a *Vissza a jövőbe* című sikerfilm-sorozat első részében, majd röviddel ezután egy nagyobbat a *Critters* című horrorban. Ebből három rész is készült és Billy Zane lett a zavart elméjű sorozatgyilkosok, erőszakos utcakölykök prototípusa. Még sokáig kellett várnia arra, hogy rájöjjenek, humora is van, sőt a fiatal *Marlon Brandó*ra emlékeztető vonásaival még rokonszenves is lehet.

Zane nem adta fel ambícióit a színpadi színjátszást illetően sem. Fellépett a *Second Theater Company*ban, majd csatlakozott *Tim Robbins* kísérletező színházi csapatához, s az American Musicban csillogtatta ének- és tánctudását. A kamaszsorból alig kilépő fiatalembert a kamerák előtt olyasfajta szerepek várták, mint a videón

Hullázó kedélyek

Billy Zane filmjei a videótékákban:

Vissza a jövőbe I. (Back To The Future, 1985) r.: Robert Zemeckis *(UIP–Duna Film)*
Igazságtevők társasága (The Brotherhood Of Justice, 1986) r.: Charles Braverman *(Guild)*
Szörnyű zsarutanya (Police Story – Monster Manor, 1987) r.: Aaron Lipstadt *(Videa)*
Halálos nyugalom (Dead Calm, 1988) r.: Phillip Noyce *(Intervideo)*
Vissza a jövőbe II. (Back To The Future, 1989) r.: Robert Zemeckis *(UIP–Duna Film)*
Los Angeles-i fojtogatók (The Case Of the Hillside Stranglers,1989) r.: Stephen Gethers *(Mokép Videókiadó)*
Memphis Belle (1990) r.: Michael Caton-Jones *(Intervideo)*
Megaville (1991) r.: Norman Cohen *(Zoom)*
Orlando (1992) r.: Sally Potter *(Odeon)*
Tabuk nélkül – Egy férfi és egy nő (Lake Consequance – A Man and Two Women, 1992) r.: Rafael Eiseman *(Mokép Videókiadó)*
A félelem karmaiban (Betrayal Of The Dove, 1992) r.: Strathford Hamilton *(Mirax)*
Jessie Lee bosszúja (Posse, 1992) r.: Mario Van Peebles *(Mokép Videókiadó)*
Kódneve: Delilah (Running Delilah, 1992) r.: Richard Franklin *(Flamex InterStar)*
Lopakodók (Snikers, 1993) r.: Luis Llosa *(Flamex Video)*
Hazug igazság (Poetic Justice, 1993) r.: John Singleton *(Columbia TriStar)*
A báránysültek hallgatnak (The Silence Of The Ham, 1993) r.: Ezio Greggieo *(InterCom)*
Tombstone – Halott város (Tombstone, 1994) r.: George Pan Cosmatos *(InterCom)*
Only You (1994) r.: Norman Jewison *(Columbia TriStar)*
Tűzpróba (Flashfire, 1994) r.: Elliot Silverstein *(Plusz Video)*
Mesék a kriptából – Démonlovag (Tales from The Crypt – Demon Knight, 1995) r.: Ernest R. Dickerson *(UIP–Duna Film)*
Egy bűntény utóélete (Reflection On A Crime, 1995) r.: John Purdy *(Best Hollywood)*
Veszélyes terület (Dangerous Zone, 1995) r.: Allan Eastwood *(Best Hollywood)*
Ödöglakat (The Set Up, 1995) r.: Strathford Hamilton *(InterCom)*
Hullázó kedélyek (Head Above Water, 1996) r.: Jim Wilson *(UIP–Duna Film)*

idehaza is látható Igazságtevők társasága állandóan rágót rágcsáló, erőszakos izompacsirtája, aki *Keanu Reeves* és *Kiefer Sutherland* társaságában nyújt figyelemreméltó alakítást. Később, tucatnyi hasonló figura eljátszása után így nyilatkozott: *„Mindig igazi karakterszerepekről álmodtam, ahol nem az öklök harca, hanem valami belső erő számít, valami olyasmit szerettem volna játszani, ami a közösséget, a jót és a nemest szolgálja."* Nos, erre évekig kellett várnia, egészen az *Orlandó*ig, ahol egy évszázadokig élő, nővé lett férfi szerelmét játszhatta. Ebben a szerepben Billy Zane kifogástalan. Mind megjelenése, mind jellemábrázolása elsőrangú. A film a videókölcsönzők jóvoltából amolyan kultuszfilm lett és nagy népszerűségnek örvend. Előbb azonban még el kellett játszania néhány romlott és veszélyes pszichopatát. Egyik ilyen mozijában, a *Halálos nyugalom*ban nem csupán a szerepére figyelt, hisz itt ismerkedett meg későbbi feleségével, a színésznő *Lisa Collins*szal, aki ugyan a filmben csupán egy aktfotón látható, de az nem semmi. Első látásra szerelem támadt a két fiatal közt, akik egy csésze kakaó mellett találkoztak a filmgyár büféjében. Lisa később a Rachel nevet vette fel, hogy mint Lisa Zane, ne tévesszék össze Billy húgával.

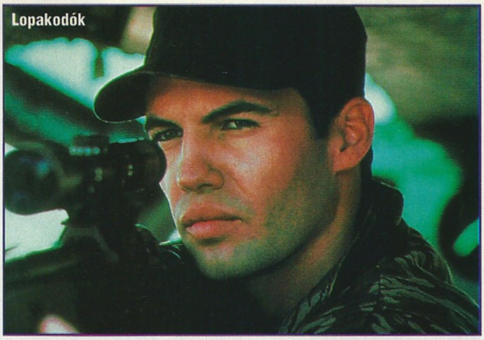
A szexbálvány

Van valami a színész tekintetében, ami perzsel. Nem az a hideg, támadóan erőszakos csáberő, mint *Eric Roberts*ben, hanem valami ősi férfiúi vágy. Jól látjuk ezt a *Tabuk nélkül* című film laza életű kertészében, aki a film első öt percétől lenyűgözi a nézőt éppúgy, mint a női főszerepet – unatkozó háziasszonyt – játszó *Joan Severance*-t, aki csapot-papot otthagy a furcsa tekintetű, lángot lobbantó férfiért. Vagy ilyen a *Halálos nyugalom*, a körömrágásig izgalmas pszichohorror, amelyben *Nicole Kidman*nal játszott jelenetük nem mindennapi erotikát sugároz.

A *Tombstone – Halott város* Wyatt Earp-történetében hajat és borostát növesztett, a vadnyugati arcok közt boldogan lehet felismerni. Ő játssza a *Kurt Russell* sztárolta moziban Mr. Fabiant, aki később borotváltan, egy ifjú, lángoló lelkű Shakespeare-színész szerepében hősként leheli ki lelkét.

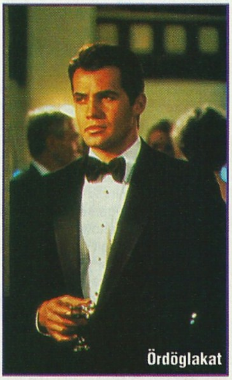
Azonban Billy Zane kezében is eldördül a colt a *Jessie Lee bosszújá*ban vagy az *Egy bűntény utóélete*ben és a *Démonlovag* sötét lelkű epizodistájaként a *Mesék a kriptából*-sorozat egyik epizódjában.

A *Jessie Lee bosszújá*ban egyébként a rendező-főszereplő *Mario Van Peebles* mellett ő játssza a korrupt Graham ezredest, aki pénzért, előmenetelért mindenre hajlandó, még árulásra is. A spanyol–amerikai háború idején játszódó alkotásban dezertőrök nyomába eredve szerez előnyöket. A csinos egyenruhában szinte hihetetlen alattomossága...

Lopakodók

A *Lopakodók*ban *Tom Berenger* mellett övé a másodhegedűs szerepe. Itt egy washingtoni FBI-mesterlövészt játszik, aki az irodai asztal mellől került jól szabott terepszínű egyenruhába a markáns veterán harcos mellé, hogy drogcsászárokat semmisítsen meg. Akciófilm a javából. Billy Zane itt is megállja a helyét. A kezdő, zöldfülű újoncból igazi harcos válik, aki sem barátját, sem az ügyet nem hagyja cserben.

Ördöglakat

Aki azt hinné, hogy ettől kezdve Zane karrierje meredeken ível felfelé, az igen téved. Jönnek mozik, amelyekben szinte csak nagyítóval fedezhető fel. Ilyen a *Janet Jackson*ra épülő *Hazug igazság*. Szinte hihetetlen, hogy mindössze a film elején, egy autós moziban vetített filmkockán jelenik meg, szinte némán, úgy tíz másodpercig. Aki lehajol egy legurult cukorkáért, az elmulasztja őt... De nem jutott több babér számára a *Vissza a jövőbe II*-ben sem.

Ennél hálásabb a feladata az Oscar-díjas *Marisa Tomei*-féle *Only You*-ban, ahol egy felbérelt aranyifjú szerepében tündököl hosszú loknikkal, ám alatta kopaszon; vagy a fergeteges *A bárány-sültek hallgatnak* filmparódia, amelyben *Jodie Foster* szerepében, Jo Dee Fostart néven elementáris. Abszolút főszerep az övé.

Szeretni való rossz fiú

A beskatulyázott pszichopata-szerepekből kimászva az *Ördöglakatban* ő a kihasznált, az áldozat, aki zseniális széfnyitó képességei miatt a nagymenő bankrablók csalétkeként mászik ki a bajból.

Billy Zane izmos testét is felhasználták a producerek arra, hogy egy képregénytörténetet, a *Fantomot* filmre vigyék. Ennél együgyűbb mozit csak a Pókember-történetek múlnak felül. Billy Zane dzsungelben élő ki tudja, kicsoda, aki az ősi keleti misztikus kincseket védi a mindenre elszánt kalandorok ellen. Hiába minden erőfeszítés, hiába a remek *Treat Williams* mint főnegatív, a kritikusok ízekre szedték a trikóban, köpenyben feszítő Tarzant, a lovagló démont, akit szegény Billy alakít.

A *Hullázó kedélyek* már valamivel jobb kikapcsolódást ígér. Igaz, itt is hamar elteszik láb aló Zane-t, de a film első felében azért színészi feladat is jut számára. Igaz, később is feltűnik, hiszen hullájával *Harvey Keitel* és *Cameron Diaz* még sokat bajlódik.

Billy Zane szereti a derűt. Ezt bizonyítja, hogy a vígjátékírás is foglalkoztatja. Számos komikus jelenetet, villámtréfát írt a tévék számára, sőt még egy filmforgatókönyvet is *Gargoyle* címen.

Billy Zane még biztosan hallat magáról. Megérdemelné, de ehhez talán az is kellene, hogy már ne vállaljon el mindenféle szerepet, amire csak kinézik őt...

Tatár Eszter

Porcelánarc és Oscar-díj:

JULIETTE Binoche

Kanapé New Yorkban

Az angol beteg kilenc Oscarja közül az egyik, megérdemelten, egy francia színésznő Párizs környéki villájába vándorolt. A színésznőt úgy hívják: Juliette Binoche. Porcelánfinomságú arcát a reklámszakma is felfedezte: újabban már nemcsak filmeken, hanem a Lancome kozmetikai világcég hirdetésein is láthatjuk bájos mosolyát.

*Az angol beteg*ben gróf Almásy László betegágyánál Juliette mint Hana, kanadai ápolónőként teljesít szolgálatot. Személyében egy kivételes, odaadó fiatal nőt ismerünk meg, aki a véres harctéren sem vesztette el életkedvét és optimizmusát. Ám ahogy az „angolnak" elkönyvelt beteg, akinek ápolását magára vállalta, ő is menekül néhány nyomasztó emlék elől. Az amnéziás grófnak egy toscanai romos villában Hérodotoszt olvas fel egy könyvből, amely az összeégett férfi holmijai közül került elő, s tele van furcsa rajzokkal, széljegyzetekkel. Hana megmutatja a jegyzeteket és rajzokat a férfinak, akiben azok emlékfoszlányokat idéznek fel. A lány közben összebarátkozik Kittel, a turbános szikh tűzszerésszel. Kapcsolatuk a háború szabta keretek között is teljes. Szép, tiszta, sallangmentes. A film végére Almásyban összeállnak tragikus véget ért szerelmi történetének emlékképei, és úgy dönt, véget vet életének. Hana és a turbános Kit útjai elválnak. Ám ki tudja, kapcsolatuk talán egy szerencsésebb csillagzat alatt folytatódik.

„Amikor elolvastam a regényt, úgy éreztem, megértettem Hanát, de a forgatás előtt soha nem terveztek semmit. Amikor beindul a kamera és először megszólalok vagy megérintek egy másik szereplőt, akkor dől el minden. Akkor tudhatom biztosan, hogy mi is folyik körülöttem" – fogalmazott Juliette.

Juliette a 69. Oscar-ceremóniára sem készült, de szokás szerint most is feltalálta magát, és bevallotta : *„Nem hoztam előre megírt szöveget, mert biztos voltam abban, hogy Lauren Bacall nyeri meg."* Gálára felöltött ruhája azonban nem lehetett véletlen. Amikor dekoratív állógallérral keretezett, cukorpapírszerű, habos színjátszó estélyi kreációba csomagoltan átvette a szobrot, úgy festett, mint egy tündérkirálynő, aki varázsjogarát tartja kezében. A gálát megelőző sajtótájékoztatókra pedig – hála a modern fodrászat új lemosható termékeinek – mindig más árnyalatú, tűzvörös, tengerkék stb. színű hajjal érkezett. A show természetesen az újságíróknak szólt.

Binoche talán tényleg nem számíthatott az amerikaiak Oscarjára, azok után, hogy a forgatás alatt a Fox vezetősége *Demi Moore*-ra akarta őt lecserélni a jobb bevétel egyében... A film végül nem a Fox égisze alatt készült el.

A NAGY LECKE

A független szellemű Juliette mögött *Az angol beteget* megelőzően inkább tartalmas, mint túl látványos pályafutás állt. Viszont 1983-ban, amikor befejezte tanulmányait a Conservatoire de Paris-ban, máris helyet kért a nemzetközi sztárok élvonalában. Tehette, miután a világhírű *Jan Luc Godard Hail Mary* című filmjében szerepet bízott rá.

Juliette Binoche 1964-ben született, művészcsaládban. Amellett hogy mindkét szülő színházi darabokat rendezett, anyja színésznő és tanár, apja díszlet- és jelmeztervezőként is ismert. Amikor a kislány kétéves volt, szülei elváltak, és négyévesen egy intézetben találta magát. *„Mindig és mindenütt játszottam. Társaimmal és egyedül. Enélkül nehéz lett volna túlélni néhány megpróbáltatást"* – emlékezik. Játékból a babáinak átengedte ágyát és ételét, melyben talán már ott lappangott a későbbi aktív humanitárius tevékenységének érzelemvilága, de *Az angol beteg* Hanája is. *„Egyik mesterem azt mondta, nem őszintén kell egy színésznek játszania, hanem valóban. Nálam ezért nincs különbség magánélet és egy filmfelvétel között. Ez is, az is én vagyok."*

Az iskolában nem tűnt ki társai közül. *„Nehezen tanultam meg írni olvasni. A dolgozatokat osztálytársaimról másoltam. Valahogy azért leérettségiztem."* Tizenöt évesen Párizsban tanult egy színészstúdióban. Szerette tanárait, akik hagyták, hogy megtalálja önmagát. *„Tizennyolc éves voltam, és*

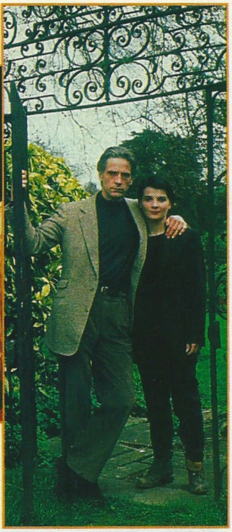
Juliette Binoche filmjei a hazai videótékákban:

A Pont Neuf szerelmesei (Les amantes du Pont-Neuf, 1991) r.: Leos Carax *(Odeon)*
Rossz vér (Mauvais Sang, 1987) r.: Leos Carax *(Odeon)*
Végzet (Damage, 1992) r.: Louis Malle *(UIP–Duna Film)*
Három szín – kék (Three Colours: Blue, 1993) r: Kzysztof Kieslowski *(Odeon)*
Kanapé New Yorkban (Cauch in New Yok, 1995) r.: Chantal Ackerman *(Mokép Videókiadó)*
Az angol beteg (The English Patient, 1996) r.: Anthony Minghella *(Flamex Video)*

Végzet (Jeremy Irons ölelésben)

nagyon szerettem volna megmutatni, mit tudok. Amikor színpadra léptem és elkezdtem játszani, akkori mesterem, Vera Gregh sokáig figyelt. Majd végre megszólalt és azt mondta: ez az, így csináld, így kellene mindig játszanod. Ez nagy lecke volt, mert megtanultam, hogy van, amit hallgatással sokszor jobban ki lehet fejezni, mint beszéddel." Színész diplomájáért még elvégzett egy gyorstalpaló kurzust a Párizsi Konzervatórium dráma szakán.

A SZERELEM HÁROMSZÖGEI

Ezután mindjárt belevetette magát a filmezésbe. 22 évesen egy év alatt öt filmben vállalt el epizódszerepeket, köztük az említett Godard moziban. Nem kapott nagyobb jelenetet, mint *Sharon Stone Woody Allen Csillagporos emlékek* című filmjében (ahol a színésznő ajkaival csókot lehelt egy vonatablakra), mégis, mint kezdő lépés meghatározó volt. Az elsőfilmes *Andre Techine* már főszerepet bízott rá *Randez-Vous* című filmjében, amellyel Juliette Cannesba is eljutott. A közös filmezést Techinenel *Leo Carax Mauvais-Sang*ja szakította meg. Majd következett a második *Techine: Les Oiseux Sauvages.* Tőle *Philip Kaufman* vette át a stafétabotot. A cseh *Kundera* regényének filmadaptációjához találta meg a francia színésznőt, mint egy szerelmi háromszög egyik csúcsát (Tereza), két sztárral, *Daniel Day-Lewisz*-szal (Tomas) és *Lena Olin*nal (Sabina) szemben: *„Amikor elolvastam Kundera könyvét tudtam hogy nekem kell eljátszanom Tereza szerepét (a prágai pincérnőt, aki beleszeret a külföldi idegsebészbe).*

Az angol beteg ápolójaként

Közben a szereposztó rendező értesített, hogy kénytelenek másnak adni, mert az angoltudásom nem valami fényes. Egész nyáron a filmre gondoltam. Azután ügynököm beszélt Kaufmannal, aki Saul Zaentz producerrel újra látni akart... Én nyertem." A lét elviselhetetlen könnyűsége (The Unbereable Lightness of Being) volt Binoche addigi legköltségesebb filmje: 18 millió dollárból készült el.

Mivel *Carax* nem élvezte egyik amerikai nagy stúdió támogatását sem, *A Pont Neuf szerelmesei* 1989-től 1991-ig készült. Binoche úgy látta, érdemes kitartani a pénzhiányban szenvedő művészfilm mellett. *„Egy szembetegségével küszködő művésznőt alakítok, aki szerelmes lesz egy párizsi csavargóba. A film kiváló előtanulmány volt számomra. Nemcsak a filmbéli művésznő volt túlélő. Én is az voltam, mert túl kellett élnem a forgatás három évét, mely alatt megtapasztalhattam a stáb tagjai közötti viszonyokat és az ezt mozgató erőket. Mindannyian túl kell éljünk valamit, különben sosem növünk fel. Én azért tartottam ki, mert bíztam abban, hogy a film elkészül egyszer."*

Amikor *Louis Malle* először találkozott a tini Binoche-sal, tett egy felelőtlen ígéretet arra, hogy eljön az idő, amikor együtt fognak filmet forgatni. A *Végzet* (Damage) női főszerepével váltotta be ígéretét. Anna különleges nő, aki elbűvöli a férfiakat. *„Azzal a különös tűzzel, ami szemeiben ég. Nemcsak szexuális egyesülést várnak tőle, hanem valamiféle misztikus egyesülést is. Nem tipikus végzet asszonya, mert nem akarja elcsábítani a férfiakat. De akaratlanul is rabul ejti őket."* Kettőt különösképp. *Jeremy Irons*t (mint Stephen Fleming) és *Rupert Graves*t (Martyn). Forró, égő vágyak, izgalmas erotikus jelenetek, heves szeretkezések, melyek soha nem öncélúak.

JELÖLÉSEK, DÍJAK

Ha a világ még nem vett volna tudomást Binoche-ról, *Kieslowski Három szín: Kék*je után meg kellett tegye. Binoche egy fiatal nőt alakít, aki autóbalesetben elveszítette férjét és gyermekét. A férj, aki mellesleg híres zeneszerző volt, egy befejezetlen szinfónia partitúráját is hátrahagyja, valamint egy várandós szeretőt. Nagylelkű özvegyként Binoche hősiesen viseli, amint egy világ omlik össze benne, miközben az egykori férj jegyzeteiből kiegészül a partitúra. A Golden Globe-jelölés mellett a '93-as Caesar és a Velencei Fesztivál legjobb női alakításának díját vitte el.

Nem sokkal később a *Kanapé New Yorkban* című filmmel *Jean Paul Rappeneau* álma is valóra vált. *„Régóta szerettem volna vele dolgozni... ami egy élmény. Különös karaktere, gyönyörű bőre mindig hatott rám. Ahhoz, hogy valakivel együtt dolgozzam, affinitást kell éreznünk. Az élet transzformáció (átalakulás) – állítja Binoche –, és a színész két lábon járó transzformátor, egyébként nem tölti be szerepét."*

Mint optimista humanista, miután az *Az angol beteg*ért átvette az Oscar-díjat, Kambodzsában járt, egy gyermekeket segélyző szervezet, az Aspeca aktivistájaként.

A megváltás a moziban folytatódik. Ismét Techine-nel forgat, aki szerint Juliette-ben különösen keveredik az erő és törékenység. Mint egy nagyon ártatlan gyermekarc – persze képletesen – egy bulldózer testen.

Egy másik francia rendező, *Alain Corneau* is rábeszélte egy kosztümös szerelmes filmre. *„Más projektek is vannak, de ha túlságosan megtervezném az életem, az számomra őrjítő lenne"* – fogalmaz a világhírűvé vált francia színésznő. Ideálja az olasz családmodell sok gyerekkel, és kissé sajnálja, hogy élettársával és hároméves kisfiával eddig csak a skandinávot valósította meg.

Varga Mária

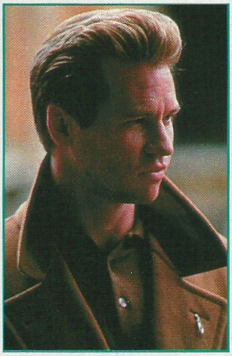

AZ ANGYAL

Ez az Angyal nem az az Angyal, legfeljebb nevében az. *Roger Moore* jól fésült figurája, humora, jobbhorga megmarad a híres hajdanvolt tévésorozat kellékeinek. *Val Kilmer,* napjaink „angyali" figurája inkább hasonlít *James Bond*éhoz, aki előtt nincs akadály, aki vakmerő bátorsággal, életveszélyes kalandok után menekül meg a legszorongatottabb helyzetekből.

Napjaink Simon Templarját *Az Angyal* (The Saint) címmel az ausztrál származású rendező, *Phillip Noyce* (a *Férfias játékok,* a *Végveszélyben* alkotója) álmodta vászonra. A Roger Moore-féle tévésorozattal először nyolcévesen találkozott. Rajongója lett e filmeknek, s falta a *Leslie Charteris*-féle Angyal-regényeket. Jó néhány évtizeddel később pedig rábízták a kilencvenes évek Angyalának megelevenítését.

„Azt akartam bemutatni, miként lesz egy bűnözőből Angyal, és hogyan nyerheti el valaki a személyes megváltást" – fogalmazott. A rendező úgy gondolta, ha fel akarja támasztani Simon Templar figuráját, el kell meséltetnie, miként vált Simon Templarból Angyal. Leslie Charteris ugyanis ezt regényeiben homályban hagyta.

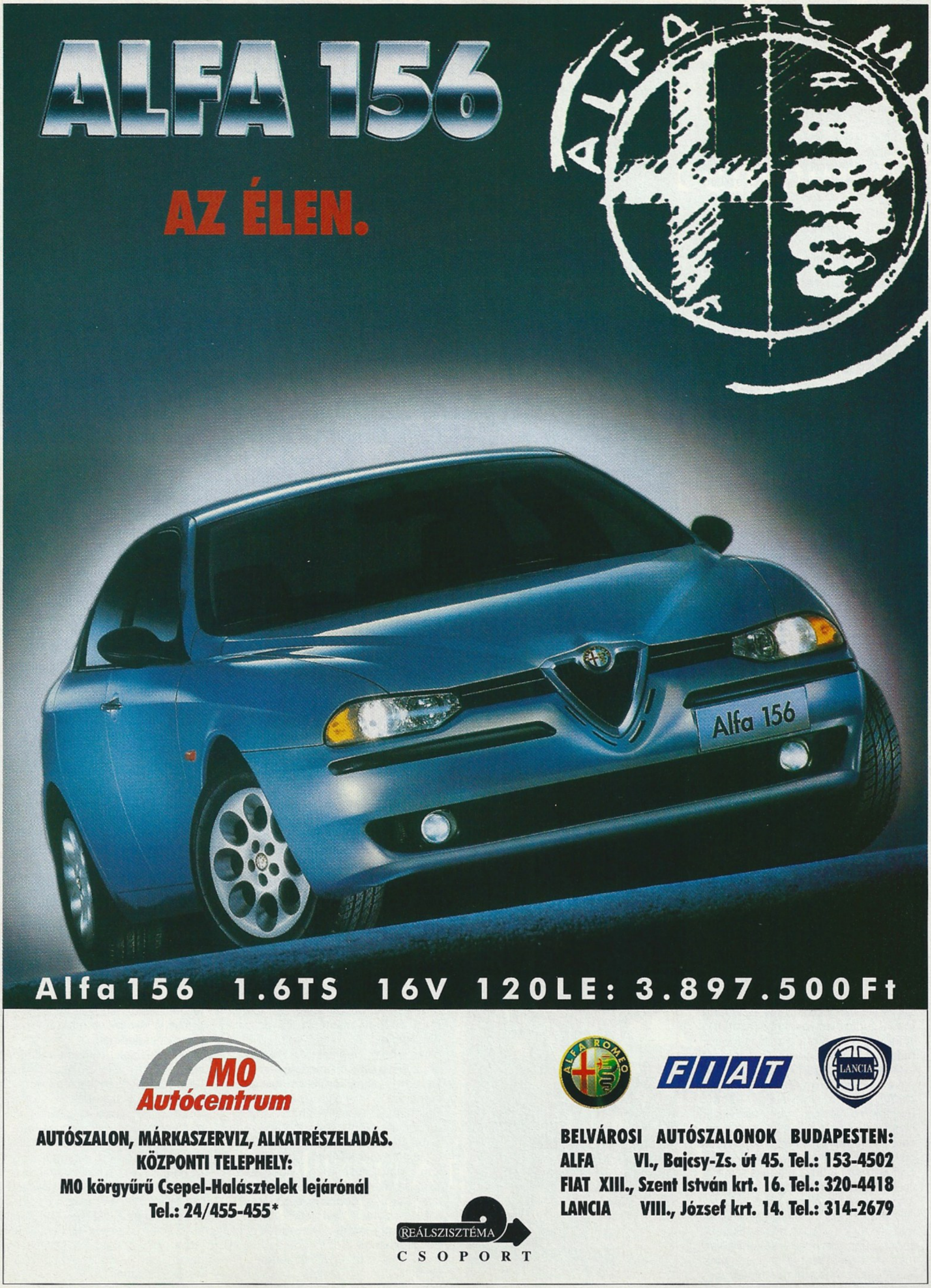
Noyce a *Die Hard 3.* forgatókönyvírójával, *Jonathan Hensleigh*gel találta ki, hogy Simon Templar története kezdődjön egy hongkongi árvaházban, ahol a gyerek már maszkok mögé bújik, hogy elrejtse igazi énjét, felnőtt korában pedig mindezt remekül tudja kamatoztatni.

A legeslegújabb Angyal-történetben a főhőst összehozza a sors egy fiatal és szép tudósnővel (*Elisabeth Shue* játssza), akinek életére tör egy orosz milliárdos, aki a csodálatos felfedezés segítségével Oroszország első számú embere kíván lenni. Az Angyal *(Val Kilmer)* a kalandok során több mint egy tucat álcát, maszkot ölt, így többek között orosz testőr, dél-afrikai költő, délamerikai üzletember, de az orosz milliárdos képét is felveszi célja elérése érdekében.

„Először mindenféle ötleteket vetettünk fel, hogy lássuk, meddig jutunk" – mesélte a maszkok megszületéséről *Kilmer.* *„Óriási móka volt. Hetente legalább egyszer valami új arccal jelentem meg a színen." „Valnak karakteres arca van és erős szája, határozott szemöldöke"* – jellemezte a színész arcát *Paul Engelen* maszkmester. *„De ha az ember más tónust ad az ajkaknak, és keskenyíti az arc és a fej formáját, akkor sokat lehet rajta változtatni. Aztán amint Val bebújik a figura bőrébe, rögtön más a testtartása, mozgása, megváltozik az arckifejezése is, és az egész formát kap."*

A különböző figurákhoz a színésznek meg kellett találni a legmegfelelőbb gesztusokat, viselkedésmódot, sőt dialekektust is. *Phillip Noyce* ezért is értékelte különösen nagyra Val Kilmer színészi játékát.

Az Angyal nagyrészt Oroszországban játszódik, így elkerülhetetlen volt, hogy a stúdiófalak közül ne költözzön át a stáb egy időre Moszkvába. Több hónapos tárgyalás után sikerült megszerezni az engedélyt, hogy a csapat a főváros szívében, a Kreml tövében, a Vörös téren forgathasson. *„A Vörös téren forgatni olyan, mintha a Fehér Ház gyepén akartunk volna filmezni"* – áradoztak a producerek, akik sokat köszönhettek az Oscar-díjas orosz rendezőnek, *Nyikita Mihalkov*nak. Az ő stúdiójával dolgozhattak, s a neves rendező intézte el a hatóságokkal, hogy a Vörös teret öt éjszakára és egy napra teljesen lezárják a forgatás számára. *„Moszkva mesés volt, a legjobb forgatási helyszín, amellyel valaha dolgom volt"* – mondta *Phillip Noyce,* aki úgy érzi, sikeresen teremtette újjá az eredetileg 1928-ban született figurát a század utolsó éveire.

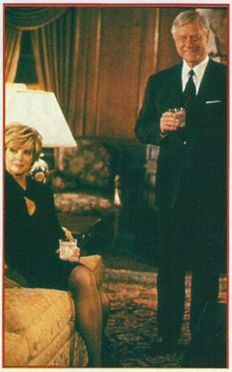

ALFA 156
AZ ÉLEN.
Alfa 156
Alfa156 1.6TS 16V 120LE: 3.897.500Ft
M0 Autócentrum
AUTÓSZALON, MÁRKASZERVIZ, ALKATRÉSZELADÁS.
KÖZPONTI TELEPHELY:
M0 körgyűrű Csepel-Halásztelek lejárónál
Tel.: 24/455-455*
FIAT
LANCIA
BELVÁROSI AUTÓSZALONOK BUDAPESTEN:
ALFA VI., Bajcsy-Zs. út 45. Tel.: 153-4502
FIAT XIII., Szent István krt. 16. Tel.: 320-4418
LANCIA VIII., József krt. 14. Tel.: 314-2679
REÁLSZISZTÉMA
CSOPORT

A világ legsikeresebb tévésorozataként tartják számon. Több mint száz ország televíziója vette meg, ezernél is több tévécsatornán vetítették. A nézők száma meghaladja a nyolcszázmilliót. Nincs olyan nap, hogy valahol a nagyvilágban ne kerülne képernyőre valamelyik epizódja. Bár hivatalos adatok sohasem kerültek nyilvánosságra, a teljes sorozat elkészítése a becslések szerint négyszázötvenmillió dollárba került, míg a bevétel mintegy négymilliárd dollár volt. A *Dallas* (1979–91) tévétörténelmet írt.

Pedig egy évados sorozatnak indult. A legfőbb ellenérv az volt, kit érdekel a gazdagok világa, veszekedéssel, kibéküléssel tarkított élete? A borúlátó előrejelzéseket igazolni látszott, hogy az első egy tucat epizód fogadtatása meglehetősen langyosnak bizonyult. A közönség reakciójával ellentétben viszont remek hirdetési mutatóval lepte meg a Lorimar céget, amely emiatt mégis a folytatás mellett döntött. A producerek azóta is áldják az a napot. Az érdeklődés iránya ugyanis hamarosan megfordult. Az amerikai nézők hétről hétre nagy izgalommal várták a folytatást. A sorozat 1980–82 között érte népszerűsége csúcsát, sőt az amerikai sikert kihasználva egyre több külföldi tévéállomás is műsorára tűzte, s nemzetközi karrierje máig tart.

De mivel magyarázható a hatalmas siker? Hiszen a tévésorozatok Dallas előtti története majd harmincéves múltra tekinthet vissza, és korábban is készültek népszerű szériák. A Dallas varázsának titka abban rejlik, hogy ez volt az első sorozat, amely a szupergazdagok, a texasi olajmágnások világába engedett bepillantást. A kezdeti idegenkedést legyőzve bebizonyosodott, hogy az egyszerű nézőt igenis érdekli ez, hiszen legtöbbjük számára elérhetetlen világot jelent. Ugyanakkor érzi és látja, hogy a gazdagok is hús-vér emberek, akik nem egy esetben ugyanolyan hétköznapi gondokkal küszködnek, mint ő. Mindez megelégedéssel tölti el, sőt rokon- vagy éppen ellenszenvet ébreszt. Mert a sorozat másik ereje a jól megírt figurákban rejlik. Mindenekelőtt minden gonoszok leggonoszabbikában, Jockeyban. A *Larry Hagman* által életre keltett, minden undokságával együtt vonzó Ewing-fiúnak kellett egy kis idő, míg kiforrja magát. Jockey lett minden rossz megtestesítője, esti mese gyanánt vele riogatták a nézőt lefekvés előtt. Szó mi szó, gátlástalan alak, számára ismeretlen fogalom a tisztesség, rezzenéstelen arccal átgázol mindenkin, legyen az családtag, rokon, ismerős vagy üzlettárs. Mégis, tudat alatt sok ember szeretne ilyen lenni, hiszen a gazdagságot, a hatalmat jelképezi. A sorozat messze legnépszerűbb alakja lett ő, egyedül testvére, Bobby *(Patrick Duffy)* tudott vele lépést tartani. Egyébként Jockey volt az egyik olyan figura, aki végigjátszotta a sorozatot, valamennyi epizódban szerepelt. (A másik Ken Kercheval, azaz *Cliff Barnes.*) A néző maga is szinte a családregény részének, tagjának érezhette magát, hiszen hétről hétre találkozhatott kedvenceivel, együtt élt, lélegzett velük. A Dallas másik újszerűsége abban állt, hogy elsőként alkalmazták tévésorozatnál a játékfilmek készítésénél használatos módszereket. A filmes megoldások hasznára váltak, a sok külső jelenet látványosabbá, mozgalmasabbá tette a szériát. Ezzel együtt az operatőri munka, a vágás is nagy változáson ment át az évek alatt: a statikus képek, beállítások helyett a helyzetek sokkal életszerűbbek, valóságosabbak lettek. A Dallas mindig péntek este került képernyőre, Amerikában ez abszolút főműsoridőnek számít. (S mára már szinte az egész világon.) Hetente mutatták be az újabb és újabb epizódot. Újdonság volt viszont, hogy az ismétlés jogát a CBS átengedte más tévéállomásoknak. A Dallas esetében elmaradtak az új szezon előtti szokásos összefoglalók, emlékeztetők is – Amerikában ugyanis a sorozatoknál nyári szünetet tartanak, mindig ősszel vagy tavasszal indulnak az új szériák – a közönség ugyanis annyira érdeklődött utána, hogy még a szünet alatt is számon tartotta, hol végződött az előző évad. A egyre emelkedő nézettségi mutatók, bevételek láttán a Lorimar új eladási stratégiát dolgozott ki. A sorozatot 1981-től kezdődően csak egyben hajlandó eladni, és kikötötte, hogy az epizódokat csak az eredeti sorrendben szabad

vetíteni. Ez többé-kevésbé érthető is, hiszen egymásra épülő epizódokról van szó, melyek megkeverése óriási kavarodást idézne elő. (Hiszen nem egy szereplő többször is megnősült vagy férjhez ment, meghalt és föltámadt, más színész ugrott be helyette és így tovább.) A cég szakított azzal a hagyománnyal is, hogy nem a vetítési idő és a minőség együttesének alapján határozta meg az egyes epizódok árát, hanem fix összeget kért. (A bemutatás első két évében ez átlag háromszázezer dollár volt.) A forgatás során nem takarékoskodtak a pénzzel, a költségvetés messze meghaladta az átlagos tévésorozatok árát. A költségek a kezdeti, epizódonkénti négyszázötvenezer dollárról – elsősorban a sztárgázsi folyamatos emelkedése miatt – 1984 végére elérték a bűvös egymillió dollárt, majd 1990-re másfél millió dollárra emelkedtek. A Dallas volt az első olyan nem fantasztikus sorozat, amelynél a bevétel szerves része lett az úgynevezett járulékos termékek eladásából befolyt pénz. Mert Batmanhez, Supermanhez hasonlóan Jockey, Bobby és a többiek képe is megjelent mindenféle ruhaneműn és emléktárgyon, kártyán, üdvözlőlapokon, jegyzetfüzeteken, videókazettán, arcvizen, társasjátékon, üdítős üvegeken és dobozos sörön. A híres-nevezetes southforki farm is megnyitotta kapuit, az érdeklődők bepillanthattak a Ewingok szobáiba (a titkukat már úgyis ismerték), az orrukat odanyomhatták a veranda üvegablakához, a házi bárból való italt kortyolhatták. Aki akarja, és persze meg tudja fizetni, el is alhat Jockey vendégszobáinak egyikében. A fénykorban naponta négyezer turista is megfordult itt, de az utazási irodák ma sem panaszkodhatnak.

A sorozat tizenhárom esztendeje alatt 356 epizódot forgattak. (A Magyar Televízió az utolsó epizódot két részben vetítette, ezért lett nálunk 357.) Biztos ami biztos, a történet végét nyitva hagyták, gondolván az esetleges folytatásra. Bár ennek lehetősége végig a levegőben lógott, mégis csak 1996-ra állt össze újra a csapat. A munkát hol betegség, hol az alkohol vagy a kábítószer hátráltatta. És a régi sztárok, akik fölött bizony eljárt az idő. Ráadásul legtöbbjük képtelen volt váltani, a Dallas után nem talált önmagára, nem tudta megemészteni, hogy egyik napról a másikra a süllyesztőbe került. Ezek után mégis sikerült leforgatni a *Jockey visszatér* (J. R. Returns) című filmet, mely egyébként december hónap egyik magyar tékaújdonsága. De már senki sem hitt a sikerben. A közönség nem volt a letűnt hősökre kíváncsi. A régi Dallas már nem veheti fel a versenyt a kilencvenes évek sikersorozataival. Talán szerencse is, hogy a producer *Leonard Katzman* nem élte meg mindezt: néhány héttel a bemutató előtt meghalt. A sikertelen felélesztéstől függetlenül a sorozat értékálló klasszikus maradt – persze a maga műfajában.

A Dallas sok tekintetben úttörőnek bizonyult a televíziózás történetében. Tündöklésének tizenhárom esztendeje alatt alakultak ki a szuperhosszú sorozatok gyártásának új módszerei, de forradalmasította az értékesítési, forgalmazási stratégiát is. Példáját azóta számos sorozat követte, kezdve a legnagyobb ellenlábasnak tartott *Dinasztiától* (Dynasty) a *Melrose Place*-en és a *Falcon Crest*en át az *X-aktákig* (The X-Files) és a *Vészhelyzetig* (E.R.). Szerencsére ma már az is természetes, hogy ezek a sorozatokat a magyar néző is láthatja.

VIDEO *premier*

December 16.

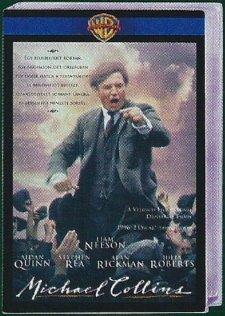
MICHAEL

Michael avagy Mihály (John Travolta) ark- és őrangyal titkos küldetéssel érkezett a Földre. Rövid kiküldetése idejét igyekszik alaposan kihasználni. Iszik, bagózik, és nem veti meg a szebbik nemet sem.
Az isten háta mögötti vidéken, ahol földet ért, hamar megszokják, hiszen ha négy méter fesztávolságú szárnyait leszámítjuk, alig különbözik a környék átlagmacsóitól. Látszólag teljesen céltalanul ődöng errefelé.

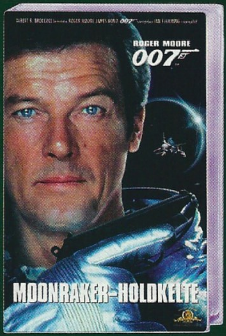

Michael Collins az írek rettenthetetlenje. Szabadságharcosként kezdte, majd terrorista lett, és politikus volt, amikor meggyilkolták. Bármire is kényszerítette sorsa, az írek függetlenségéért küzdött. Szerelmet és barátságot egyaránt feláldozott az ügy érdekében, melynek fanatikus katonája volt. A film története az ő örök, kegyetlen harcainak krónikája.

MICHAEL COLLINS

MOONRAKER –HOLDKELTE

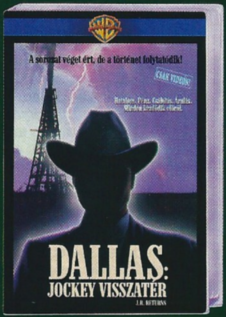

A LEGENDA VISSZATÉR
007

Megtanultuk már: James Bond egyaránt verhetetlen földön, vizen és víz alatt. Ám jobb, ha azt sem felejtjük el, hogy mindig akad valaki, akinek gonoszsága nem ismer határokat, és szembeszáll a világgal. Drax, az őrült multimilliomos terve meghaladja a Föld méreteit, gonoszsága a galaxis határait súrolja.

A sorozat véget ért. Jockey látszólag vesztített. De mindannyian tudjuk, őt nem olyan fából faragták, hogy feladná. Neki nem számít a lehetetlen, az erkölcs, mások élete, szerelme, boldogsága. Most is csupán egyvalami érdekli, éppen úgy, mint régen: a hatalom és a pénz.

DALLAS: JOCKEY VISSZATÉR

Született színész:

WOODY

Ha kell, félelmetes (*Született gyilkosok*), ha kell, őrülten vagány (*Larry Flynt, a provokátor*), s ha a hülyeség fájna, ordítanánk tőle (*Tökös tekés*). Ő Woody Harrelson, egy bérgyilkos fia, aki az évek során a legnagyobb hollywoodi színészek sorába emelkedett.

Minden gyereknek legjobb, ha családban nő fel, ám *Woodrow, Brett, Tracy* és a mamájuk fellélegzett, amikor az atya mögött becsukódott az ajtó. Mármint a celláé, ugyanis *Charles Voyde Harrelson* bérgyilkos volt, akit elért a megérdemelt büntetés. A csemetéket nagyon megviselték az események, *Woody* zárkózó lett és visszahúzódó, s végül kisegítő iskolába került. Anyja rengeteget foglalkozott vele, s végül úgy döntött, a Texas állambeli Mindlandből, ahol legidősebb gyereke 1961. július 3-án meglátta a napvilágot, az ohiói Lebanonba költöznek. Itt senkinek nem volt tudomása az atya hollétéről, a nyomasztó lelki tehertől megszabadult Woody sikeresen elvégezte a középiskolát, majd az indianai Hanover College hallgatója lett, ahol színházművészetet és angol irodalmat tanult. Az egyetem befejezése után áttelepült New Yorkba, hogy színészként próbáljon szerencsét. Off-off-Broadway darabokban kapott kisebb szerepeket, majd végül rámosolygott a szerencse, és *Neil Simon Biloxi Blues*ában léphetett színpadra. S ahogy ez tehetséges ifjú színészek esetében lenni szokott, *Michael Ritchie* filmrendező látta az egyik előadást. Éppen akkor készült a *Vadmacskák* forgatására, amelyben a *Goldie Hawn* által alakított edzőnőnek kell nadrágba rázni az iskola vagány fiatalemberekből álló futballcsapatát. Woody pont megfelelt az egyik ebadtának, s első mondata, amit a kamera rögzített, így hangzott: „*Komálom a cickóit...*" – mármint szerepe szerint a szép, szőke edzőnő keblének halmára gondolt.

Bármixer és kosárkirály

A film a tévés szereplőválogatók felkérését eredményezte: Woody 1985–1993-ig a *Cheers* című, népszerű sorozatban Woody(!) Boydot, a kedves, nyíltszívű bármixert játszotta, s alakítását Emmy-díjjal is jutalmazták, továbbá megkapta a legjobb amerikai komikusnak járó elismerést is. Ezután kevésbé jelentős mozik következtek, a *Boszorkány-öböl*ben szektatag, aki teliholdkor a többiekkel együtt vezetőjük reinkarnációját várja, a *Killer Instinct*ben a *Melissa Gilbert* által alakított pályakezdő pszichiáter gyógyultnak vélt páciense, aki azonban pont a hölgyet szemeli ki következő áldozatának, majd jött a *Kékharisnya, avagy szerelem első kékig,* amelyben tehetséges, de sikertelen festőművészt

Hajsza a Nap nyomában

játszik, aki kék korszakánál tart – *Picasso* után szabadon –, amikor belezúg egy csodálatos nőbe...

Majd Woody megunta a filmezést és megint a világot jelentő deszkákra lépett. Egykori iskolájának, a Hanover College-nak számos produkciójában játszott főszerepet. Ezek közül kiemelkedik a *Diviners* című *Jim Leonard*-darabban nyújtott alakítása. Mivel összehaverkodott *Michael J. Fox*szal, a *Doc Hollywood*ban elvállalta Hank szerepét, azét az ügynökét, aki nemigen tudja eldönteni, hogy behúzzon neki egyet a dokinak, vagy biztosítást kössön vele.

És aztán jött *Wesley Snipes*... A fekete színész gyakran kosárlabdázott gyerekkorában, s így

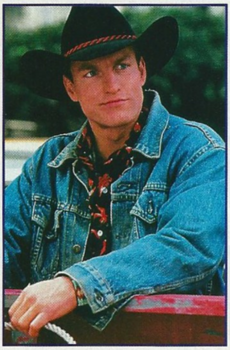
volt ezzel *Ron Shelton* rendező is, aki korábban profi játékos volt. Woody tizenhárom évesen kezdett kosárlabdázni. „*Először Lebanon fehér negyedében dobáltam a labdát, de aztán átmentem a Pleasant Square nevű fekete városrészbe, ahol a kölykök először nem akartak befogadni, de végül nagyon jól éreztük magunkat együtt. És még a mamám sem tiltotta ... Nagyon vicces, hogy ebben a filmben most én vagyok az egyetlen fehér fickó*" – mesélte. Ez a film a *Zsákolj, ha tudsz!* címet viselte, és Sidney Dane *(Wesley Snipes)* meg Billy Hoyle *(Woody Harrelson)* kosarazik benne lelkesen egymás ellen egy köztéren, ahol számos szemtanú kíséri figyelemmel a játékot, ami már egyfajta rituálévá nőtte ki magát. A két kosaras végül szövetkezik és mindenki mást lesöpörnek a pályáról...

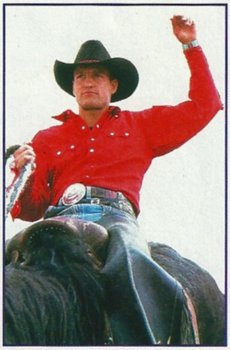
Tisztes férj és cowboy

A vagány fickó után tisztességes férj következik a *Tisztességtelen ajánlat*ban. *Adrian Lyne* filmjében a Murphy házaspár – Diana *(Demi Moore)* és David (Harrelson) ifjú építészek, akik még a főiskolán estek szerelembe. A Santa Monica-i tengerparton gyönyörű házuk van – valójában nagyon ronda, de a forgatáskor ez volt kéznél... –, s mivel a dolgok nem úgy mennek, ahogy tervezték, a férj utolsó ötezer dollárjukat felteszi egy Las Vegas-i kaszinóban. Persze elveszti... Közben John Gage *(Robert Redford)*, a sokszoros milliomos rajtafelejti szemét az asszonykán, s kereken egymilliót ajánl fel, ha ágyba bújik vele. A végkifejlet persze nem lehet kétséges, hiszen Davidnek is van lelke. E filmben Woody személyiségének lírai oldalát is megmutatta, de azért egy kicsit feszengett.

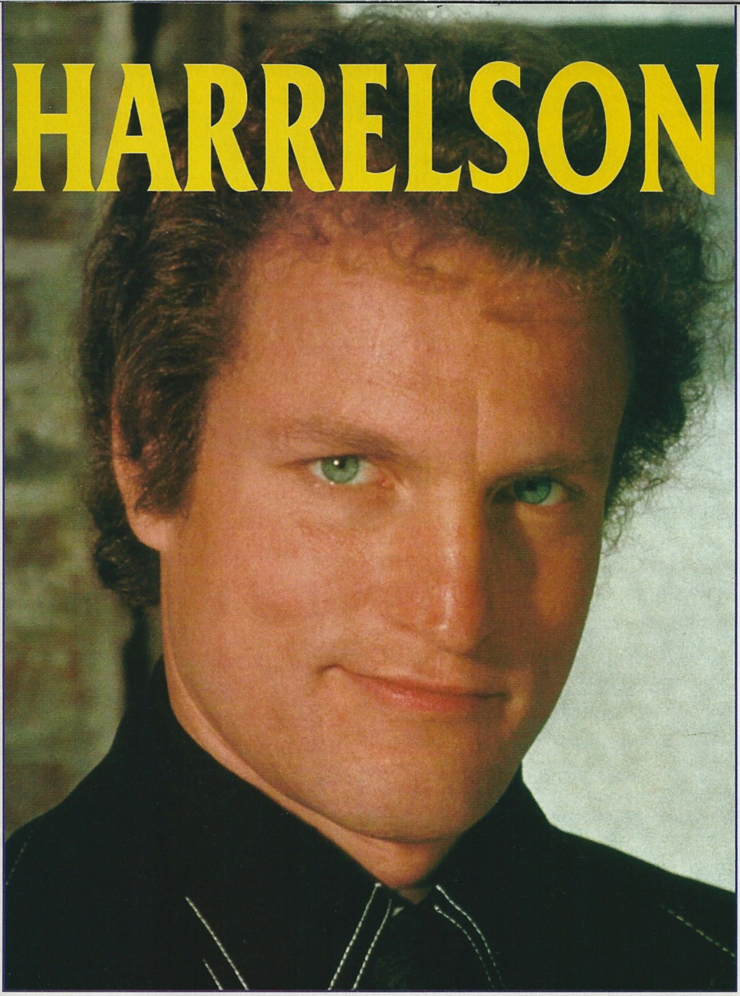
A *Két cowboy New Yorkban* azonban megint lehetőséget nyújtott számára, hogy megcsillogtassa eredeti humorát. A moziban két texasi tehenész lóra pattan, s a New York bűnös negyedében, Manhattanben eltűnt kubai cimborájuk nyomába erednek. A *Kiefer Sutherland* és Woody által megformált cowboyok hamarosan az alvilági fegyverek kereszttüzébe kerülnek, de nem hagyják magukat... A *Bármit megteszek*ben Woody a Nagy Nulla nevű hőst alakítja, csak mellesleg tűnik fel az eredetileg musicalnak készült történetben. A főhős Matt Hobbs színész *(Nick Nolte)*, aki éppen rossz passzban van, ráadásul elvált

Két cowboy New Yorkban: ő az egyik

HARRELSON

„A szerep nagy megpróbáltatást jelentett" – Woody Larry Flynt szerepéről

Larry Flynt, a provokátor

hitvese a nyakába varrja hatéves kislányukat is, akit a papának szórakoztatnia kell. Woody jól szórakozott azon, hogy a tesztvetítéseken a közönség fújolt a dalok hallatán, hiszen ő maga is zenél, s előre megmondta, hogy ez a hommage à Ének az esőben nem fog bejönni. Igaza lett. Pihenésképpen turnéra indult *Manly Moondog and Three Kool Kats* nevű zenekarával és jelentős sikereket aratott.

Született gyilkos

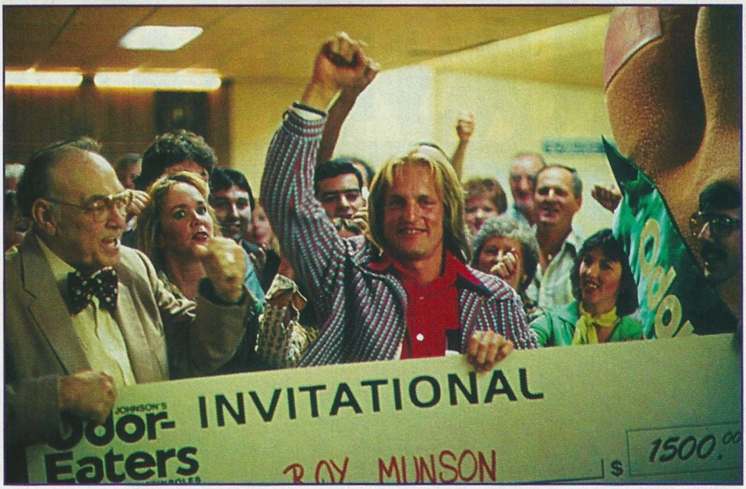
Hamarosan azonban új kihívás várta: *Oliver Stone Quentin Tarantino* történetéből készült forgatni a *Született gyilkosok* című filmet, amelyben a sorozatgyilkos pár, Mickey és Mallory Knox *(Harrelson és Juliette Lewis)* lelkiismeretfurdalás nélkül mészárol le ártatlan embereket, *„akik sokan vannak és undorítóak. Szart zabálnak és maguk is szarrá válnak. Csak annyi közöm van hozzájuk, mint a szúnyoghoz, amit az előbb csaptam agyon a karomon..."* – mondja Mickey. A gigantikus videóklipben a rendező kegyetlenül szatirikus módon szembesíti a nézőt az erőszakon alapuló kultúrával, azzal a médiastratégiával, amely a nap minden percében oltja belé a brutalitást, s ehhez Woody Harrelson és partnernője tökéletes alakítást nyújt: valóban nagyon lehetett utálni az általuk megszemélyesített szánalmas figurákat.

A *Pénzvonat*ban viszont inkább irigyeltük őket. Azaz a mostohatestvéreket, Johnt *(Wesley Snipes)* és Charlie-t (Harrelson). A két fickó ugyanis úgy dönt, kirabolják azt a vonatot, ami éjszakánként dollármilliókat szed össze New York metróállomásairól. Csak két komoly akadály áll az útjukban: az egyik, hogy – rendőrök lévén – ők maguk hivatottak arra, hogy megőrizzék a pénzt, a másik pedig keménykötésű főnökük, aki úgy vigyáz a dollárokra, mintha azok a sajátjai lennének, és eddig még megúszta, hogy kirabolják. Eddig... Harrelson szerint figurájának jelleme egyfelől könnyelmű, álmodozó, ugyanakkor egy kis

szélhámosságért sem megy a szomszédba. *„Charlie megszökött az árvaházból és John családja fogadta be. Együtt nőnek fel, de nem mindenben értenek egyet. Ráadásul neki nincs szerencséje a nőkkel sem”* – magyarázta szerepét.

Wesley Snipes és Harrelson régi ismerősök. *„Megtanultuk tisztelni egymást”* – jegyezte meg Snipes. – *Élveztük egymás humorérzékét is. Pár éve Woody elég közel állt a mohamedán valláshoz, amit én is nagyon izgalmasnak találtam.”*

Woody Harrelson azonban nemcsak a hitben vagy a filmvásznon kereste az izgalmakat. *Farthest From the Sun* címmel drámát írt és rendezett, amit Los Angelesben mutattak be nagy sikerrel, s hasonló elismerést szerzett *Glenn Close* és *Laura Dern* partnereként a *Brooklyn Laundry* című színdarabban.

Provokátor és tökös tekés

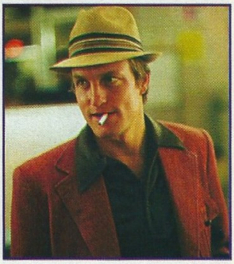
1996-ban három filmfőszerepet is elvállalt. *Michael Cimino, A szarvasvadász* rendezője egy különös kapcsolatról forgatott filmet *Hajsza a Nap nyomában* címmel. Egy halálraítélt, rákbeteg fiatal gyilkos túszul ejti börtönorvosát (ő Harrelson). Autóval kietlen tájakon át robognak, hogy elérjenek a navajók földjét, s rátaláljanak egy hegy tetején álló gyógyító erejű tóra. Két férfi küzdelme egymás ellen, egymásért, miközben nyakukon a rendőrség.

Nem tudni, vajon Woody szokta-e lapozgatni a *Hustler* nevű vaskos humorú szexlapot, de az biztos, hogy hallotta már Larry Flynt nevét, aki botrányaival megmozgatta az amerikai közvéleményt. *Milos Forman* rendező postán kapott egy forgatókönyvet *Oliver Stone* produkciós irodájától, s amikor elolvasta, rögtön tudta, hogy a címszereplő nem lehet más, csak Woody Harrelson. A színészt kezdetben kissé taszította a hírhedt figura, de a szakmai kihívást mindennél fontosabbnak találta. *„Önmagában azt a tényt, hogy az egyik legnagyobb rendezővel dolgozhatok, eleve megtisztelőnek éreztem”* – fogalmazott. *„Miután elolvastam a forgatókönyvet és megismertem Larry világát, még jobban érdekelt a dolog. A szerep nagy megpróbáltatást jelentett. Először erőt kellett vennem magamon, akár arról volt szó, hogyan ítélek meg egy embert, akár arról, hogyan utánozom a mozgását vagy a beszédét.”*

„Belebújt a bőrébe – állítja a rendező. – *Nem véletlen, hogy Oscarra jelölték. Woody érezte a figurát és a Flynt feleségét alakító Courtney Love-val fantasztikus párost alkottak.”* A *Larry Flynt, a provokátor* több országban botrányt kavart, nem is beszélve az őt ábrázoló plakátról, amely a hívők szerint egyenlő volt az istenkáromlással... Színészi teljesítménye Oscar-jelölést ért.

Tökös tekés

Milos Formannal a fárasztó, de örömteli munka után megint egy komédia következett: december hazai videotéka-újdonságában, a *Tökös tekés*ben Woody ismét sportol, ezúttal bowlingozik. Igaz, elveszti fél kezét, viszont útjába akad egy amish srác, aki tehetséges ugyan, de hívő, szűzies és antialkoholista. Roy Munson, a gurítás egykori Beethovenje azonban gőzerővel lát neki védence megrontásának...

❖

Ez persze csak mozi. Woody Harrelson a valóságban meglehetősen szolid ember, ráadásul elszánt környezetvédő is. Komoly kampányt folytat az Egyesült Államokban a kendertermesztés érdekében – a szűk látókörű illetékesek ugyanis betiltották e növényt, mivel azonosítják a vadkenderrel, amiből kábítószer készül. Az igazi kender a papírgyártás alapanyaga lehet, s ezzel az erdők megmenekülnek a motoros fűrésztől. A színész mindenesetre megtette a magáét a fák védelme érdekében. Manapság új zenekarával, az *Urban Masayá*val próbál és várja az újabb szerepeket.

Ma már nem neki kell kilincselnie...

Trethon Judit

Woody Harrelson filmjei:

Vadmacskák (Wildcats, 1986) r.: Michael Ritchie *(InterCom)*
Boszorkány-öböl (Bay Coven, 1987) r.: Carl Schenkel *(Guild)*
Killer Instinct (1988) r.: Waris Hussein
Kékharisnya, avagy szerelem első kékig (Cool Blue, 1990) r.: Mark Mullen *(Mirax)*
Doc Hollywood (1991) r.: Michael Caton-Jones *(InterCom)*
Ted and Venus (1991) r.: Bud Cort
Zsákolj, ha tudsz (White Men Can't Jump, 1992) r.: Ron Shelton *(Fox Video)*
Tisztességtelen ajánlat (Indecent Proposal, 1993) r.: Adrian Lyne *(UIP–Duna Film)*
Két cowboy New Yorkban (The Cowboy Way, 1994) r.: Gregg Champion *(UIP–Duna Film)*
Bármit megteszek (I'll Do Anything, 1994) r.: James Brooks *(InterCom)*
Született gyilkosok (Natural Born Killers, 1994) r.: Oliver Stone *(InterCom)*
Pénzvonat (Money Train, 1995) r.: Joseph Ruben *(Columbia TriStar)*
Hajsza a Nap nyomában (Sunchaser, 1996) r.: Michael Cimino *(InterCom)*
Larry Flynt, a provokátor (The People vs. Larry Flynt, 1996) r.: Milos Forman *(Columbia TriStar)*
Tökös tekés (Kingpin, 1996) r.: Peter és Bobby Farrelly *(Buena Vista)*

INGYEN KAPHATJA TÉKÁJÁBAN A VIDEO MAGAZINT!

Az a videózást szerető vendég, aki havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz videókazettát az alábbi tékák valamelyikében, a következő hónapban ingyen megkapja a videótékástól a Video Magazin legfrissebb számát, a tékások és a Video Magazin kiadójának közös akciója keretében. További kölcsönzők is bekapcsolódhatnak az akcióba! Ha tetszik az ötlet vagy bővebb információkra kíváncsi, máris hívja a Video Magazin kiadóját a **361-3859**-es telefonszámon.

Az alábbi tékákban kaphatja ingyen a Video Magazint, ha havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz műsoros videókazettát:

Aladdin Videotéka	Rákóczifalva, Rákóczi út 69.	Tisza Mozi Kft.	Szolnok, Templom tér
Alfa Videotéka	Budapest, Sörös u. 3.	Tisza Videotékák	Hatvan, Rákóczi út 9.
Ász Videotéka	Szendrő, Váralja út 10.		Hatvan, Horváth Mihály út 20.
Bóbita Videotékák	Hajdúböszörmény, Harmat u. 7.	Tisza Videotéka	Újfehértó, Debreceni út 4.
	Hajdúböszörmény, Tessedik út 3.	Tiszafilm Videotéka	Sóstóhegy, Csaba u. 9.
Bonus Videotéka	Őcsény, Kazinczy u. 1.		Hajós, Köztársaság tér 1.
BMK Videotéka	Budapest, Etele út 55.	Thomas Videotéka	Győr, Jereváni út 32.
Centrum Videotéka	Siófok, Fő u. 45.	Top Videoshop	Szarvas, Szabadság út 28/2
City Videotéka	Székesfehérvár, Gyümölcs u. 18.		Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.
Griff Videotékák	Páty, Rákóczi út 11.	Top Ten Videotékák	Budapest, Villányi út 62.
	Mány, Mester sor 7.		Budaörs-Kamaraerdő, Kismartoni út 45.
„HA-HO" Videotéka	Miskolc, Vasvári Pál út 6.	Top-X Videotéka	Sopron, Teleki Pál utcai pavilonsor
Happy End Videotéka	Tarján, Petőfi út 8.	Tök Jó Videotéka	Budapest XX., Jókai Mór u. 93.
Judy Videotéka	Gyula, Törökzugi sor 4.	Utolsó Cserkész Videótéka	Szeged, Szamos u. 8.
Juno Videotéka	Veszprém, Cholnoky u. 23.	Video és ajándék	Kecskemét, Március 15. u. 1.
Kikli Videotéka	Budapest, Hernád u. 31.	Videohajó	Pécs, Zsolnay Vilmos u. 47/c
Kukkancs Videotéka	Adony, Rákóczi út 10.	Videoház	Budapest XI., Bocskai út 23.
Magic Zóna Videotéka	Pápa, Batthyány u. 8.	Videobarlang	Kiszombor, Ubébai út 7.
Malibu Videotéka	Budapest, Marabu u. 1.	Videocentrum	Cegléd, Rákóczi út 34–36.
Manóka Videótéka	Hódmezővásárhely, Bocskai út 1.	Videoland	Érd, Emma u. 5/a
Marshall Videotékák	Dunaharaszti, Kiss Ernő u. 5.	Vidra Videotéka	Túrkeve, Széchenyi u. 2/2.
	Dunaharaszti, Fő út 78.	Virág Gábor	Győr, Rónay u. 6.
Másik Kft.	Kalocsa, Obermayer tér 7.	Viktor Imre	Székesfehérvár, Királysor 41.
Menő Manó Videotéka	Sarkad, Kossuth u. 1.	Videotéka	Aszód, Falujárók útja 5/1
Monte Videotéka	Budapest, Berda József u. 44.	Videotéka	Győr, Kodály Zoltán út 28.
Neo Modell Bt.	Budapest, Kétújfalu u. 131.	Videotéka	Encs, Petőfi út 48/A
Orsi Videotéka	Seregélyes, Fő út 92.	Videotéka	Maglód, Széchenyi út 7.
Paksi Istvánné	Bogyiszló, Bajcsy-Zs. u. 2/a	Videotéka	Budapest XII., Hegyvidék Üzletközpont
Pince Videotéka	Budapest, Zengő u. 1/b	Videotéka	Budapest XII., Márvány u. 48.
Premier Center	Sopron, Torma u. 8.	Videotéka	Tét, Széchenyi út 21.
Privát Videotéka	Kiskunhalas, Kanizsa tér	Videotéka	Nagykapornak, Fő út 40.
Sanyó Videotéka	Tiszavasvári, Attila tér 2/A	Wekerlei Videotéka	Budapest XIX., Guttenberg krt. 5.
Schmél Jakabné	Tengelic, Rákóczi u. 18.	Zóna Videotéka	Enying, Szabadság tér 12.
Story Videotéka	Mezőhegyes, II. József krt. 30.	ZOOM Videótéka	Jászfelsőszentgyörgy, Fő út 71.
Super Videótéka	Mosonmagyaróvár, Nőszirom u. 3.	ZEFI Videotéka	Mátészalka, Szalkai út 14.

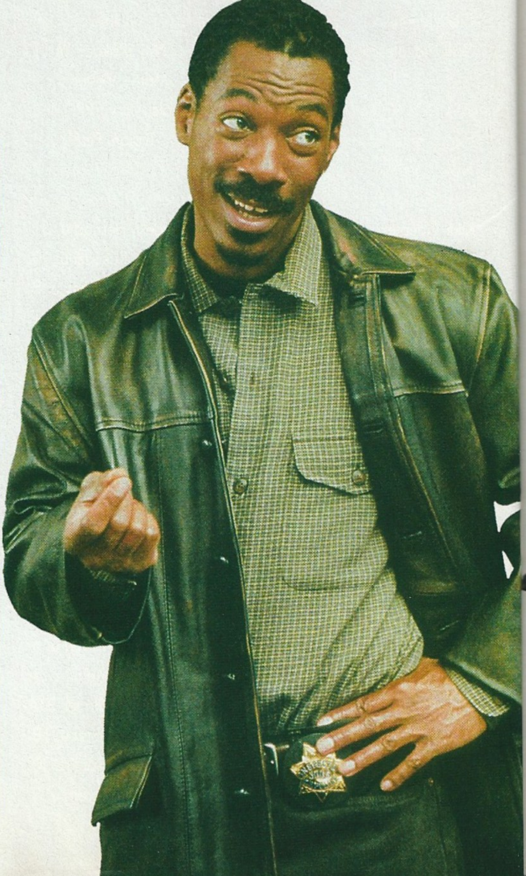
Két túsz között

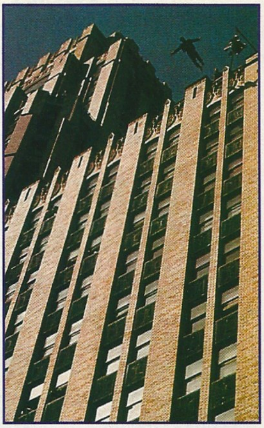
Sokan a világ egyik legszebb városának tartják San Franciscót. A hatalmas öböl fölötti dombokra épült város festői képet nyújt az idelátogató számára. Tizenhat folyó táplálja az öblöt, mely számtalan szigetet rejt magában, többek között a híres-neves Alcatrazt. Ezúttal azonban nem a börtönsziget *Thomas Carter* rendező, a *Két túsz között* (Metro) című új filmjének főszereplője, hanem a festői szépségű város: hídjaival, meredek útjaival s kábelvasútjával, mely könnyűszerrel s környezetbarát módon szállítja utasait le és fel a friscói domboldal utcáin. A világon először 1873-ban itt átadott elektromos vontatású „villamosok" idővel sok más városban is megjelentek, hogy aztán átadják helyüket az olcsóbb és praktikusabb felsővezetékű villamosoknak, kivéve Friscóban, ahol a világon egyedülálló módon még üzemelnek ezek a múzeumba való járgányok. Természetesen nem játszódhat San Franciscóban olyan film, amelyben ne kapnának helyet e múltat idéző szerelvények.

A rendezőnek és *Fred Murphy* operatőrnek a kitalált sztorihoz fantasztikus eredeti díszlet állt rendelkezésére: maga a város.

„San Francisco a legszebb város, és a fotózás szempontjából a legérdekesebb is: a fények változásai, a rengeteg víz, a város domborzata, de Fred és jómagam más megvilágításba akartuk helyezni a várost. Többet akartunk meg-

mutatni belőle, így olyan helyeken forgattunk, ahol általában nem szoktak" – magyarázza *Thomas Carter.* Így például számos jelenetet rögzítettek a kínai, a Tenderloin, az üzleti negyedben, a Golden Gate Fields-i lóversenypályán, az 50-es mólónál, a Treasure Islanden, a Half Moon Bayen. Azok számára, akik már jártak San Franciscóban, ismerősen csengenek e nevek, akik nem, azok a filmből ismerhetik meg az izgalmas tájakat, negyedeket, s a kábelvasútat. A történet egyik csúcspontja ugyanis az az autós-kábelvasútas üldözési jelenet, melynek láttán bizonyára maguk a friscói őslakók is csodálkoznak, mire képes az ő egyedülálló villamosuk. A tizenöt hónapos forgatás során a bámészkodó turistákkal együtt személyesen is meggyőződhettek, mit bír ki egy kábelvasút és mit bír ki egy város – ha forgatási helyszínné alakítják át...

❖

A történetben *Eddie Murphy* speciálisan kiképzett, Scott Ropper névre hallgató rendőrtiszt. Ő az úgynevezett tárgyaló, vagyis az az ember, aki emberrablásoknál, túszejtéses bűnügyeknél a frontvonalban áll, és megpróbál tárgyalni, egyezkedni a terroristákkal. Olykor az is előfordul, hogy ha alkalmas a pillanat, a helyszínen teszi ártalmatlanná a bűnözőket. Az emberismeret mellet kiváló idegek és jó reflexek szükségeltetnek ehhez a nem mindennapi, de mindennap bármikor megismétlődhető feladathoz. Ezért aztán hősünk „két túsz között" nagypofájú, kötekedő, kezelhetetlen zsaru, akinek meggyűlik a baja feletteseivel. Sikeresen oldja meg San Francisco kemény rendőrségi ügyeit, de egy napon emberére akad: a veszedelmes bűnöző következő áldozatául a zsaru menyasszonyát szemelte ki...

❖

Akciófilm, thriller, dráma és vígjáték egyszerre a *Két túsz között,* ezért is választotta a rendező főszereplőnek *Eddie Murphy*t. A zsarut ugyanis a legveszélyesebb szituációkban sem hagyja el humora, s erre a szerepre Murphy volt a rendező számára a legalkalmasabb színész.

„Mindketten azt akartuk, hogy a dráma valós legyen, és közben a vígjátéki elemek is természetesnek hassanak" – fogalmaz *Carter* közös koncepciójukról. *„Egyetértettünk abban, hogy az élet még a legfeszültebb helyzetekben is lehet komikus – ez az életfelfogás az oka annak, hogy Scott Ropper talán a legrealisztikusabb szerep, amit Eddie valaha is eljátszott."*

„Alapvetően komikus színész vagyok, ezért megpróbálok némi humort csempészni minden munkámba, még akkor is, ha valami komoly dologról van szó" – teszi hozzá Eddie Murphy. E felkínált rendőrségi közvetítő szerepben nagy lehetőséget látott, mert egyszerre bújhatott egy kemény, idegőrlő munkát végző ember bőrébe, de ugyanakkor saját egyéniségét is belecsempészhette a szerepbe. *„Olyan figura, aki munkája miatt kénytelen mindig más és más szituációhoz alkalmazkodni. Minden alkalommal, amikor új bonyodalomba keveredik, tulajdonképpen a jelleme is megváltozik, mert saját karakterét adaptálnia kell ahhoz a személyhez, akivel éppen alkudozik."*

A rendező számítása végül bevált. *„A történet egy zsaruról szól, aki állandóan olyan szituációkba kerül, melyekben egyfolytában résen kell lennie ahhoz, hogy a válsághelyzetet meg tudja oldani. Ehhez vegyük hozzá Eddie éles eszét, fantasztikus szövegét, és máris kész egy pergő krimi, amely képes magával ragadni a közönséget."*

Thomas Carter jól gondolta.

ROCKY KFT.
1132 BUDAPEST
XIII., VISEGRÁDI U. 31.
TEL./FAX: 1/270-2936 • TEL.: 06/30/432-226
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033 • Tel.: 30/356-090

MŰSOROS VIDEÓ-, AUDIOKAZETTA ÉS CD NAGYKERESKEDÉS

ROCKY

MIÉRT ÉRDEMES NÁLUNK VÁSÁROLNI?

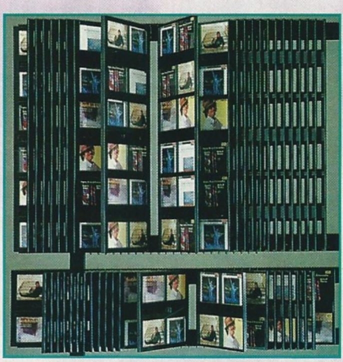
Mert:

- Budapest központjában (parkolóval ellátva), kulturált, tágas környezetben, 400 négyzetméteren, önkiszolgáló rendszerben több mint kétezer videókazettából választhat,
- **egy helyen** tud válogatni **40 kiadó termékeiből,**
- számos videókazettának kizárólagos forgalmazói vagyunk,
- **saját kiadvánnyal** is rendelkezünk, amit csak nálunk vásárolhat meg,
- a kazettákhoz plakátot, reklámanyagot biztosítunk,
- termékeinkre **cseregaranciát vállalunk,**
- havonta **„újdonságértékesítő”**-ben tájékoztatjuk a várható megjelenésekről,
- szerződési **feltételeinket rugalmasan,** az **egyéni igényekhez igazítjuk,**
- **állandó akciók**kal várjuk vásárlóinkat (már **499,– Ft +** áfáért is vásárolhat műsoros videókazettát),
- levélben, telefonon, faxon is fogadunk el rendeléseket (minimum **10 darab** esetén),
- a megrendelést követő napon kívánságára a megrendelt árut **futárszolgálat szállítja címére, akár ingyen is,**
- forgalmazunk **CD**-k, **audio- és videókazetták tárolására** és bemutatására szolgáló üzleti berendezéseket, állványokat is.

Igény esetén cégünk képviselői folyamatos szállítást és polcszervizt biztosítanak, nagyobb forgalmú üzletek esetében. Így még **a rendelés és a szállítás gondját is levesszük válláról.**

140 darabos videókazetta-bemutató állvány

Zárható, falra és forgóállványra egyaránt szerelhető CD- vagy audiokazetta-bemutató rendszer

Forgó videókazetta-bemutató állvány, 40 vagy 72 darabos

A kereskedők kérjék a '97/98. évi színes katalógusunkat és árjegyzékünket!

Várjuk partnereinket a XIII. kerületben a Visegrádi u. 31. szám alatt
Telefon: 270-2936, 06-30-432-226

ROCKY KFT.
1132 BUDAPEST
XIII., VISEGRÁDI U. 31.
TEL./FAX: 1/270-2936 • TEL.: 06/30/432-226
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033 • Tel.: 30/356-090

MŰSOROS VIDEÓ-, AUDIOKAZETTA ÉS CD NAGYKERESKEDÉS

ROCKY

1997. DECEMBE

A Toplista a Premier Video Üzlethálózat és a Rocky Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés eladási statisztikája alapján készült.

ROCKY

TOP 40
MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

PREMIER VIDEOHÁZ

1. 101 kiskutya
2. Csillagok háborúja trilógia
3. Micimackó
4. Jurassic park
5. A világ hét csodája 1–4.
6. Diana életútja
7. Cindy Crawford – Csak neked
8. Ősvilág
9. Hofi
10. Jeruzsálem, a mennyek országa
11. A Notre Dame-i toronyőr
12. Cindy Crawford – Szépség és egészség
13. A szikla
14. Legendás harcosok
15. A függetlenség napja
16. Evita
17. Fáraók és királyok 1–2.
18. Helikopteres rohamosztagok
19. Dinoszaurusz (3 dimenziós)
20. Gyilkos méhek
21. Szemtől szemben
22. A názáreti Jézus 1-2.
23. Élő bolygó I.
24. Pumukli
25. Jumanji
26. Vacak 2.
27. Hetedik
28. E.T.
29. Őslények országa
30. Sárkányszív
31. Timon és Pumba nyaralni megy
32. Száguldó erőd
33. Ponyvaregény
34. Hull a pelyhes
35. Asterix nagy csatája
36. Vuk
37. G. I. Joe
38. Az ismeretlen Galapagos
39. Élő bolygó II.
40. Alkonyattól pirkadatig

ROCKY

PREMIER VIDEOHÁZ

Lakossági értékesítés:

PREMIER VIDEOHÁZ: 1061 Budapest, Andrássy út 33. (Nagymező utca sarok) Tel./Fax: 269-6812
PREMIER VIDEOPALOTA: 1065 Bajcsy-Zsilinszky út 13. Tel.: 312-5244 Fax: 302-7968

Viszonteladók kiszolgálása:

ROCKY KFT.: 1132 Budapest, Visegrádi u. 31. Tel.: 270-2936, 06-30-432-226, 4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19. Tel.: 42-410-033, 06-30-356-090

MEGRENDELŐLAP PREMIER VIDEOKLUB 1371 Bp. Pf.: 422.
(Min. 2 db kazetta egyidejű megrendelése esetén nem kell postaköltséget fizetni!)

FILMCÍM	db	Ár:	Filmcím	db	Ár:
Videokatalógus		ingyenes	A leopárdkölyök		1490 Ft
CIA – A titkos hadsereg 1.		1490 Ft	Ősvilág 1.		1490 Ft
CIA – A titkos hadsereg 2.		1490 Ft	Ősvilág 2.		1490 Ft
Legendás harcosok 1.		1490 Ft	Szellemkastélyok		1490 Ft
Legendás harcosok 2.		1490 Ft	Vámpírok		1490 Ft

Megrendelő neve, címe:

Aláírás:

Kenyeret és videót a népnek!

Sanghaji képek

Video–CD mindenütt van már, de Sanghajban találkozni vele, méghozzá addig soha és sehol nem látott mennyiségben, kicsit meglepő annak, aki hozzászokott, hogy Kínát a „harmadik világhoz", azaz a gyengén fejlett országok amúgy elég népes csoportjához sorolják. Az igazi meglepetés azonban maga a 13 milliós Sanghaj, mely Európa számára szinte észrevétlenül lépett elő metropoliszból világvárossá.

Tizennyolc évvel ezelőtt, amikor e sorok írója először járt a Hoang-Ho, a Vörös folyó torkolatvidékénél terpeszkedő kínai metropoliszban, ez a város Kína és az egész világ legrosszabb állapotban lévő települései közé tartozott. Az ablaküvegeket akkoriban legtöbb helyen újságpapír helyettesítette, a Bund, az egykori banknegyed palotái reménytelenül szétmállott falaikat mutatták, az üzletekben, miként az akkori Kína többi nagyvárosaiban is, néhány élelmiszeren és a posztmaoista Kínában megszokott fekete, fehér és szürke egyenruházati darabokon kívül csupán néhány alapvető fontosságú iparcikket lehetett kapni, mint a termosz és a vizesvájling.

FEKETEVIDEÓ-DÖMPING CD-N

Nem a régmúltról van szó. Az 1979-es kínai statisztika szerint akkor az országban mindösszesen körülbelül egymillió televízió készülék volt, s a videót természetesen nem ismerték. Egy akkoriban merészen hangzó jóslat szerint tíz éven belül a televíziók számát meg akarták tízszerezni. Nem ismeretes ugyan, hogy mi történt tíz éven belül, de ma a kínai háztartások hatvan százalékában ott a tv-készülék. A képdoboz tehát a világ legnépesebb országában ugyanolyan elterjedt tömegszórakoztató eszköz, mint a legfejlettebb országokban.

Annak pedig, hogy a hivatalos kultúrpolitika oly hosszú ideig igyekezett megakadályozni legalább a nyugati tömegkultúra beáramlását, egészen furcsa következményei lettek. Miközben a teljesen állami kézen lévő filmforgalmazásban évi tízre korlátozták a bemutatható amerikai filmek számát, az amerikai, a hongkongi, a tajvani és a japán szórakoztatóipar olyan mennyiségű hallgatni és néznivalót zúdított a kínai feketepiacra, hogy annak méretei meghaladták a legális piac méreteit.

A feketevideó dömpingáruként való jelenléte Kínában köztudott dolog. A november 2-án véget ért 3. Sanghaji Nemzetközi Filmfesztivál vendégei már csak ezért sem lehettek különösebben meglepve azon, hogy az egyébként emelkedő presztízsű fesztivál versenyprogramjában az amerikai és a japán filmgyártás roppant szerényen képviseltette magát, míg a hongkongiak, a tajvaniak és Európa hangsúllyal és a tőlük lehető legszínvonalasabb filmekkel voltak jelen. Az Egyesült Államok és Kína között ugyanis immáron évtizedes veszekedés folyik azon, ki a ludas a ma már nyolcvan százalékban CD formájában jelenlévő feketevideók elképesztő elterjedésében. Los Angelesben és New Yorkban ugyanis nem hajlandók elhinni, hogy a minden piacon tízezerszám kapható, magyar pénzre átszámítva ezer-kétezer forintért megvásárolható video-CD-k a kínai hatóságok tudta nélkül szaporodtak el ilyen mértékben.

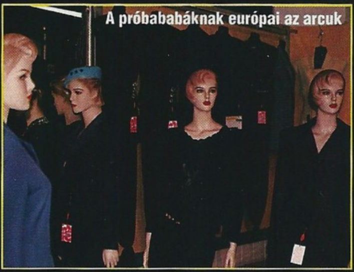
SZEX ÉS PORNÓ: TABU

A „minden piac" sanghaji kínai viszonylatban gyakorlatilag minden utcasarkot jelent, a választék pedig semmiben nem marad el az európaitól. Az újabb amerikai filmtermés néhány opusza legálisan szerezhető be a most restaurálás alatt lévő sanghaji Óvárosban vagy a hipermodern áruházakkal zsúfolt Nanking Roadon, ahol japán és tajvani gyártmányú video–CD-lejátszókhoz is már 20 ezer forintért hozzá lehet jutni. Az *Evita* és a *Több, mint testőr* videóváltozatát például a China Screen legfrissebb száma hirdeti. Ez a legális kínálat azonban csak spanyolfal a mögöttes térségben található ezer és ezer CD-hez képest. *Elton John* megaslágere, a *Candle in the Wind* hangban és képben legalább három változatban volt kapható Sanghajban október közepén, az akciófilmek pedig, különös tekintettel a kung-fura, olyan áradatban lepik el a piacot, hogy a hivatalos szervek hallgatólagos egyetértése ennek a piacnak a működésével egyszerűen kétségbevonhatatlan.

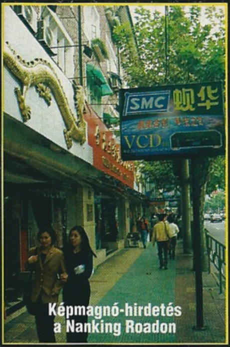
A jelenség magyarázata nem intézhető el két szóval, két mondattal sem. Az olcsó japán, tajvani és dél-koreai elektronika piackeresésérõl éppúgy szó van itt, mint az új kínai vezetőknek arról a törekvéséről, hogy kenyeret és videót adjanak a népüknek. Egy részletesebb okfejtésnek azonban, melyre egy riportban persze nehéz helyet találni, ott kellene kezdődnie, hogy a tajvani tőke természetes mozgási iránya nem

Munkába menet

A próbababáknak európai az arcuk

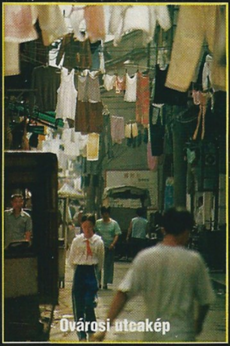
Képmagnó-hirdetés a Nanking Roadon

Sanghaj esti fényben

Sanghaji újságosstand

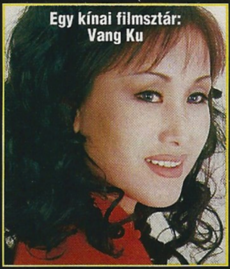
Óvárosi utcakép

Európa, még csak nem is Kelet-Európa a maga korlátozott keresletével és felvevőpiacával, hanem Ázsia, s azon belül is mindenekelőtt az utóbbi években rohamos gazdasági növekedésnek indult Kínai Népköztársaság.

Sanghaj bámulatra méltó metamorfózisának is ez a titka. Tajvani pénzen épülnek az irodaházak, az új középosztálynak szánt lakóépületek, az éttermek és az áruházak, s tajvani tőke segítségével indult meg a filmipar rekonstrukciója.

A sanghaji fesztiválon például hat tajvani–kínai koprodukciónak mondott filmet vetítettek. Talán még a hazai *Szomszédok* és *Kisváros* programoknál is nagyobb mértékben tucatelvű mai kínai filmgyártás fő vonalához tartozó mozifilmek ezek. A nevetőizom mozgatását célzó konfliktus bennük néha csak annyi, hogy egy pekingi toronyház lakói milyen ravaszkodással érik el egy „közösségellenes" szomszéd lakásában a halálhörgéseket hallató vízcsap kijavítását.

A televízió maga, már ami a rajta fogható műsorokat illeti, lényegében a pekingi kormány maradék felügyeleti ága maradt, azaz egyelőre a szigorúan ellenőrzött „vonatok" közé tartozik. A szex és a pornó mind a hat kínai televíziós műsorból kimarad, de a hetediket, *Rupert Murdock* műholdas Star-televízióját is sikerült valamivel rendre kényszeríteni, feltehetően azzal, hogy az ausztrál-amerikai sajtómágnásnak sokkal fontosabb volt a kínai piac mint potenciális hirdetésfelvevő, semmint hogy purparléba keveredjen a kormányzattal. Ilyesfajta videótermék egyébként a mellékutcákban sem látható, bizonyítandó, hogy ha a piacfelügyelet valamit igazán észre akar venni és igazán büntetni akar, akkor észrevesz és büntet...

Egy kínai filmsztár: Vang Ku

A China Screen az Evita video–CD-t hirdeti

ELVTÁRSNŐ HELYETT MADAME

A sanghaji Filmművészeti Központban, a fesztivál színhelyén valamiféle köztes kultúrával lehetett találkozni. Aki ott próbálta volna megítélni a kínai ízlést és a kultúrpolitikai állapotokat, azt mondhatta volna: a félig-meddig kommunista Kína ma félig-meddig nyitott a világ előtt. Hongkong csatlakozásával a rés a világ felé nyilvánvalóan még szélesebbre tárult. A pekingi minisztériumból érkezett film-főfőasszonyt „madame"-nak titulálták a korábban kötelező „elvtársnő" helyett, de ez nem akadályozta meg őt abban, hogy minden szava a régi maoista propaganda-jelmondatok kereteibe illeszkedjék. Volt szó békéről, haladásról, népek közötti együttműködésről. *Fao Fao Beng*, az ismert hongkongi színésznő, aki száz napja maga is kínai állampolgár, a fesztivál megnyitóján csak annyit mondott: reméli, hogy ez a filmverseny még fényesebbé és színesebbé teszi ezt a dinamikusan fejlődő várost. Egyébként az állampolgárságában bekövetkezett változás nem látszott meg rajta, aminthogy egyelőre Hongkongon sem látszik. Sanghajon talán jobban...

A sanghaji kérdés végül is abban fogalmazható meg, hogy a tőkés civilizációs intézmények megjelenése mellett feltartóztatható-e a közízlés változása, mely némely tekintetben felemelkedést, más tekintetben bizonyára romlást jelent. A posztmodern építészetnek, a nyugati divatirányzatoknak, a McDonald's-oknak és az amerikai filmeknek a kínai tudatba történt beépülése lépten-nyomon tapasztalható és illusztrálható. A Dunhill, a Ferragamo, a Chanel, Nina Ricci, Versace, Armani és Ralph Lauren olyan hangsúlyosan van jelen Sanghajban, hogy az ottani Nanking Roadhoz képest a budapesti Váci utca bizony manapság szegényes egy kicsit. Pedig ezek az üzletek a helyi szupergazdagok viszonylag szűk csoportjával még nem népesíthetők be. Ám a nagy cégek kivárják a maguk vevőit. Ez egy milliárdos piac, nem kell azonnal profitot hoznia. Úgy gondolják azonban, hogy nem jelen lenni ezen a piacon stratégiai hiba lenne.

A NYUGATI SZÉL AZ ERŐSEBB

Egy ismert, kulturális forradalom korabeli Peking-opera jövendölésével ellentétben Sanghajban most a nyugati szél látszik legyőzni a keleti szelet. Ennek az időjárásváltozásnak az eredménye nem csupán annyi, hogy a divatházak próbababái mind európai nőket ábrázolnak, hanem az is, hogy még a legszörnyűbb állapotban lévő lakótelepek falán is ott sorakoznak a légkondícionálók, holott húsz évvel ezelőtt még az egész város úgy védekezett a kánikula ellen, hogy az utcán aludt.

A fényes üzleti negyedek, a fejlett ingatlanpiac, a tőzsde, a többnyire még félig üres modern irodaházak, a bankautomaták és a mobiltelefonok saját képükre formálták Sanghaj várost, még mielőtt bárki is kikiáltotta volna a kapitalizmust. E transzformáció politikai következményei még teljességgel kiszámíthatatlanok. De minden irány egyfelé mutat. Egy magasabb életminőség felé – melynek nem első, de nem is utolsó sorában ott a televíziózás, a videózás is. Vagyis a sanghajiak ma módosabban, s feltehetően elégedettebben élnek, mint bármikor ebben a hosszú és eseménydús évszázadban. És hogy ez kinek az érdeme, az szinte közömbös.

Sanghaj, 1997. november

Bokor Pál

Jogi kérdezz-felelek!
A szerzői jogi törvény előírásairól

Állandó jogi szakértőnk, dr. Kiss Zoltán ebben a hónapban is a készülő új szerzői jogi törvény előírásairól tájékoztatja olvasóinkat.

A Video Magazin előző havi számában jeleztük, hogy a mozgókép-alkotásokra és a multimédia-művekre valamint a szellemi alkotások büntetőjogi védelmére vonatkozó szabályozási javaslatokkal külön foglalkozunk. Lássuk tehát a tervezett módosításokat!

Nem változik az a főszabály, hogy a szerzői jog alanya, vagyis a mű megalkotója kizárólag természetes személy lehet. A technikai fejlődés révén ugyanakkor előtérbe kerültek a csoportosan, kollektív munkával létrejövő művek, ezért indokolt a szerzői jogalanyiságot kiterjeszteni – a filmekhez hasonlóan – a számítógépi adattárok és a más hasonló gyűjteményes művek, valamint a multimédia-művek jogi személyiségű jogosultjaira. (A filmek vagyoni jogait jelenleg is jogutódként a filmgyár szerzi meg.)

A fentihez hasonló alapelv az is, hogy a szerzők vagyoni jogainak élők közötti átruházását a törvény kizárja. Ettől független a szerző azon joga, hogy művének – kizárólagos vagy nem kizárólagos – felhasználását szerződésben más (például kiadó, forgalmazó) számára engedélyezze. Indokolatlan azonban a tilalom azokban az esetekben, amelyekben a szerzőn kívül más is lehet a szerzői jog jogosultja. Így a már említett példáknál (filmalkotások, számítógépi programok stb.) a törvényalkotó – megfelelő garanciák biztosításával – módot fog adni a szerzői vagyoni jogok átruházására.

Már többször foglalkoztunk azzal a kérdéssel, hogy a szerzői jog szempontjából mi minősül nyilvánosságnak, illetve magánhasználatnak. Az új törvény sem adhat mindenre kiterjedő definíciót, de a technikai fejlődés néhány kihívására azért választ fogunk kapni. Így a szerző engedélyét vagy minimum díjfizetést feltételező nyilvánosság fogalmi köre bővülni fog a bárki számára hozzáférhető nagyközönségi antennarendszerrel és a szerzői művek számítógépi képernyőn való megjelenítésével.

A hatályos szerzői jog speciális előírása szerint a sugárzott műveknek vagy műholdas adásoknak az eredetihez képest más szervezet (például egy kábeltársaság) közbeiktatásával, vezeték útján a nyilvánossághoz való egyidejű átvitele is engedélyköteles, továbbá szerzői díjat kell utána fizetni. A közelmúltban is többször előfordult, hogy a jogosultak indokolatlanul megtagadták vagy tisztességtelen feltételekhez kötötték a vezetékes továbbközvetítéshez szükséges engedély megadását. Ezt a patthelyzetet oldaná fel a kötelező egyeztetési eljárás törvénybe iktatása. Feltehetően módosulni fognak a médiatörvény azon előírásai is, amelyek mentesítik a jogdíjfizetés alól a közszolgálati műsorszolgáltatók műsorait elosztó kábelüzemeltető cégeket.

Egyébiránt alapvetően nem változnak a filmekre és más audiovizuális művekre vonatkozó részletszabályok. A filmalkotóknak tehát bele kell törődniük abba, hogy a kollektív munkával, nagy alkotócsoportok közreműködésével készített, hatalmas költségigényű filmeket a világon mindenhol a gyártó stúdiók és/vagy a producerek finanszírozzák, ezért a vagyoni jogokat is ők és nem az egyes filmalkotók (rendező, operatőr, forgatókönyvíró stb.) szerzik meg. Ettől függetlenül elképzelhető, hogy a filmekben szereplő zeneművekre, illetve alkotóikra a jövőben nem terjed ki automatikusan ez a törvényi jogátszállás. Ez a „kiemelés" egyrészt a zeneszerzők, zeneművek kivételezett szerzői jogi védelmével magyarázható, másrész azzal, hogy a filmzene sok esetben önmagában is megállja a helyét, önállóan is piacképes áru. A másik változás a filmproduceri jog törvényi elismerése lehet, vagyis annak kimondása, hogy a filmek vagyoni jogait (az elavult „filmgyártó" elnevezéssel szemben) az előállítást finanszírozó szerzi meg.

Változások várhatók a büntetőjogi jogérvényesítésben is. (A polgári jogi jogérvényesítésben bekövetkezett jogszabályváltozásokkal már foglalkoztunk az új védjegytörvény és a vámigazgatási eljárásról szóló kormányrendelet ismertetése kapcsán.) Először is számítani lehet a szerzői jogi bírság intézményének a megszüntetése, ugyanis a jogkövetkezmények mai rendszerében nem indokolt egy ilyen történelmi jogintézmény fenntartása. Ennél fontosabb viszont az, hogy végre felülvizsgálják a Btk-nak a bitorlásról (329. §) és a szerzői és szomszédos jogok megsértéséről (329/A. §) szóló törvényi tényállásait. A bitorlás jelenlegi törvényi tényállása ugyanis nem terjed ki arra az esetre, amikor törvénybe ütközően jogvédett árukat állítanak elő, hoznak forgalomba, illetve szolgáltatásokat nyújtanak. A 329/A. § felülvizsgálatát pedig a jogsértés, a vagyoni hátrányokozás fogalmának világosabbá tétele indokolja.

Hatályos jogszabályaink nem tartalmaznak rendelkezéseket a dekóderek illegális használatáról, miközben a nemzetközi ajánlások értelmében a dekóderek előállítása, behozatala, terjesztése, kereskedelmi célú raktározása, reklámozása, valamint birtoklása jogellenesnek tekintendő, ha ezek a tevékenységek arra irányulnak, hogy olyan személyek is igénybe vehessék a kódolt műsorszolgáltatást, akik a kódoló szervezet által meghatározott közönség körén kívül esnek. Ugyanakkor az Európa Tanács ide vonatkozó ajánlása a tagállamokra bízza annak eldöntését, hogy a dekóderek saját célra történő használatát a tagállam jogellenes tevékenységnek minősíti-e. A minimum elvárás tehát a dekóderek kereskedelmi célú birtoklásának és használatának a szankcionálása.

Az új szabályozásnak lehetővé kell tenni az eljárás során lefoglalt eszközök (a dekóder és annak előállítására használt eszközök) elkobzását vagy megsemmisítését, valamint a jogellenes tevékenységből származó gazdasági nyereség elkobzását. Természetesen az ilyen nyereséget, gazdagodást vagy annak egy részét a sérelmet szenvedett fél javára kell megítélni – az elszenvedett károk megtérítése mellett. Sajnálatos tény viszont, hogy ez a javaslat a Btk. Idei felülvizsgálata során nem kapott kellő törvényhozói támogatást, így erre a kiegészítésre is várni kell még néhány hónapot.

KIS TV-LEXIKON

100 Hz-es tv – az európai tévérendszerekben másodpercenként 50 félképet sugároznak ki, aminek következtében a képernyő alig észrevehetően vibrál. Ezt megszüntetendő a 100 Hz-es tv az aktuális képtartalmat ugyanazon idő alatt kétszer, tehát 50 helyett 100-szor „vetíti ki" a képcsőre.

AFC (Automatic Frequency Control) – automatikus frekvenciaszabályozás. Olyan áramkör, amely a közelítő pontossággal beállított vevőt automatikusan állomásra hangolja, illetve a pontos beállítás elhangolódását megakadályozza változó környezeti hatások esetén is (hőmérsékletváltozás, feszültségingadozás stb.).

Alapszínek (RGB) – szabványosított vörös (R = Red), zöld (G = Green) és kék (B = Blue) színek, amelyek változó arányú keveréséből keletkeznek a tv-képernyőn előállítható színek.

Árnyékmaszk – fémháló, a színes képcsövek egyik alkatrésze. A képcső üvegének belső oldalára felvitt foszforréteg előtt helyezkedik el. „Lefaragja" a széttartó elektronsugárnyalábokból a felesleget annak érdekében, hogy csak a nekik megfelelő vörös, zöld vagy kék foszforelemeket találhassák el.

ATS (Auto Tuning System) – automatikus hangolási és tárolási rendszer. Egyetlen gombnyomásra elindul a keresés, és a készülék „magától" eltárolja valamennyi adót.

B/G – nyugat-európai, CCIR szabvány szerinti tv-hang.

CCIR – nyugat-európai rádió- és tv-társaságok által létrehozott nemzetközi rádióhírközlési konzultatív bizottság, gyakorlatban a nyugat-európai rádió- és tévéadásokra vonatkozó szabványt értik alatta. (A *Comité Consultatif International des Radiocommunication* rövidítése.)

D/K – kelet-európai, OIRT szabvány szerinti tv-hang.

Felbontás – az apró részletek láthatóságát jellemzi. A vízszintes felbontást szokták érteni alatta, ami a képernyőn megkülönböztethető függőleges vonalak száma.

Fésűszűrő (Digital Comb Filter, Crystal Clear) – áramkör, mely csökkenti a PAL rendszer egyik legkellemetlenebb képhibáját, a szivárványos színvillódzást, ami akkor jelentkezik, amikor a képen finom fekete-fehér mintázatok láthatók.

Feszültségszintézeres hangolás – a venni kívánt adót a hangolóegység folyamatos hangolással, apró lépésekben haladva találja meg.

Frekvenciaszintézeres hangolás – a vételi frekvencia beállítása nem folyamatosan hangolva történik, hanem úgy, hogy a hangolóegység az adók frekvenciakiosztásának megfelelő, viszonylag nagy „lépcsőkön" lépked végig.

Kábelcsatornák (CATV, CC, különleges csatornák, kábel- és hipercsatornák) – a műsorszórásra szolgáló VHF és UHF sáv „közeiben" elhelyezett tv-csatornák, melyek lehetővé teszik, hogy a kábeltelevíziós rendszerekben ezeken az új csatornákon is lehessen műsorokat továbbítani.

Képjavító áramkörök – a tv-vevőkészülékek jelfeldolgozó áramköreibe beavatkozó elektronikák, amelyek a jelenlegi tévéadás-szabványok keretei között, azok hibáit korrigálva igyekeznek javítani a kép minőségét.

Kompatibilitás – összeférhetőség. Annak kifejezése, hogy a különféle rendszerek illetve szabványok szerint működő készülékek fel tudják-e dolgozni egymás képés hangjeleit.

Konvergenciahiba – a képcső „vörös" (R), „zöld" (G), és „kék" (B) elektronsugarai nem fedik egymást; ekkor a monoszkópábra vékony fehér vonalai mellett színszegélyek látszanak.

NICAM – kiváló hangminőséget biztosító digitális sztereó tv-hang.

NTSC (National Television System Comittee) – az első színes televíziós adásrendszer, melyet az USA-ban fejlesztettek ki. Észak-Amerikában, Japánban és még néhány más országban használatos.

OIRT – a szocialista országok által létrehozott nemzetközi rádió- és tévészervezet, a gyakorlatban kelet-európai rádió- és tévéadásokra vonatkozó szabványt értenek alatta. (Az *Organisation International des Radiocommunications et Television* rövidítése.)

OSD (On Screen Display) – a kezelőgombok működtetésekor a képernyőn stilizált ábrák illetve számértékek jelennek meg, melyek a készülék üzemállapotáról adnak tájékoztatást: például programváltáskor látjuk a programszámot, grafikus ábra mutatja az állomáskeresés, hangerő, fényerő, kontraszt és színtelítettség pillanatnyi helyzetét.

PAL (Phase Alternating Line) – Nyugat-Európában és számos más országban is elterjedt színes tv-rendszer. Ma már a Magyar Televízió is e rendszer szerint sugároz.

Pay-tv – olyan tévéközvetítés, aminek vétele, pontosabban megtekintése csak előfizetési díj ellenében lehetséges. A tv-vevőhöz csatlakoztatott egység (dekóder) teszi nézhetővé a műsort.

PIP (Picture in Picture) – kép a képben. Magasabb árkategóriájú tévék szolgáltatása. A képernyő valamelyik sarkába behívható egy másik, kisebb kép, amin „beleleshetünk" a párhuzamosan futó adásokba vagy a videómagnón lejátszott műsorba.

Preset – előválasztás. Ebben az állásban végezhető el az adóra hangolás és a tárolás.

SECAM (Sequential Couleur a Mémoire) – a színes tévé egyik átviteli rendszere, amely egykor a szocialista országok, így hazánk színrendszere is volt. Ma már csak néhány országban használatos.

Sleep timer – kikapcsolási időzítő. Gombnyomással beállíthatjuk, hogy a tv-készülék egy bizonyos idő eltelte után kapcsoljon ki (30, 60, 90, 120 perc múlva).

„Szélesvásznú" tévék – az emberi szem látómezejének jobban megfelelő, nyújtott formátumú képcsővel (Wide Screen) szerelt készülékek. A kép oldalainak aránya 16:9.

Szellemkép – ha a tévévevő antennájára visszaverődések következtében két (vagy több) különböző hosszúságú úton érkezik ugyanaz a jel, a képernyőn a normál kép mellett vízszintes irányban jobbra elcsúszva másik kép(ek) is látható(k).

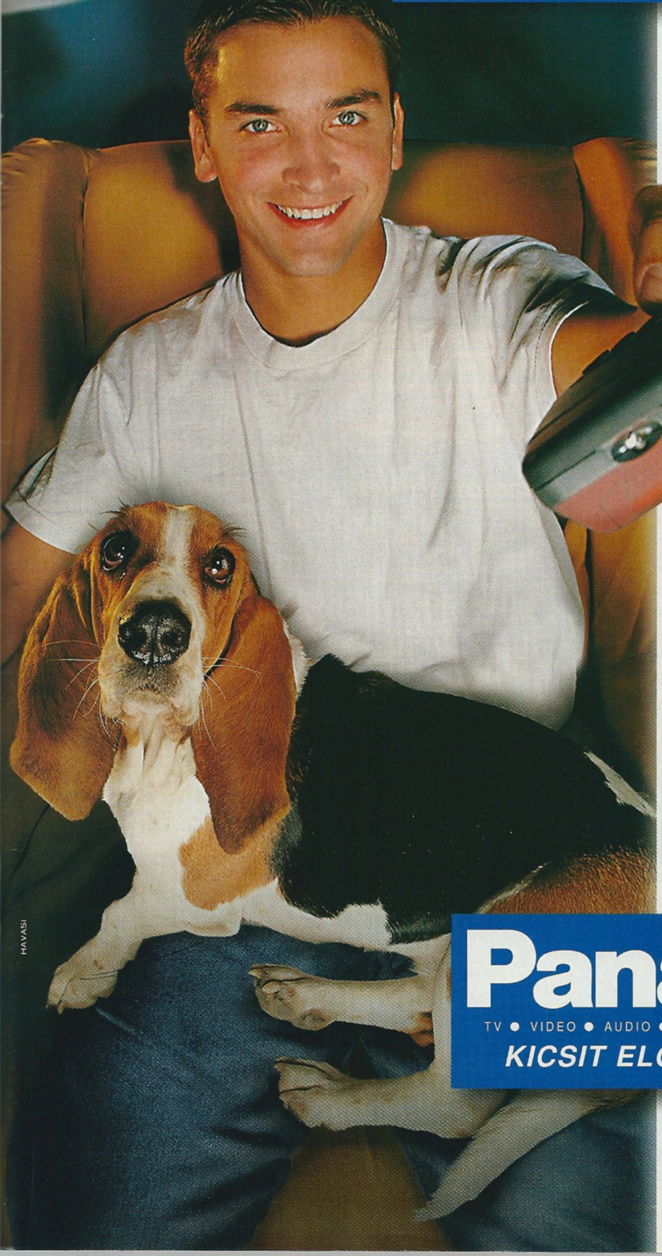
Tuner – előválasztó vagy más néven hangolóegység, melynek segítségével az antenna által vett jelek közül kiválaszthatjuk a nézni kívánt adó jelét.

UHF (Ultra High Frequency) – tv-sáv, mely a 470–860 MHz-es frekvenciasávban lévő adókat tartalmazza (21–690 csatorna).

VHF (Very High Frequency) – tv-sáv, mely a 41–23 MHz-es frekvenciasávban lévő adókat tartalmazza (1–120 csatorna).

Távirányított izgalom

Panasonic NV-HD625 videomagnó

Ha az asztali videomagnók között valóban csúcsminőséget keres, akkor először nézze meg, mit kínál a VHS rendszerben világelső Panasonic. Az egyedülálló Super Drive technológia, az egyetlen alumínium öntvényből készült, hihetetlenül precíz mechanika és nem utolsósorban a Crystal View Control elektronikus képjavító rendszer együttesen olyan képminőséget garantál, hogy bármi történjen a képernyőn, abban biztos lehet, izgalmat Önnek csupán a film fog okozni.

- Hifi sztereó hang
- Kristálytiszta képszabályozás (CVC)
- Super Drive technológia
- Alumínium-öntvény mechanika
- Műholdvevő vezérlés

Panasonic

TV • VIDEO • AUDIO • HÁZTARTÁSI GÉP • IRODATECHNIKA

KICSIT ELŐBBRE MÁSOKNÁL

Panasonic/Technics Bemutatóterem és mintabolt
1061 Bp, Andrássy út 4.
Tel.: 111-7492 Fax: 131-8582
Panasonic Magyarország Kft. 1139 Fáy u. 4.

HAVASI

VAN KÉPÜNK HOZZÁ!

Amit a videósoknak a „nagy számok törvényéről” tudni kell:

Több mint 5 éve, hogy a **COMET** megrendelte az első tétel professzionális VHS másolószalagot a BASF-től. Azóta több mint 4 000 000 db VHS videokazettát gyártott és szállított le a hazai videokiadók és stúdiók részére. Műsoridőben kifejezve ez több mint 6 000 000 óra, azaz több mint 685 év non-stop szórakozást jelent, ha minden kazettát csak egyszer játszanának le. A COMET viszont csupán kölcsönzési célra több mint 1 500 000 db kazettát gyártott le. Ezeket átlagban több mint 30 alkalommal kellett, hogy kikölcsönözzék, ha csak azt nézzük, hogy a kazetta ára a videotékásnak megtérüljön.

Ha átlagosan 90 percet veszünk műsorhossznak, akkor ez több mint 67 500 000 órát, azaz 7700 évet jelent. És mindez alig több mint 5 év alatt.

Hát kell ennél több? - IGEN!

A COMET ez év végéig még több mint 600 000 db kazettát fog gyártani!

Több mint 60 évvel ezelőtt történt, hogy a **BASF** kutatói kifejlesztették majd szabadalmaztatták a mágnesszalagot, és megalkották az első szalagos magnetofont. Több mint 60 éve a BASF Európa legnagyobb mágnesszalag-gyártója. Több mint 5 éve, hogy a BASF leszállította az első tétel VHS másolószalagot a COMET részére. A BASF éves mágnesszalag-termelése több mint 2,5 milliárd m^2, amely VHS szalaghosszban kifejezve több mint 20 000 000 km szalagot jelent: azaz a BASF szalagjaival évente 500-szor lehetne körbetekerni a Földet az Egyenlítő mentén.

Hát ezért van az, hogy a BASF-nél a szalag gyártási egysége a km^2. A BASF több mint 5 féle minőségi fokozatú, professzionális VHS másolószalag-választékával egyedülálló a világon, és a több millió darab COMET által töltött VHS másolókazettával piacvezető márka nemcsak egész Európában, hanem Magyarországon is.

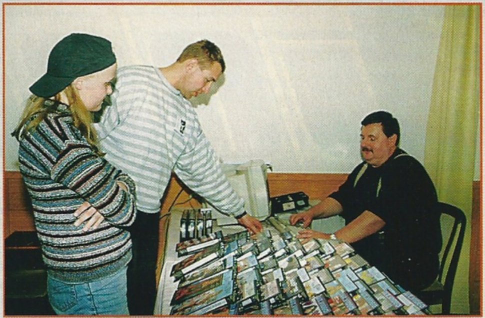
A nagy számok legújabb törvénye:
COMET + BASF = Több mint gondolná...

COMET

COMET Video Kft.,
2013 Pomáz, Ipartelep Tel.: (06-26) 326-226

BASF
by EMTEC Magnetics

DOBOGÓKŐ 8.

Somló Tamás változatlanul kiválóan zenél, nem látszik meg rajta a félszáz év. *Komár László* rock 'n' rolljával változatlanul tud hangulatot teremteni, csakúgy mint gitármuzsikájával a *Szücs Antal Gábor, Pomázi Zoltán* alkotta *Creol* együtes. Az előtérben a finom ételek előtt (alatt és után) Európa-bajnok bármixer keveri a videós fantázianevet öltött koktélokat. A videós szakma pedig az est hangulatához illően vidám. Elfeledte már a vásár első napjának szerény forgalmát, és a nap során a beszélgetésekben oly gyakran felbukkanó piacvesztés témája sem kerül elő a videóvigasságon, elvégre nem szomorkodni gyűlt egybe a hajnalig tartó partira a társaság.

Igaz, napközben szinte mindenki forgalomvisszaesésről, pangó tékákról, már-már válságról beszélt, mondván, a kereskedelmi televízók filmáradata elcsábítja a videóbarátokat a kölcsönzőkből. Ám az is megfogalmazódott, hogy e visszaesés minden bizonnyal csak átmeneti lesz, s ha a videópiac szereplői között bizonyára lesznek vesztesei is e változásoknak, a videózásnak továbbra is van jövője Magyarországon.

Mint ahogy a dobogókői vásárnak is kell lennie, hiszen a szervezők évente két alkalommal elsősorban azért rendezik meg ezt az immáron derekas múlttal rendelkező vásárt, hogy az esemény kínálta két napon mind a kiadók, mind a videótékások, magánszemélyek elégedettek legyenek a kedvezményes eladásokkal és vásárlásokkal, emellett pedig lehetőség legyen arra, hogy a videópiac szereplői – kiadók, forgalmazók, nagy- és kiskereskedők, videótékások és magánvásárlók – találkozhassanak egymással és kicserélhessék kedvező és kedvezőtlen tapasztalataikat. November 13-án és 14-én talán ez utóbbiból volt több, azonban vészharangot kongatni a videópiac vagy Dobogókő fölött érdemtelen és fölösleges volna.

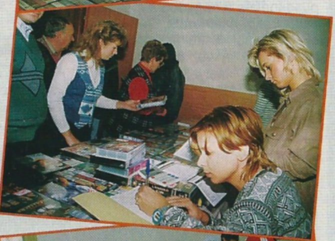

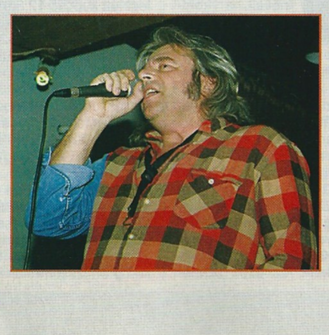

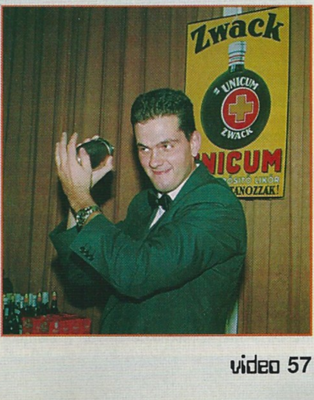

A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek. A tesztet készítette és összeállította: **Géczy Géza.**

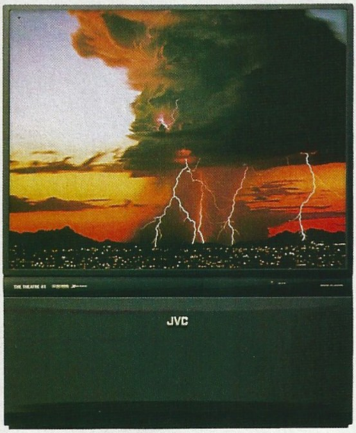
teszt

Karácsony előtti televízió-körkép

Még októberben, a kamkorder-körképpel indult minisorozatunk, melynek harmadik, tv-készülékekről készült összefoglaló írása – akárcsak egy évvel korábban – most is decemberre esik.

„Szélesvásznú” képernyők

Idén a leglátványosabb változásokat, a legtöbb technikai érdekességeket természetesen az igényesebb kategóriát jelentő wide, vagyis széles képernyőjű típusoknál és a nagyobb képcsövű osztályokban láthattuk, s ez utóbbiakon belül is külön kategóriát képviselnek a vetítős rendszerű készülékek, melyek nemcsak a képernyő méretnövekedéséből, hanem felépítésükből következően is képesek a házimozival szemben támasztott igényeket kielégíteni. Lassan minden nagyobb gyártó kínálatában megtalálhatók e típusok, a *Panasonic TX–47WG25C* modellje (típusszámból kiolvashatóan) 47 collos, vagyis közel 120 cm-es képátlójú, 16:9-es képarány mellett, a *Philips 46PP910A* típusa 4:3, míg a *46PP960A* jelzésű készüléke 16:9-es képarányú, 46 collos, vagyis 116 cm-es típus. A *Sony* a *KL–50W1*-nél szintén wide-ernyőt alkalmazva már 127 cm-es képátlót produkált, melyet a *Thomson* az *RP52* típusánál újabb 5 cm-rel meg is told. Úgy tűnt, az őszi vásáron bemutatott *Toshiba 55 PJ6DG* készüléke jelenti a legnagyobb méretet, időközben azonban a *JVC* kihozta az *AV610PRO* típusát, mely 4:3 képaránnyal 155 cm-es képátlóval lassan már mozivászon-mérettel szolgál. Az egyre növekvő képátlók mellett e mélységi méretek a vetítőrendszer-kialakításoknak köszönhetően mégis „kezelhetőek”, általában 55 cm körül vannak, s még a gigantikus méretű *JVC* esetében sem haladják meg a 65 cm-t.

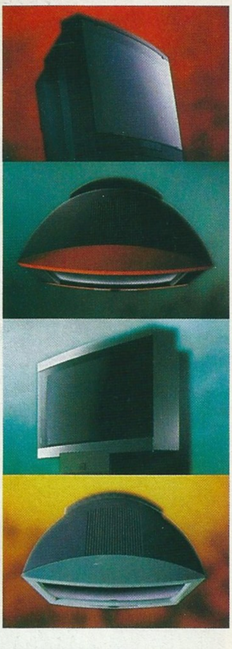
Vetítős rendszerek

A vetítős rendszerű vagy más néven projektoros készülékeknél a televíziós kép egy tükörrendszeren keresztül egy a képernyő szerepét betöltő műanyag panelra vetítődik fel. Maga a vetítőrendszer konstrukciótól függően eltérő lehet. A *Panasonic* három 17,8 cm-es, nagy fényerejű vetítőcsövet alkalmaz, melyek kivetített fénysugara egy tükrön keresztül jut a nagy kontrasztú színezett akrillpanelra, melynek bevonata egyrészt csökkenti a fényszóródást és a nemkívánatos reflexiókat, másrészt növeli a kontraszthatást. A *Sony*nál a képernyőn megjelenő képek fényforrása egy nagy intenzitású gázkisülésű lámpa, mely intenzív tiszta fehér fénysugarat bocsát ki, melyet egy precíziós lencserendszer fókuszál, és nagy felbontású LCD-paneleken keresztül egy prizma rendszeren át juttat a tükrön át a képernyőre. A színes kép kialakítása a folyadékkristályos (LCD) megjelenítő panelek vezérlésével történik, melyek 512 880 (pixelből) képelemből állnak, és ezek szabályozzák a prizmán áthaladó és a képernyőn megjelenő fény arányát, vagyis az elemi képpontok kialakítását. Magát a vetítős rendszert az a szükség hívta életre, hogy egy bizonyos méret felett technikailag igen nehéz lenne a hagyományos képcsöves technikával televíziót készíteni, nem utolsósorban a képcső üvegének súlya miatt is.

A vetítős rendszerű készülékek minőségét a kép fényereje és fókuszáltsága mellett nem kevésbé határozza meg a nézhetőségi szög, mely mellett még jó képrajzolású kontrasztot és színhelyes képet lehet látni. A gyártási specifikációk szerint ez vízszintes irányban 160 fok, függőlegesen 70 fok körül mozog, valójában különösen az utóbbi tűnik kritikusnak, éppen ezért nem mindegy a készülék elhelyezése és a nézési tér kialakítása. A gyártó adatok valójában már némi kompromisszumot jelentenek, de igen sokat javult a fényerő és nézhetőségi szög is.

A határvonal a vetítős és a hagyományos képcsövek között 32 coll (82 cm) táján húzódik. Valójában az utóbbiak is állandó fejlesztésen mennek keresztül, egyrészt a minél csillogásmentesebb, nagyobb kontrasztú és egyre laposabb képernyőfelületek kialakítása és a mind tökéletesebb fókuszálás és képrajzolás a cél. Ugyanakkor a 100 Hz-es technika alkalmazásával a tisztább, villódzásmentesebb, a szemet kevésbé fárasztó hatást lehet elérni.

A képernyőfejlesztés egészen speciális útját járja a *Samsung* a World Best Plus típusainál, amelyekben ugyan nem 16:9 képarányú wide-képcsöveket alkalmaz, de mégis eltér a hagyományos 4:3 képaránytól. Az általuk kifejlesztett képcső 12,8:9 képarányú, ami a 29 collos cső esetén vízszintes irányban 3,52 cm pluszt eredményez, ezzel láthatóvá téve azokat a részleteket, melyeket a többi készülék a kép szélén letakar. Itt ugyan kevésbé fordul elő fontos információ, és inkább az eltérítési hibák elkerülésére jelentett ez az eddigi gyakorlatban „biztonsági sávot”, de az új képcsőkonstrukcióval és megfelelő beállítással e részletek is előcsalhatók. Mindenesetre a fejlesztők ezt a képarányt a normál és széles rendszerű képek jobb kompromisszumának is szánták.

Digitális képfeldolgozás

Lassan tizenöt éve, hogy a hazai forgalomban megjelent az *ITT Digit 2000* családja, mely az analóg jeleket digitalizálva a beállított jellemzők nagyfokú stabilitását biztosította és memóriaáramköreivel speciális képeffektusokat, kép a képben szolgáltatásokat nyújtott. E szolgáltatások különösen a széles formátumú képcsövek terjedésével váltak érdekesebbé. A digitális képfeldolgozás elsődleges jelentősége a kép tisztaságának javításában, az átviteli utak torzításainak csökkentésében van. Digitális fésűszűrő alkalmazásával a cross-color-effektusnak nevezett elszíneződési hibákat ki lehet szűrni és a világossságjel információit a színjelektől elválasztva meg lehet szüntetni az olyan igencsak zavaró hibákat, melyek például egy finom mintázatú zakót szivárványszínűvé varázsolnak. Szintén a digitális fésűszűrővel lehet elkerülni a színváltozásoknál előforduló ún. cross luminencia-effektust, amikor az előbbi ellentéteként a színjel hamisítja meg a világosságjelet. Ugyancsak a digitális technikának köszönhetően lehet a színátviteleket, éles változásokat, az ún. CTI (Colour Transient Improver) színátmenetjavító áramkörökkel élesebbé, határozottabbá tenni vagy digitális képrajzcsökkentő megoldásokkal a felületeket a nyüzsgő zajoktól megtisztítva plasztikusabbá tenni.

Visszatérve a látványbeli érdekességekhez, ma már egyáltalán nem tűnik szenzációnak a kép a képben üzemmód, amikor egy nézett, vagyis a főműsor mellett annak képében vagy a széles képernyőjű készülékeknél a megosztott képfelületen mellette egy vagy több tévéadást is megjeleníthünk, esetleg végiglépkedünk a csatornákon, hol van érdekesebb műsor, sőt lehetőség van arra is, hogy egy széles képernyőn egymás mellé helyezve egyszerre két „ablakot" jelenítsünk meg, és a képernyő két elkülönített felületén két különböző programot lássunk. Ilyenkor az egyik képhez tartozó hanginformáció a hangszórón, a másik a fejhallgatón hallható. Nos, azzal együtt, hogy a megoldás technikailag érdekes, kevésbé hisszük, hogy így tartósan élvezetes lehet a tv-nézés. Mindenesetre az ilyen készülékek több tunerrel (hangolóegységgel) is rendelkeznek. Ilyen készülékek a *Panasonic* és a *Sony* kínálatában is szerepelnek.

A PALplus előnyei

Akik kevésbé kísérik figyelemmel a készülékek fejlődését, változásait, óhatatlanul meglepődnek a széles képernyőjű készülékek látványán, és felmerül ezek (ki)használhatósága. Valójában az újabb méretarányú képcsövek egyrészt jobban igazodnak a szélesvásznú filmek képarányaihoz, de az újabb, javított minőségű adásrendszer, a PALplus norma szerinti képfeldolgozás szabványának is megfelelnek. E technikánál olyan színes tv-normáról van szó, mely széles képernyőjű formában sugároz, a videójel sávszélessége nagyobb képrajzolása finomabb, mint a hagyományos PAL-rendszeré, viszont a többletinformációt úgy kódolják, hogy a hagyományos tv-készülékek működését sem zavarja meg: vagyis lefelé (a hagyományos modellek esetén) kompatibilis, így olyan készülékeken is vehető ez az adás – igaz, hagyományos sugárzási normának megfelelően – melyek PALplus-dekóderekkel nem rendelkeznek. Az igazsághoz tartozik, hogy míg 16:9-es képcsövű modellekből igen nagy a kínálat, PALplus-dekóderes kivitelek aránya sokkal szerényebb. A *Sony*nál egy ilyen típust találtunk (KV–32WS4 illetve KV–28WS4), a *Philips* vagy a *Panasonic* katalógusában jelenleg nincs ilyen ajánlat.

E típusok előnye tehát elsősorban a szélesvásznú filmek teljesebb értékű visszaadásánál jelentkezik. Normál, 4:3-as képarányok esetében viszont, amikor a kép nem töltené ki oldalirányban a teljes képernyőt, mód van különböző zoomolási funkciókra, vagyis teljes képernyőméretre történő kinagyításra. Azonban ilyenkor, mivel a méretnövelésből következően függőlegesen „megnyúlik" a kép, kellemetlen, durva vonalstruktúra keletkezne. (576 sorral szemben csak 432 sort látnánk.) Ezt a *Philips*nél ún. „Wid Screen Plus" eljárással, a *Panasonic*nál Wide Digital Plus elnevezésű rendszerrel korrigálják, vagyis egy sorinterpolációval lényegében a PALplus-eljáráshoz hasonló elvvel, az eredeti képből képzett 144 sor hozzákeverésével teszik a képet plasztikussá. Az új sorok, mivel többletinformációt nem hordoznak, a részletgazdagságot nem javítják, de kiküszöbölik a nagyításból következő és már észrevehető struktúrahibákat.

Egyes készülékeknél már felfedezhető a számítógépes csatlakoztatási lehetőség és beépítésre került a VGA szinkronizáló kártya (így a *Thomson 32VT68NV* esetében), mely, különösen a nagyobb képcsőmérettel, a készülékek teljesen új irányú kiterjesztését jelenti.

A mozihű hangzás

Miközben a képminőség javítására tett fejlesztések folyamatosan javították a látvány szépségét, a hang hosszú időn át háttérbe szorult, annak ellenére, hogy maga az adásrendszer sokkal nagyobb tartalékokra volt képes. Esetenként már annak is örülni lehetett, ha legyőzve a formatervezés adta korlátokat, egy-egy rendesebb méretű hangszórót lehetett csempészni a készülékbe. Az előrelépést a sztereó készülékek jelentették: a látványnak megfelelően jobban fel lehetett bontani a hangzást is, de valójában kevésbé nyújtották azt az érzetet, amit egy akusztikailag is jól megtervezett moziban egy film nézése során érzünk, ahol nemcsak a vászon méreteiből fakadó látvány, hanem a kétoldalt és középen, sőt hátul is elhelyezett hangsugárzók is fokoznak. A hangok itt valóban körülveszik a nézőt, s mintegy belehelyezik az eseményekbe. Így jutottunk el lépésenként a surround-hangzáshoz, ami tehát azt jelenti, hogy a hangok körülveszik, körbefogják a hallgatót. A hangzás lényege, hogy minél jobban megközelítse a mozi nyújtotta élményeket, s éppen ezért a házimozi fogalom nem a növekvő képméretű és tökéletesebb képminőség, hanem sajátos módon éppen a hangvisszaadás rendszere alapján került be a köztudatba.

Az igazi térhatás eléréséhez több lehetőség is kínálkozik. Ilyen a Dolby Surround ProLogic rendszer, melynél az adó által kisugárzott és kódolt (mátrixolt) sztereójelből szétválaszthatók a bal-, a közép és a jobboldali hangzások, valamint a háttérhangszórók jelei. Az ilyen rendszerű készülékeknél a jobb és bal oldalt jelentheti a készülék saját hangszórói, ezeket kiegészíti egy középsugárzó központi hangszóró, mely lehet a tv-állványban is, valamint a háttérsugárzók. Ez utóbbiaknál érdekes megoldás, hogy például a *Philips* egyes típusainál vezeték nélküli kapcsolat van a készülék és a hangszórópár között.

A házimozi digitális változataira két megoldás is született. Az AC–3 rendszer az analóg két mátrixolt csatornából álló Dolby Prologichoz képest mind az öt csatornát digitálisan feldolgozva főcsatornaként kezeli, így elöl jobb, bal, és középcsatornákra bontja a jelet, míg hátul is sztereó jobb és bal csatornát alkalmaz 20–20 kHz-es átvitellel. Az AC–3 rendszer lassan elfogadottá válik és mind több DVD jelenik meg ilyen hanggal. Sőt több százezer készülék jelent meg AC–3 dekóderrel: a *Philips* megjelentette saját fejlesztésű MPEG–2 rendszerét és egyidejűleg a rendszer terjesztésére vonatkozó sajtóközleményt is kiadtak, melyben licenszdíjjal összefüggő kedvezményeket kínálnak e rendszer alkalmazóinak. Az AC–3 és MPEG–2 rendszerek lényege, hogy az analóg hangfrekvenciás jeleket mintavételekkel digitális jelsorozattá alakítják.

Több – elsősorban vetítős rendszerű – tv-készülék, például a *JVC* és a *Toshiba* már rendelkeznek beépített AC–3 dekóderrel. Az viszont más kérdés, hogy nálunk egyelőre nincsenek folyamatosan sugárzott sztereó adások. S a hírek szerint Magyarországon valószínűleg a NICAM rendszerű adások fognak meghonosodni. Mindenesetre több gyártó *(Thomson, Samsung, Sony, Grundig, Panasonic)* egyes típusai alkalmasak ilyen jellegű sztereó hang feldolgozására.

Versenyben a „kisebb" tv-k is

Bár eddig csak jobbára a tv-technika csúcsát jelentő kuriózumokról esett szó, az áramköri sajátosságok, a képjavító megoldások megjelennek a kisebb képcsöves készülékosztályokban. Sztereó készülékek inkább csak a 25 collos (63 cm-es) osztályban, illetve ettől feljebb fordulnak elő, de a digitalizálás már itt is egyre általánosabbá válik. A széles képernyők, a 100 Hz-es készülékek e 63 cm-es kategóriában is megtalálhatók, együtt a csatlakoztatások sokoldalúságával. Nem véletlenül, hiszen a mozivászon méretű készülékek egy átlagos lakásban kevésbé kapnak helyet, míg ugyanazokat a technikai újdonságokat egy normál lakószobába is valahogy be kell csempészni. Éppen ezért a korszerű készülékek hátoldalán legalább két scart-csatlakozó kap helyet a képmagnó vagy a műholdvevő, esetleg egy dekóder fogadására, míg az előlapon RCA és Hosiden (4 pólusú) aljzatok sorakoznak a kamkorder jelének átvételére. Nem ritkaság (sőt egyre inkább szükséges) a sztereó hangkimenet és a póthangszóró csatlakoztatási lehetőségek kiépítése.

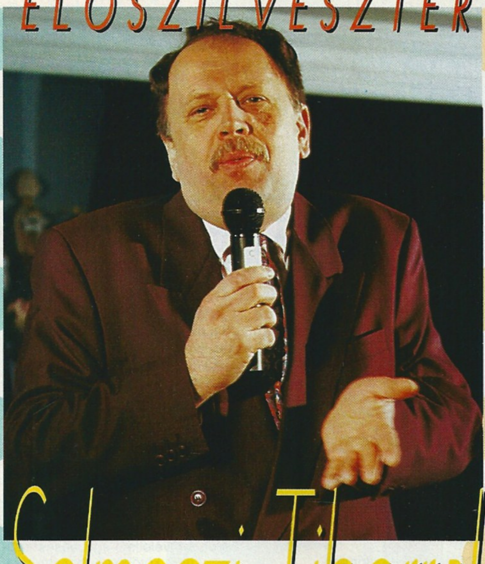
Természetesen alapkövetelmény a kábel- és hipertuneres vétel, és hazai vonatkozásban a két hangnorma, ami a multinormás készülékeknél nem esemény. Némi gond a sztereókészülékek hangdekódolása körül változatlanul van, mivel kevés az olyan típus, mely mind A2 (kétvivős), mind NICAM (digitális) rendszerben megérti a jeleket. Márpedig úgy tűnik, ezt a kettősséget nem fogjuk megúszni.

Ma már szinte mindegyik készülék menürendszeren keresztül kezelhető, amelynek az az egyszerű magyarázata, hogy a beállítások sokszínűsége miatt a gombok szinte el sem férnének a távvezérlőn. Míg kezdetben sokan idegenkedtek e kommunikációtól, mindez annyira letisztult és világos, hogy kevésbé okoz problémát, különösen hogy az esetek többségében a feliratok magyar nyelvűek, sőt a *Grundig* például a kezelési útmutatót is képernyőn jeleníti meg, így aztán azt el sem lehet veszíteni.

❖

Áttekintve a kínálatot, a választási lehetőség igen nagy. Bár nagyobb kereslet inkább a normál, hagyományos készülékek iránt van, a moziélmény varázsa így is lassan beköltözni látszik az otthonokba.

ELŐSZILVESZTER

Selmeczi Tiborral

Nem tehetek róla, engem kifejezetten irritál, idegesít a humorista elnevezés. Ráadásul a lelkem mélyén sajnálom azt a különben értelmes, jobb névskatulyára érdemesebb egyént, aki e címkét viselni kénytelen, mert olyasfajta idétlen képzettársításokat indikál bennem, mint például: Gipsz Jakab pedofil vagy Nyúl Béla mazochista. Környezetemből nem tudom kiverni az irigy hitet, mely szerint ha humoristával randevúzom, nyilvánvalóan betegre röhögöm magam, mert a vicces ember már csak olyan, pláne ha szilveszteri számban szerepel. Gondolom, a humoristának meg az lehet a fóbiája, ha az újságíró nekiszegezi a kismagnót, hogy na, lökd a poént, pajtás!

Selmeczi Tibor – mindenki tudja – humorista, aki szintén nem rajong e suta megnevezésért. A világot a fonák oldaláról is megtekintő, gondolkodó ember, nem pedig nyitva felejtett vicczsák. Vele beszélgetve, a szombat reggeli kávéházi zsongásban ismét csak az derül ki: szomorú a bohóc.

– A humoristák közti árulást fel lehet dolgozni viccel?

– Persze – bólogat Selmeczi és nekilát a túrós rétesnek. – Az árulás önmagában komikus. A komédia egy elbukás történetét dolgozza fel, ugyanúgy, mint a tragédia, csak nem a pozitív hős bukik, hanem a negatív, aki ebben a helyzetben megpróbál hősként viselkedni. Ebben a fonákságban van a helyzet komikuma, ezért nevetem ki. Az árulás már eleve nevetséges dolog.

– Csak éppen mindig megfeszítenek utána valakit...

– Természetesen. Bár ezen is lehet remekül szórakozni, a népköltészet, a viccek tele vannak olyasmikkel, hogy a halál pillanatában X azt mondja Y-nak... Ez is azt mutatja, hogy fel akarjuk dolgozni a halált is, mint minden mást, és a humor segítségével a legkönnyebb. Kívülről nézem magamat, a problémát, meglátom a mérhetetlen törpeség és a hegyeket mozgató vágyak aszinkronját és/vagy megtébolyodom és zsarnok leszek, vagy kinevetem önmagam.

– Ez egészséges immunrendszerre vall.

– Egészséges hatalomvágy és téboly nélkül nehéz bármit is elképzelni, mert ezek végül is cselekvésre motiváló tényezők, előre visznek, noha rendkívül mulatságosak is egyben. Persze nem mindig *Charlie Chaplin* játssza Ödipuszt, pedig vele is el lehetne játszatni, mert a világban kis cseplinek botladoznak és követnek el rémségeket.

– Azt beszélik, hogy már zsenge ifjúkorában, ha dobogót látott, menten felmászott rá és mondta a magáét.

– Színházi gyerekként nőttem fel, édesanyám rendező volt Debrecenben, sokszor belógtam utána a színházba, elbújtam a színpad alatt. Voltak olyan 18 éven felüli darabok, amelyeket onnan, alulról néztem végig. Hogy miket lát az ember... Amikor anyámat elbocsátották, tizenévesen családfenntartóvá léptem elő, szerepet kaptam egy darabban, napi 50 forintot kerestem. Különben magányos gyerek voltam, a szüleim elváltak, s az egyedül felnövők összes tünetét magamon viseltem: nem igazán voltak barátaim, többnyire reménytelen szerelmekbe bonyolódtam, így aztán egyfolytában olvastam. Irogatni kezdtem, 13 éves koromban már rendszeresen jelentek meg verseim. Kamasz lehettem, amikor egyszer anyám arra jött haza, hogy ülök a szőnyegen, pipázok és közben golyókkal játszom. A mai napig ilyen vagyok, bizonyos értelemben nagyon undorodnék felnőni, a felnőttség iszonyúan ellenszenves, csupa elvárást jelent, én meg szeretek rácsodálkozni a dolgokra.

– Úgy gondolom, a humorista megszólalása néha olyan, mintha az ember a pszichológiai tesztjét tárná nyilvánosság elé, tudja, például azt a pacást, amikor meg kell mondanunk, mi jut eszünkbe a pacnikról.

– Nem egészen, mert amikor a saját tesztemet kiterítem, akkor azokét is felmutatom, akik az enyémen nevetnek. És bármily furcsa, én el tudok bújni saját magam mögé, bizonyos panelek segítségével. Gondolatsorokkal szembesítem a nézőket, olvasókat, amelyeket aztán visszaforgatok, így elérem, hogy kinevessék saját magukat, szóval így tudok elbújni. Ha én igazán előjövök, akkor az egyáltalán nem biztos, hogy komikus. Sőt.

– Volt szereptévesztése?

– Megesett párszor. Olyankor mindig tanulok valamit, például azt, hogy a zöld bicikli nekem nem áll jól. Nekem a sárga, a kék, a barna fekszik. Ha valamilyen aspektusból mondok valamiről valamit, az lehet, hogy az ember számból úgy, ahogy mondom, ellenszenves. Vagy nem. Valójában én álnaívan szemlélem az eseményeket, éreztetve, hogy azért értjük egymást, s azt is, miért álnaívaskodom.

– Ahhoz képest, hogy írt, szerepelt, festegetett és fotózott, elég meglepő, hogy mozi üzemvezetőként kezdte budapesti pályafutását.

– Azt valójában egy afférral kezdtem, bizonyos politikai kérdéseket feszegető verseim miatt ugyanis kitiltottak a városból.

– Legalább vidám versek voltak?

– Nem, nagyon is komolyak. Végül *Mesterházi Lajos* segített kimászni a helyzetből. Neki (*Illyés Gyulá*val ellentétben, aki még csak elolvasni sem volt hajlandó azokat) tetszettek az írásaim és igaznak is tartotta őket. Annyit tudott segíteni, hogy fél év elteltével szabad lettem, feloldották az ellenem elrendelt agyrémeket. Ekkor kerültem a mozihoz, idővel kezdtem humoros dolgokat írni, bár '84-ig nem kerülhettem képernyőre. Nem baj, ott volt a mozi, ami abban az időben szép nagy gyűjtőfogház volt, mindenféle ember előfordult arra. A *Nádas Gyuri* például, meg a *Galla Miklós*, szóval csupa kétes elem. Aztán jött a Rádiókabaré, *Marton Frigyes* presszionált, hogy menjek erre a vonalra. *Komlós* halála után a Mikroszkóp Színpadra trombitálta az összes fiatal srácot: *Boncz Gézát, Farkasházyt, Sinkót, Verebes Pistát*, jómagamat.

– Farkasházyval és a többiekkel később, immáron egy másik korban és rendszerben történelmet írtak, mert ezzel–azzal tele volt a Hócipőjük. Emlékszem, egymás sarkát tapostuk szerdánként az újságárusnál, a buszon a Hócipőt olvasók összekacsintottak és hangosan röhicskéltek.

– Az a korszak meghatározó volt az életemben. Sokat tanultam *Farkasházy*tól, aki soha nem adta föl, aki bulldogként csinálta a lapot és semmilyen kompromisszumot nem vállalt a lap rovására. Hősi korszak volt, aztán jött egy újabb időszak, s egy új kurzus, amikor az én szememben okafogyottá vált az alapállás, ekkor megváltam a laptól. Elindultam egy másik úton. Ennek egyik állomása a *Szatelit*, amely egyike a tévé tíz legnézettebb műsorának, s most már bizonyos, hogy lesz jövőre is.

– Apropó, jövő és szilveszter, új év, meg ilyesmik. (Az újságíró most kap észbe, hogy hoppá, ez vidám, szilveszteri anyagnak készül, s ráhozza a bevezetőben említett fóbiát a szegény humoristára, mert legszívesebben azt nyögné: lökj valami poént, ember! Irodalmibban: Kacagj, Bajazzo!)

Selmeczi nekiborong a válasznak:

– A szilvesztert sosem szerettem, szerencsétlen ünnep, szomorú, mint a születésnap, arról szól, hogy fut ki alólunk az élet. Néha megmarad egy mosoly, egy pohár ital íze. Mint a költészetben: félrecsúszott nyakkendők és egyebek... Például egy feleség. A jelenlegit ugyanis szilveszterkor ismertem meg, szóval mondhatni, voltak pozitív óévbúcsúk is az életemben. Belecsöppentem egy társaságba, s megéhezvén befordultam a konyhába. Ott éppen bablevesnek mondott valami főtt, pontosabban bab, magában, csak úgy beledobva a vízbe. Hú, de mérges lesz a feleségem ha ezt elmondom... Na mindegy, ilyen az élet. Szóval kérdeztem, ki csinálja ezt a kaját, s akkor megmutatták a tettest. Följavítottam a levesét, miközben ő próbált magyarázkodni, hogy hát még nem rakott bele ezt, azt, amazt. Nem baj, elvettem feleségül. Azóta rendszeresen főzök otthon, a lányom is az én főztömet szereti a legjobban. Más férfi iszik, kártyázik, nőzik – én főzök. Bár azt hiszem, az említettek közül az enyém a legköltségesebb passzió. Számomra a főzés alkotás, meg kell komponálni, mint egy humoreszket, mint egy verset. Az a nagy különbség, hogy ha én verset írok, akkor az nekem borzasztóan tetszik, a többiek meg csak úgy csinálnak, mintha nekik is tetszene. Ha viszont főzök egy jó vacsorát, akkor látom az arcukon, hogy tényleg ízlik. És megeszik.

– Hát... Ez a tuti happy end!

Garamvölgyi Katalin

Amerikai életműdíj Tóth Endrének

Hollywood „utolsó magyar mohikánja"

Hollywood-szerte a „rendező rendezőjének" nevezik – *Martin Scorsese*, a *Taxisofőr*, az *Ártatlanság kora*, *Casino* és megannyi más sikerfilm rendezője aggatta rá e jelzőt. Nevezik az álomgyárak „utolsó mohikánjának" is. A westernfilmek makói születésű mestere, a 84 esztendős *Sasvári Farkasfalvi Tóthfalusi Tóth Endre Antal Mihály* – vagyis *Andre de Toth* – arról is nevezetes, hogy hetedik feleségével él és házasságaiból tizenkilenc gyermeke született. Világhírét mégsem e legendák, hanem az a negyvenegy film alapozta meg, amelyből hatot – a *Balalajkát*, a *Hat hét boldogságot*, a *Két lány az utcánt*, a *Toprini nászt*, az *Öt óra 40*-et és a *Semmelweist* – egyetlen év alatt, 1939-ben, még Budapesten forgatott.

A külhoni karrier 1940-ben, Korda Sándor asszisztenseként *A bagdadi tolvaj* felvételein kezdődött, majd 1943-tól Hollywoodban teljesedett ki. Az olykor saját forgatókönyvéből rendezett filmjeiben olyan sztárokkal osztozott a sikerben, mint *Gary Cooper, Kirk Douglas, Charles Bronson, Walter Matthau, Michael Caine, Linda Darnell* vagy a hét feleség egyike, a fiatalon elhunyt, gyönyörű *Veronica Lake...*

Tavasszal az American Cinematheque tizenkét Andre de Toth-filmet mutatott be a Raleigh Studio Charlie Chaplin termében; az egy hétig tartó életműsorozat jegyei már hetekkel korábban elkeltek. A filmhetet követően a Los Angeles-i USC egyetem filmtanszakának hallgatói a Magyarországon forgatott *Két lány az utcánt* „tananyagként" elemezték. A legfrissebb elismerés pedig: az amerikai filmrendezők szövetsége, a Directors Guild of America október 23-án életműdíjjal tüntette ki a „rendező rendezőjét" (Az időpont véletlen egybeesés csupán, nem kötődött a magyar nemzeti ünnephez.) A díjat díszelőadáson a kétszeres Oscar-díjas kortárs pályatárs, *Robert Wise* – a *West Side Story* és a *Muzsika hangja* producer-rendezője – adta át az immár tolókocsiban ülő, félszemű, de szellemileg még mindig friss filmalkotónak.

A több mint fél évszázada Los Angelesben élő Tóth Endre jó emlékezőképességét nemcsak a filmrendezők házának színpadán rögtönzött nyilatkozata bizonyította (amelyben utalt magyarországi indíttatására), hanem az elmúlt években írt két könyve is. Az 1994-ben megjelent önéletrajzi kötete, a *Fragments; Portraits from the Inside* (Töredékek; portrék önmagunkról), majd az idén közreadott *De Toth on De Toth* (De Toth de Tothról) részletesen szól óhazai élményeiről, a *Molnár Ferenc*hez, Eiben Istvánhoz, a Korda-fivérekhez, Kertész Mihályhoz, a New York kávéházban összeverődött asztaltársaságához fűződő barátságáról.

Az életműdíj átadása előtt levetítették a *None Shall Escape* (Senki sem menekülhet) című antifasiszta filmet, amelyet az amerikai filmgyártás „utolsó magyar mohikánja" nem sokkal Hollywoodba érkezése után, 1944-ben forgatott. A szakmai közönség a több mint fél évszázaddal később is időszerű filmet sok részletében ma is modernnek tartja.

Földes Tamás
(Los Angeles)

Az októberi számunkban meghirdetett

KANSAS CITY-JÁTÉK NYERTESEI:

KANSAS CITY CD-T + CD-TARTÓT NYERT:
Varga Ferenc 7768 Vokány, **Kálmán Péter** 5000 Szolnok
KANSAS CITY CD-T + PLAKÁTOT NYERT:
Lengyel Levente 5100 Jászberény, **Papp Krisztián** 5900 Orosháza
1 DB MIRAX-KAZETTÁT NYERT:
Király Mónika 7570 Barcs, **Lökös Angéla** 4431 Sóstófürdő, **Hargitai Tibor** 7900 Szigetvár
1 DB GEORGIA-KAZETTÁT NYERT:
Csibrán Krisztián 5000 Szolnok, **Pintér Sándor** 6100 Kiskunfélegyháza ,**Koronczi Krisztina** 5000 Szolnok,
KANSAS CITY-PLAKÁTOT NYERT:
Torma László 9024 Győr, **Nagy András** 1201 Budapest, **Mundi László** 1065 Budapest, **Gutai Zoltán** 2151 Fót, **Kovács Mihály** 4032 Debrecen, **Tolna Megyei Könyvtár** 7100 Szekszárd, **Szalai Balázs** 8900, Zalaegerszeg, **Lantai Gábor** 1083 Budapest, **Tokai Krisztina** 1212 Budapest, **Gál Gabriella** 5340, Kiskunhegyes.
Az ajándékokat a **MIRAX** Kft. ajánlotta fel. A budapesti nyertesek a **MIRAX** budapesti irodájában vehetik átnyereményeiket.
1113 Budapest, Karolina út 34/A. Tel.: 209-2919
(A helyes megfejtés: 1, X, 1, 1, X)
Gratulálunk!

Az októberi számunkban meghirdetett

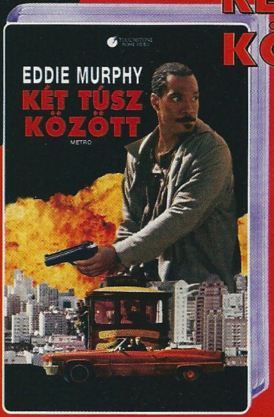
EVITA-JÁTÉK NYERTESEI:

EVITA MŰSOROS VIDEOKAZETTÁT NYERT:
Lőkös Angéla 4481 Sóstógyógyfürdő,
Nagy Gyula 5510 Dévaványa
EVITA CD-T NYERT:
Jagrik György 1041 Budapest, **Ifj. Bőcs Aurél** 2543 Süttő,
Csibrán Krisztián 5000 Szolnok
EVITA AUDIO-KAZETTÁT NYERT:
Koronczi Krisztina 5000 Szolnok, **Békeffy Attila** 6723 Szeged,
Lantai Linda 1083 Budapest, **Peti Norbert** 3200 Gyöngyös,
Szalai Balázs 8900 Zalaegerszeg
EVITA PLAKÁTOT NYERT:
Lakatos Ibolya 5100 Jászberény, **Király Márta** 1148 Budapest, **Nagy László** 3000 Hatvan, **Nagy András** 1201 Budapest, **Szalay Dorina** 8420 Zirc, **Zsoldos Béla** 4400 Nyiregyháza, **Máté István** 1156 Budapest, **Száraz József** 7054 Tengelic, **Hargitai Tibor** 7900 Szigetvár, **Lajtos Csaba** 4200 Hajdúszoboszló, **Sánta Andrea** 2921 Komárom, **Pintér Sándor** 6100 Kiskunfélegyháza, **Halász Marcella** 6800 Hódmezővásárhely, **Papp Nóra** 5900 Orosháza, **Csordás István** 1108 Budapest, **Kálmán Péter** 5000 Szolnok, **Csonka István** 7915 Dencsháza, **Kerner Olivér** 1113 Budapest, **Mundi László** 1065 Budapest, **Király Géza** 1165 Budapest.
A nyereményeket az InterCom ajánlotta fel, és postázta.
(A helyes megfejtés: X, 2, 1, 1, 1, X)
Gratulálunk!

KÉT TÚSZ KÖZÖTT

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

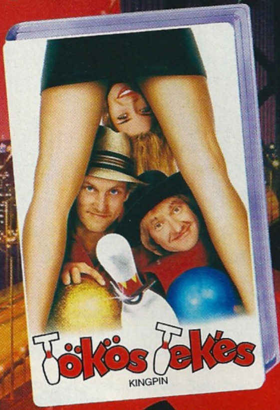
VIDEOPREMIER DECEMBER 18.

©TOUCHSTONE PICTURES

Scott Ropert nem vágja át senki. Pisztollyal vagy megállíthatatlan szövegeléssel mindig sikerül leszerelnie a terroristákat. Helyén a szíve, teli szájjal nyomja a dumát, és senki nem rántja elő nála gyorsabban a revolvert. De éppen, amikor végleg kezdené elhinni, hogy övé a világ, megtalálja igazi ellenfelét. Egy mindenre elszánt veszedelmes bűnöző meggyilkol egy rendőrt, majd egy bankban túszokat szed. A helyzet megoldhatatlannak látszik: Scott boldogan indul bevetésre. Még nem sejti, hogy ezúttal többről van szó: a következő kiszemelt áldozat ugyanis az ő menyasszonya.

Tökös Tekés

©RYSHER ENTRETAINMENT

Roy Munson (Woody Harrelson – Hajsza a nap nyomában, Larry Flynt-A provokátor) számára a bowling maga az élet: gurításai Nobel-díjat érnek, golyóit Oscarra is jelölhetnék.
Ám egy féltékeny sporttárs (Bill Murray - Szellemirtók 1-2.) ravaszkodásai nyomán Roy arany kezéből törtarany lesz. Sőt, dárálthús.
A nyugdíjas kuglimester számára csupán két kiút van: az egyik a whiskey (azt is legurítani kell), a másik egy ifjú golyógéniusz. Ha a srác nem lenne ennyire szégyellős, ha nem ragaszkodna hozzá, hogy elalvás előtt mindig imádkozzon egy sort, bajnokká lehetne nevelni. De így előbb még be kell avatni mindabba, ami nélkülözhetetlen a bowlingozáshoz: ital, nők, férfiak és egyéb finomságok.

Derült égből

©RYSHER ENTRETAINMENT

Marty (Kirstie Alley – Kettőn áll a vásár, Nicsak, ki beszél sorozat) nagyszájú. Marty szeles. Marty mindig vidám. Marty szerelmes!
De amikor épp elindul, hogy szerelmével hawaii álomutazásra menjen, egy autóbaleset vétlen áldozatává válik. Miután felébred a kómából, megtudja, soha többé nem fog járni.
Nem csoda, hogy teljesen megváltozik. Otthon ülő, magábaforduló embergyűlölő válik belőle. Pontosabban csak válna, ha kutyasétáltatás közben nem találkozna Joe-val (Jason Beghe – Thelma & Louise), aki annyira élvezi az életet, hogy Marty is újra kedvet kap hozzá. Pedig Joe is tolókocsihoz kötve él…

©HOLLYWOOD PICTURES COMPANY

JANUÁRI VIDEOPREMIER

MOZI ELŐZETES '98 VIDEO

Év végi, kibővült rovatunkban ezúttal nem a következő havi filmpremierek között tallózunk, hanem az 1998-as esztendő első hónapjainak mozibemutatói között csemegézünk, melyek minden bizonnyal az év második felének legnagyobb érdeklődésre számot tartó videópremierjeinek ígérkeznek. Úgy tűnik, sztárokat, neves rendezői alkotásokat, izgalmas, tanulságos és elgondolkodtató sztorikat jövőre sem kell nélkülöznünk.

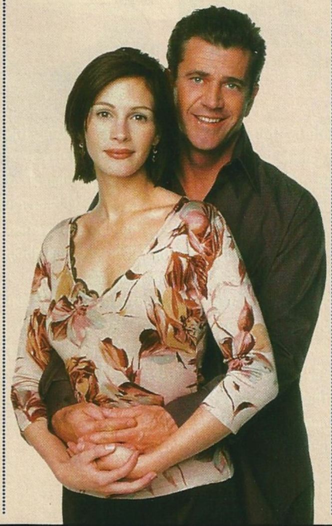

Játékfilmen is Spice Girls: Emma Bunton, Geri Halliwell, Victoria Adams, Melanie Brown és Melanie Chisholm

Nem idegen a popsztároknak a kamera, a harmincmillió eladott lemezzel büszkélkedő angol **Spice Girls** azonban ezúttal nem klipeket forgatott, hanem elkészítette első játékfilmjét. Az öt „csípős lány" Londonban és környékén forgatta a *Spiceworld* című filmet, mely a női vokálcsapat egy hetét dolgozza fel, sok zenével, második CD-jük zeneanyagával, **Bob Spiers** rendezésében.

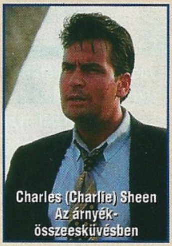
Két nagy sztár egy filmben: **Julia Roberts** és **Mel Gibson** együtt játszik az *Összeesküvés-elmélet*ben, **Richard Donner** rendező irányítása mellett. Mel egy New York-i taxisofőr, aki retteg múltjától, Julia az Igazságügy-minisztérium lelkiismeretes ügyvédje, s sorsuk – még ők sem tudják – valahogy összefügg. Rejtélyes múlt, kibogozhatatlannak tűnő gyilkosság, bizonytalan jövő...

Az árnyék-összeesküvés egy újabb konspirációról szól, **Charles (Charlie) Sheen** játékával. Ezúttal egy fiatal, tehetséges fickót alakít, aki Washingtonban az amerikai elnök egyik legbizalmasabb tanácsadója. Élete azonban egy csapásra megváltozik, amikor egy professzor értékes adatokat akar nyilvánosságra hozni egy árulóról, ám lelövik. Ettől kezdve ő is kegyvesztett lesz, sőt egy bérgyilkos jár a nyomában. Volt barátnőjétől, egy talpraesett riporternőtől kér segítséget, akit **Linda Hamilton** formál meg. A rendező **George Pan Cosmatos.**

Julia Roberts és Mel Gibson: Összeesküvés-elmélet

Az ötvenes években járunk, Los Angelesben. Hihetetlen fejlődésnek indult az egykori poros kis település. A médiumok révén a város máris a jövő metropolisza, maga a földi paradicsom. A látszat mögött azonban megbújik a korrupció, a csalás, a veszélyes szenvedélyek világa: a fülledt lokálokban, a káprázatos villák falai mögött. Ide enged nézői bebocsátást a *Szigorúan bizalmas* című film, **Kim Basinger, Danny DeVito** és **Kevin Spacey** főszereplésével.

Charles (Charlie) Sheen Az árnyék-összeesküvésben

A XXI. században már bárki szabadon dönthet arról, milyen gyermeket szeretne világra hozni: kék szeműt, briliáns elméjűt, kedves természetűt, s olyat, hogy sohase legyen kövér és kopasz. A tökéletességre törekvő világban azonban Vincent, a főhős szerelemben fogant, nem laboratóriumi körülmények között. Nem génmanipulációk eredményeként született, így érzelmileg sebezhető, szenvedélyes, álmaiban hívő ember. Meg is kapja a társadalomtól a fogyatékos jelzőt... E vízió az alapja a *Gattaca* című filmnek, melynek főszereplői **Uma Thurman** és **Ethan Hawke**.

A Gattaca női főszereplője Uma Thurman

Minden idők egyik legnagyobb költségvetésével készült el a *Titanic* című katasztrófafilm, mely az 1912-ben első útján elsüllyedt luxushajó igaz története alapján készült, *James Cameron* rendezésében. A főbb szerepekben **Kate Winslet**et, **Leonardo DiCaprió**t és **Billy Zane**-t láthatjuk.

Kim Basinger: Szigorúan bizalmas

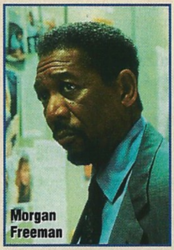
Cameron Diaz legújabb love storyját, a *Life Less Ordinaryt* is hamarosan megnézhetjük. Ebben Cameron egy csípős nyelvű lányt játszik, akibe szerelmes lesz apja egyik beosztottja, akit **Ewan McGregor** alakít.

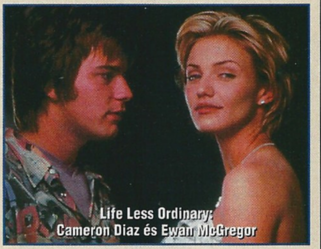
Ha még nem hagyott elég nyomot *Dante pokla* a lelkünkben, akkor jegyet válthatunk a *Tűzhányó*ra, hogy újraéljünk egy újabb mesebeli katasztrófát, vulkánnal, lávával, tűzzel, ahogy kell. **Mick Jackson** rendezésében **Tommy Lee Jones** és **Anne Heche** fokozza az izgalmakat. Ez alkalommal Los Angelest önti el a lávafolyam...

Kiss The Girl a címe annak a különlegesnek ígérkező thrillernek, amely egyfajta keveréke a nagy sikerű *A bárányok hallgatnak* és *A hetedik* című filmeknek. A hasonlóságot csak fokozhatja, hogy a főszereplő ezúttal is **Morgan Freeman**, társa **Ashley Judd**.

A DreamWorksnek, **Steven Spielberg** álom munkacsapatának sorra jönnek új játékfilmjei, a bemutatkozó *The Peacemaker* után. Elsőként magának a mesternek a rendezése, az *Amistad*, mely igaz történeten alapul. 1839 tavaszán az Amistad nevű spanyol rabszolgaszállító hajón 39 afrikai fogoly fellázad. Spielberg hívó szavára olyan színészek vettek részt a produkcióban, mint **Anthony Hopkins, Morgan Freeman, Matthew McConaughey** és **Nigel Hawthorne.** A *Mouse Hunt* című DreamWorks-film egy testvérpárról szól, mely egy düledező, látszólag értéktelen kastélyt örököl. Kiderül azonban, hogy a rozoga vityilló milliókat érő építészeti remekmű. El is adnák, ha sikerülne a csodapalota egyetlen lakóját, a ravasz egeret végre kilakoltatni. A főszereplők a *Madárfészek*ből jól ismert **Nathan Lane** és *Az ötödik elem*ben látott **Lee Evans.**

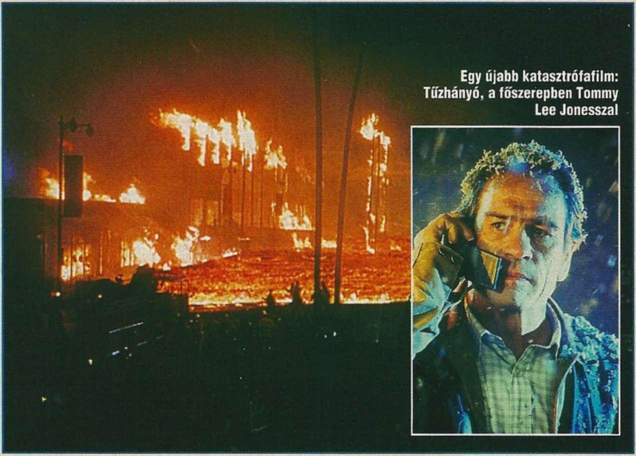

Morgan Freeman

Life Less Ordinary: Cameron Diaz és Ewan McGregor

Francis Ford Coppola rendezte **John Grisham** *The Rainmaker* című bestsellerének filmváltozatát. **Matt Damon, Danny DeVito, Claire Denis, Jon Voight, Virginia Madsen** és **Mickey Rourke** játsszák a főbb szerepeket. A sztori egy ifjú ügyvédről

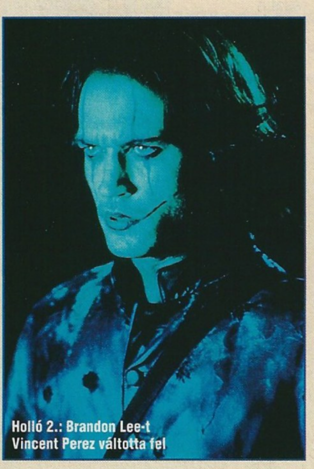

Titanic, a világ legdrágább filmje: Billy Zane és Kate Winslet

ELŐZETES '98

Egy újabb katasztrófafilm: Tűzhányó, a főszerepben Tommy Lee Jonesszal

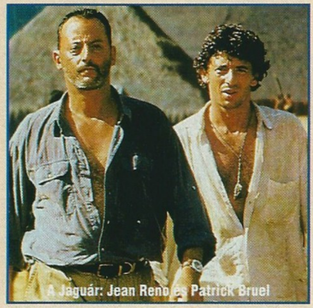
szól, aki első nagy eseteként egy hatalmas biztosítótársaság ellen veszi fel a reménytelennek tűnő jogi küzdelmet.

A legizgalmasabb francia filmek

Holló 2.: Brandon Lee-t Vincent Perez váltotta fel

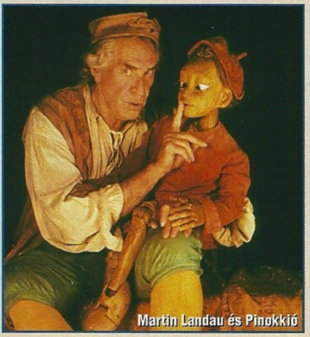
között tartjuk számon *A sakál napja* című alkotást, melynek most megszületett az amerikai változata, a *Sakál.* Ezúttal azonban nem De Gaulle elnök a kiszemelt áldozat. A filmben együtt játszik **Bruce Willis** és **Richard Gere**.

Jim Carrey sem pihent az elmúlt hetekben, hiszen máris várhatjuk a *The Truman Show* című filmjét, melyet **Peter Weir**, a *Holt költők társasága* alkotója jegyez rendezőként. Carrey egy szappanopera sztárját alakítja, aki éjjel–nappal forgat, élete minden

A Jaguár: Jean Reno és Patrick Bruel

pillanata a játék, a forgatás, melyben családtagjai is mintha csak szereplők lennének. Színésztársai **Dennis Hopper** és **Laura Linney.**

Wes Craven szó szerint félelmetes rendező. Legújabb munkája, a *Sikoly* is ízig-vérig horror, igaz, paródiába

Martin Landau és Pinokkió

ágyazva. Ezúttal saját, és a műfaj jeles alkotásainak görbe tükrét állítja elénk, és ötvözi a humort a feszültséggel. A kollégium falai között őrült gyilkos bujkál, igaz, a főszereplők maguk is túl sok horrorfilmet láttak, azaz ilyen alkotások főhőseihez méltó módon viselkednek...

Megelevenedik *Pinokkió*, a híres mesefigura: játékfilmben kel életre a fabábu, akit csodálattal nevelget **Martin Landau**. *Az ördög ügyvédjé*ben két világsztár játékát élvezhetjük: **Dustin Hoffman**ét és **John Travoltá**ét. A *Hét év Tibetben* sztárja **Brad Pitt** lesz. Jön *A holló* folytatása, a *Holló 2. – Az angyalok városa.* A városi erőszak újabb

A cári család hányatott sorsú tagjának, Anasztáziának élete rajzfilmen elevenedik meg

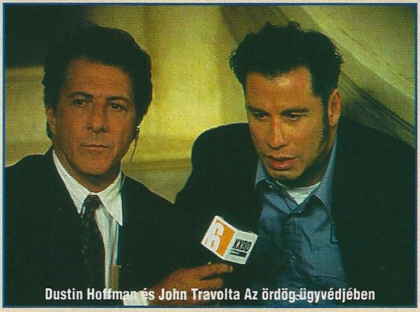
áldozatát hozza vissza a holló Los Angelesbe, hogy az ellene elkövetett bűnt megtorolva találjon végső nyugalmat. A tragikusan elhunyt **Brandon Lee** szerepét **Vincent Perez** vállalta magára.

A Jaguár – ez az egyik legújabb francia film címe, melyet **Francis Weber** írt és rendezett. Amazonasi indiánok neveltek fel egy fiút, aki európai körutazásra viszi Wanút, a nagy sámánt, hogy meggátolja az Amazonas-vidék pusztulását...

Újra láthatjuk **Jean Renó**t, akinek társa **Patrick Bruel.**

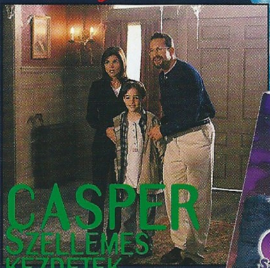
Folytatódik az *Alien* sorozat is, immáron a negyedik epizóddal: *Feltámad a Halál,* **Sigourney Weaver** mellett **Winona Ryder** is feltűnik a színen.

Végül pedig egy rajzfilm. Az orosz cári család hányatott sorsú tagjának, *Anasztáziá*nak életét ezúttal immáron animációs film is feldolgozza.

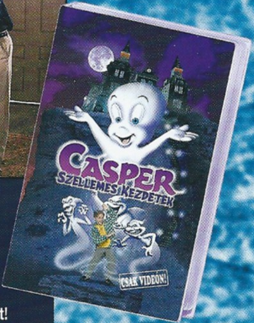

Dustin Hoffman és John Travolta Az ördög ügyvédjében

VIDEO premier

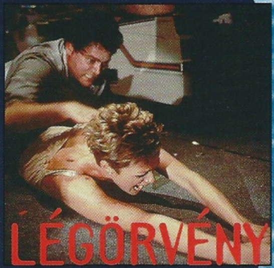
December 16.

CASPER SZELLEMES KEZDETEK

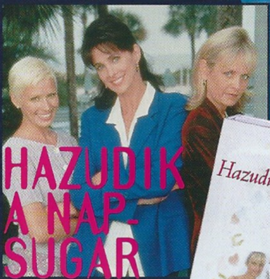
Casper visszatért! A felejthetetlen szellem, a légies humorú kis kísértet nem bírta sokáig a magányt, itt van újra, hogy ismét megkísértse régi és új barátait! A szellemlényeknek ellenségei is akadhatnak. Caspernek menekülnie kell a gonosz Kibosh és segédje, Snivel elől. Még szerencse, hogy egy új barátra lel, aki földi erejéhez mérten segíteni próbál neki.

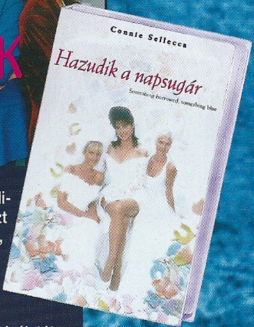
LÉGÖRVÉNY

Karácsony van. A New Yorkból Los Angelesbe tartó 747-es Boeing személyzete nyugodt, békés repülésre számít. Alig van néhány utasuk, az pedig, hogy az FBI emberei két elítélt gyilkost is szállítanak a fedélzeten, csak múló kellemetlenségnek tűnik. A bűnözők megbilincselve, szigorú őrizet alatt egyáltalán nem látszanak veszélyesnek.

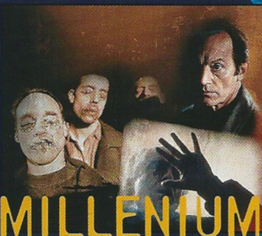

HAZUDIK A NAPSUGÁR

Egy elegáns, gazdag divatmagazin kiválaszt három menyasszonyt, hogy világhírűvé tegye őket. Ők szerepelnek a címlapon, ők láthatók a plakátokon, és ők lesznek azok, akiknek életét, házasságát az olvasók alaposan megismerhetik.

MILLENIUM

Frank Black hadnagy mostanáig az FBI különleges, kizárólag a legveszélyesebb sorozatgyilkosokkal foglalkozó ügyosztályán dolgozott. Elege van mindabból, amit ott tapasztalt. Nyugalomra vágyik. De van egy különleges képessége: olvas a gyilkosok gondolataiban. Nem pihenhet, nem vonhatja ki magát a küzdelemből. Újra harcba kell szállnia, meg kell tisztítania a várost a pszichopata sorozatgyilkostól.

101 KISKUTYA meg egy MACKÓ
éppen befér a karácsonyfa alá!
A Walt Disney Pictures bemutatja
GLENN CLOSE
101 KISKUTYA
101 DALMATIANS
Walt Disney KLASSZIKUS
MICIMACKÓ
THE MANY ADVENTURES OF WINNIE THE POOH
Walt Disney KLASSZIKUS
NOTRE DAME-I TORONYŐR
Walt Disney mesék videokazettán!
Disney TIMON ÉS PUMBA
Disney TIMON ÉS PUMBA
Disney TIMON ÉS PUMBA
Disney Micimackó
Disney Micimackó
A kazetták megrendelhetők: RO-LEX '93 KFT. Telefon: 217-2730
© DISNEY